

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 45 (1552) 1979 LAPKRITIS - NOVEMBER 8 • LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 30 ct.

Jėga ir melas

Kai Simas Kudirka pabėgo iš sovietinio laivo pas amerikiečius, rusai prievarta jį susigrazino, apkaltinę vagyste. Anuomet jie negalėjo sakyti, kad Simas grįžo savo noru, nes prievarta buvo per daug aiški — rusai primušė jį amerikiečių jūrininkų akivaizdoje. Tai įvyko teritoriniuose Amerikos vandenys. Panašus atvejis įvyko su Vladu Česiūnu Vakarų Vokietijoje: jis taip pat buvo pagrobtas priverstinio būdu, tačiau slapto, niekieno nepaliudyto. Dėlto sovietai vaidina nekaltą avinėlį ir tvirtina, kad Vl. Česiūnas grįžo savo noru. Jie net parodė jį televizijoje vakariečių žurnalistų atstovams, kurie patys girdėjo pagrobtojo pareiškimą apie "laisvą" grįžimą. Vokiečių spaudoje pasirodė žinia, esą Česiūnas panašų pareiškimą davęs spaudos agentūrai, būdamas sovietų pasiuntinybėje Bonnoje. Nežinia, ar tai tiesa, bet jeigu ir būtų tiesa, spaudos žmonės neturėtų būti naivūs. Juk ar gali žmogus, būdamas liūtų narve, pasisakyti prieš liūtus! Kalbėti apie "laisvą" grįžimą jis yra priverstas. Ir sovietų pasiuntinybėje, ir sovietų okupuotame Vilniuje Česiūnas kitaip kalbėti negalėjo ir negali. Norint patirti laisvą jo pasisakymą, reikėtų patį Česiūną ir jo šeimą perkelti į laisvą kraštą, atitolinti sovietinę grėsmę. Kalbos apie laisvą Česiūno grįžimą, remiantis pareiškimais liūtų narve, yra miglos pūtimas.

Jei laisvas Česiūno grįžimas neturi pagrindo, kodėl tad valdančioji V. Vokietijos koalicija (socialdemokratų ir laisvųjų demokratų) bei jos vyriausybė yra linkusi daugiau tikėti sovietinei pusei — jos pareiškimams ir jos spaudos informacijai? Ogi dėlto, kad vyriausybei tai yra patogiausia pozicija. Priėmus sovietinį pareiškimą apie savanorišką Česiūno grįžimą, atpuola susikirtimas su Maskva ir visa ta nemaloni istorija tuo baigiasi. O susikirti su Maskva kairioji Bonnos vyriausybė nenori, juoba, kad tai liečia vieną asmenį, nevokiečių pilietį. Be to, Bonnos vyriausybė jaučia savo silpnumą akivaizdoje jėgos atstovės Maskvos, kuri gali paspausti vokiečius politinėje ir ekonominėje srityje. Dėlto, jeigu neatsiras akivaizdaus liudijimo, įrodančio prievartinį Česiūno sugrįžimą Vilniui, Bonna laikysis prósosietinės politikos. Jei taip įvyks, laimės jėgos bei melo politika, pralaimės laisvą apsisprendimo teisė, kuri nėra pakankamai ginama. Ir iš viso reikia stebėtis V. Vokietijos saugumo tarnyba, nepasirūpinusi pakankama apsauga žmogaus, kuriam valstybė laidavo politinės globos teisę. Juk tokiais atvejais angažuojamas pačios valstybės autoritetas. Jei toji teisė leidžiama pažeisti, reiškia pati valstybė leidžia save įžeisti. Be to, ji praranda pasitikėjimą tarptautinėje plotmėje, tampa nepatikimu kraštu, kuriame lengvai pagrobiami laisvės jėškantys žmonės.

Vlado Česiūno atvejuje išryškėjo dviejų principų sankirtis — jėgos ir teisės. Sov. Sąjunga yra jėgos atstovė, V. Vokietija — teisės. Jei Simo Kudirkos atveju laimėjo teisė, tai Česiūno atveju — jėga. Tiesa, pastarojo byla dar nėra visai paaiškėjusi, tačiau jau matyti, kad V. Vokietija nesiryžta ginti teisės principo, nes išeiti prieš jėgą reikia taip pat nemažesnės jėgos. Jeigu byla būtų sprendžiama ne jėgos būdu, o grynai teisiniu, reikia manyti, nepabūtų atsistoti teisės pusė ir Bonnos vyriausybė. Tuo atveju įnai išdrįstų pareikalauti grąžinimo Česiūno į V. Vokietiją, kur laisvės atmosferoje žmogus galėtų padaryti laisvą sprendimą. Tuomet ji drąsiai atmetų sovietinį melą ir pasisakytų už tiesą bei žmogaus teisių apsaugojimą. Dabargi, kai vyriausybė įsiekio patogios pozicijos ir jaučiasi priversta lenktis į jėgą bei melui, iškyla brutali jėga, vyksta moralė. Kai žmogaus pagrobimas neginamas, atsiveria vartai į tarptautinį nuosmukį, į brutalios jėgos karalystę, kuri plinta dėlto, kad žmogaus teisės neginamos tų, kurie tam yra įsipareigoję. Kad sovietai nepaiso žmogaus teisių, tai nieko naujo — taip buvo nuo pat komunistinės revoliucijos 1917 m., bet kad vakariečiai lenkiasi sovietinei jėgai bei melui, yra blogas ženklas. Tai rodo moralinę jų silpnę, kuri yra pražūtinga ir jiems patiems — pro silpnąjį fronto sparną įsiveržia naikinantis priešas.

KANADOS ĮVYKIAI

Kvebeko planas atsiskirti

Premjeras R. Levesque Kvebeko parlamente paskelbė artėjančiam referendumui skirtą baltąją knygą "Kvebekas-Kanada: naujas sandėris". Šiame 109 psl. dokumente kalbama apie nepriklausomo Kvebeko sandraugą su Kanada, kuri praktiškai reikšia pilną Kvebeko nepriklausomybę, o tai sandraugai palieka tik ekonominius ryšius su Kanada. Pagal pasiūlytą projektą savo viduje Kvebekas tvarkytųsi kaip nepriklausoma valstybė. Jo piliečiai turėtų atskirus pasus, Kvebeko įstatymus, valstybinius pajamų mokesčius. Kaip nepriklausoma valstybė Kvebekas įstotų į Jungtines Tautas bei šios organizacijos vienetus, bet vykdytų dabartinius Kanados įsipareigojimus S. Atlanto Sąjungai ir S. Amerikos apsaugai. Referendumo premjeras R. Levesque nori gauti kvebekiečių įgaliojimą pradėti derybas su Kanada tik dėl ekonominės sandraugos

reikalų. Jis siūlo ir Kvebekui, ir Kanadai palikti tuos pačius dolerius, laisvą keitimąsi pinigais, kapitalu, žmonėmis be vizų, naudojimąsi geležinkeliais, oriniu susisiekimu. Bendriems reikalams tvarkyti nepriklausoma Kanada ir nepriklausomas Kvebekas įsteigtų keturias agentūras: bendruomenės tarybą, ekspertų komisiją, bendrą teisumą, finansinę tarybą. Bendruomenės tarybą sudarytų abiejų valstybių ministrai, o jai iš eilės vadovautų kanadiečiai ir kvebekietis. Visame dokumente kalbama tik apie dvi nepriklausomas valstybes — Kvebeką ir Kanadą, nors pastarąją, Kvebekui pasitraukus, vis dar sudarytų devynios provincijos. Tokiuose santykiuose būtų aiški demografinė ir ekonominė nelygybė, nes iš tikrųjų šiuo masteliu Kvebeką geriausiai atveju tegalima laikyti tik ketvirtadaliu dabartinės Kanados. Kaip ir buvo gati (Nukelta į 8-tą psl.)

Lietuvių Bendruomenės veikėjai, dalyvavę JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos suvažiavime š.m. rugsėjo 29-30 d.d. Klevelande. Iš kairės: KLB pirm. J. R. SIMANAVICIUS, PLB pirm. VYT. KAMANTAS, naujasis JAV LB pirm. VYT. KUTKUS

Pagrobtasis lietuvis sovietų rankose

Vokiečių spauda apie olimpinį kanojų laimėtoją Vladą Česiūną ir jo pagrobimą

Iš V. Vokietijoje gyvenančių tautiečių — J. Pyrago ir H. Viluckienės "TZ" redakcija gavo pluoštą spaudos iškarpų, kuriuose gana plačiai aprašomas Vlado Česiūno pagrobimas ir jo pagrobimas. Iš jų matyti, kad V. Vokietijos vyriausybė yra linkusi sutikti su sovietiniu pareiškimu, esą Česiūnas laisvu noru grįžo Sov. Sąjungon. Tuo būdu palengvėja jos pozicija — atkrinta atsakomybė už saugumą asmens, kuriam buvo duota politinės globos teisė.

Sovietinė pasakėlė

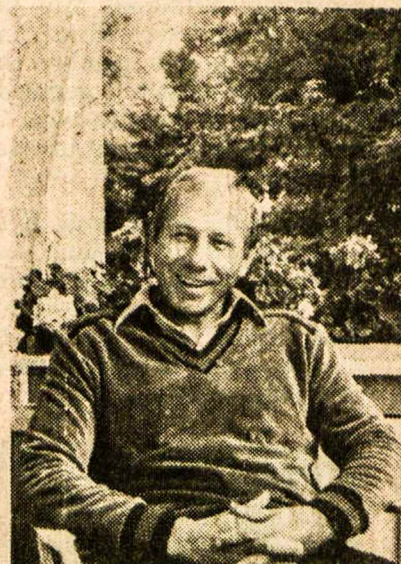
Bene tiksliausiai apie Česiūno atvejį rašė "Die Welt" bendradarbis E. v. Loewenstern spalio 18 d. laidoje. Trumpai paminėjęs Česiūno pagrobimo aplinkybes, laikraščio bendradarbis konstatuoja faktą, paskelbtą pačių sovietų, kad Česiūnas šiuo metu yra Sov. Sąjungoje. Apie sugrįžimo aplinkybes niekas tiksliai nežino, ir korespondentai kartoją sovietinio laikraščio "Literaturnaja Gazeta" pasakėlę. Esą Česiūnas V. Vokietijoje buvo gražios moters nuvilnėjęs ir restorane, paskui į savo butą, ten gėręs vyną, maišytą kažkokiais valią silpninančiais vaisiais, ir sutikęs pasilikti V. Vokietijoje. Bet ekskursijoje Reino upe Česiūną užgulus tėvynės pasiilgimas. Ten ant laivo sutikęs du sovietų piliečius, per juos sužinojęs Sov. Sąjungos pasiuntinybės telefono numerį, pakambinęs ir toji sutvarkiusi jo grįžimą.

Minėtasis dienraštis "Die Welt" taipgi atpasakoja ir ponios Forkert pareiškimą. Esą ji susipažinusi su Česiūnu 1972 m. olimpiadoje, kur ji buvusi vertėja. Vėliau ji lankėsi Vilniuje ir atnaujino pažintį su Česiūnu. Kai š.m. rugpjūčio 17 d. Česiūnas, atvykęs V. Vokietijon, pakambino telefoną, Forkertienė su savo vyru nuvažiavo į Frankfurtą ir parsivežė jį pas save.

Kieno tiesa?

Kas čia tiesa sako, nesunku įžvelgti, — rašo "Die Welt". Česiūnas paprasčiausiai įstaičius politikos globos. Rugsėjo 14 d. buvo numatytas Česiūno pokalbis su Sov. Sąjungos konsulato atstovu Vokietijos pareigūnų akivaizdoje. Šiame pasimatyme Česiūnas turėjo pareikšti galutinį apsisprendimą, t.y. norą pasilikti V. Vokietijoje. Tokie pokalbiai įvyksta, kai svetimos valstybės konsulatams padedauja, o pabėgėlis sutinka. Deja, Česiūnas dingo rugsėjo 13

d., t.y. vieną dieną prieš minėtą pasimatymą. Jis dingo ne nuo laivo, plaukiojimo Reino upe, bet nuo Goethe's instituto kieno Iserlohne, kur liudininkai matė jį valgantį savo sumuštinį ir vartantį knygą (mokėsi vokiečių kalbos). Jei KGB norėjo jį pagrobti, reikėjo skubiai veikti, nes sekančią dieną Česiūnas jau būtų pareiškęs sovietiniam konsulai savo norą pasilikti V. Vokietijoje. Tada ir Maskva neb būtų galėjusi sakyti, kad jis kitaip apsisprendė, t.y. laisvu noru pasiryžo grįžti.

Sovietų pagrobtasis VLADAS ČESIŪNAS, olimpinis kanojų čempionas. Sovietinė spauda ir televizija skelbia, kad jis grįžo savo noru ir gyvena Vilniuje. Esą taip pareiškė Vilniuje pats Česiūnas televizijos atstovui H. Brandul. Šią žinią pakartojo ir vokiečių spauda

Pasak "Die Welt" bendradarbio, jei Česiūnas pakeitė savo nuomonę, tai kodėl jis dingo iš mokyklos kiemo, nelaukdamas pasimatymo su sovietų konsulu, kuriam vokiečių pareigūnų akivaizdoje būtų galėjęs pareikšti savo norą grįžti į savo kraštą? Tada būtų galėjęs pasiimti ir savo reikmenis, kurie liko Forkertų namuose. Nereikia nė sakyti, kad sovietų minimas Česiūno valios paralyžius, trukęs ištisą mėnesį ir nekludęs nei studijų, nei laisvo judėjimo, — mediciniai yra nežinomas.

Motyvai ir metodai

Dienraštis "Die Welt" daro išvadą, kad Vlado Česiūnas buvo greičiausiai pagrobtas slaptosios sovietų tarnybos žmonių. Apie pagrobimo motyvus esą galima tik spėlioti. Galimas dalykas, sovietai norėjo tuo būdu perspėti savo menininkus ir sportininkus nebėgti, ypač V. Vokietijoje, nes jie gali būti

prievarta sugrąžinti. Galbūt sovietai ryžosi sukludyti Česiūno užsimotą knygą, kurioje norėjo atskleisti sovietų sportinio gyvenimo užkulius prieš 1980 m. olimpiadą. Yra betgi aišku, toks žmogaus pagrobimas — vienas didžiausių suverenumo pažeidimų, koks gali valstybei atsitikti.

Pasak minėto laikraščio, tokie sovietų slaptosios tarnybos metodai nėra nauji. Vokietijos teismas rado kaltu žmogžudystę buvusį KGB šefą Selepina, kuris įsakė savo agentui Bogdanui Stašinskiui nužudyti ukrainiečių išeivijos veikėjų Levą Rebėtą 1957 m. ir Steponą Banderą 1959 m. Tai buvo padaryta nuodų pistoletu Muenchene.

Česiūno atveju iškyla pagrobimas žmogaus, kuriam buvo duota politinės globos teisė, laiduojanti teisinę apsaugą. Be to, pagrobimas buvo atliktas tokiu įžliu būdu, kad Bonnai belieka padaryti išvadą: "Atolydis mums (sovietams) nerūpi, baigminis Helsinkio aktas mums nerūpi, jūsų valdžia mums taip pat nerūpi, jei tik reikalas liečia mūsų interesus."

Baigdamas savo straipsnį, "Die Welt" bendradarbis prieištaria Bonnos vyriausybei dėl neryžtingumo. Esą ji net nepasikvietusi sovietų ambasadoriaus ir nepareikalavusi informacijos. "Ar ji yra pasiruošusi dėl to 'atolydžio' net žmogaus pagrobimą pakeisti ir net jį dengti?"

Česiūno pareiškimas

"Luebecker Nachrichten" ir kitai laikraščiai pranešė, kad Česiūnas Vilniuje buvo padarytas spaudos atstovams, kuriems pareiškė grįžęs savo valia, bet atsisakė pareikšti, kokių būdu grįžo, tik paminėjo: "mūsų diplomatai padėjo". Į klausimą, ar anksčiau negalėjo grįžti, atsakė: "Fiziškai negalėjau, jaučiausi kontroliuojamas." Kad tokie pareiškimai yra KGB padiktuoti, nėra jokios abejonės. Iš belaisvio negi galima tikėtis kito kitų atsakymų.

Ir toliau Vlado Česiūno pagrobimo istorija lieka neišaiškinta. Vokiečių laikraščiai apie ją teberašo, valstybiniai organai tyrinėja, opozicija spaudžia vyriausybę ryžtingiau veikti. Sektos spaudą, paaiškėjo viena aplinkybė, būtent, minėtoji olimpiados vertėja Forkertienė yra Uršulė Kučinskaitė, gimusi Klaipėdos krašte. Jos sesuo Brigita yra išteikėjusi už kanadiečio ir gyvena Kanadoje. Kr.

Pasaulio įvykiai

JAV SENATAS BADAUJANČIAI KAMBODIJAI PASKYRĖ \$60 milijonų, sukrėstas kaimyninėje Tailandijoje pabėgėlių stovyklas aplankiusių senatorių. Specialią telegramą prez. J. Carteriui iš Tailandijos atsiuntė ir šeši ten viešėję valstijų gubernatoriai. Jie prašo 30 gydytojų ir medicinos seserų į pabėgėlių stovyklas. Jungtinių Tautų sekr. K. Waldheimo nuomone, pasaulis savo istorijoje tokios tragedijos dar nebuvo matęs. Savo mastu ji prilygsta žydų tautos naikinimui, kurį praktikavo A. Hitleris. 1975 m. Kambodija turėjo apie 8 milijonus gyventojų, kurių maždaug pusę išžudė valdžia tų metų balandžio mėnesį perėmęs komunistinis P. Poto režimas. 1978 m. gruodžio 25 d. invaziją Kambodijon pradėjo Vietnamas, nauju šios šalies valdytoju 1979 m. sausio 8 d. paskyręs H. Samriną. Lig šiol

tebėra neužbaigtos vietnamiečių kovos su P. Poto kariuomenės likučiais. Parama badaujančios Kambodijos gyventojus daugiausia pasiekia tik pabėgėlių stovyklose Tailandijoje. H. Samrino vyriausybė ir Vietnamo kariuomenė maistą Kambodijon teleidžia įvežti laivais ir Kompong Somo ir Phnom Penho uostus. Žymiai veiksmingesnis būtų maisto tiekimas sunkvežimiais iš Tailandijos, bet ligi šiol nebuvo gautas H. Samrino ir Vietnamo kariuomenės sutikimas. Tokiu atveju dalis maisto galėtų patekti į P. Poto kariuomenės likusių rankas. Kyla rimtas įtarimas, kad Kambodijos okupantams iš Vietnamo nelabai terūpi jos gyventojų likimas. Kalbama, kad komunistinis Vietnamas Laosą ir Kambodiją nori padaryti savo imperijos dalimi. Toronto žydų kongresas praėjusią savaitę surengė seminarą mokytojams apie žydų tautą ištikusį "holocaustą", kad tokia tragedija nepasikartotų ateityje. Kad "holocaustas" vienas didžiausių suverenumo pažeidimų, koks gali valstybei atsitikti.

Pasak minėto laikraščio, tokie sovietų slaptosios tarnybos metodai nėra nauji. Vokietijos teismas rado kaltu žmogžudystę buvusį KGB šefą Selepina, kuris įsakė savo agentui Bogdanui Stašinskiui nužudyti ukrainiečių išeivijos veikėjų Levą Rebėtą 1957 m. ir Steponą Banderą 1959 m. Tai buvo padaryta nuodų pistoletu Muenchene.

Kova su infliacija

Britanijos premjerė M. Thatcher savo biudžetines išlaidas nutarė sumažinti \$8 milijonais. Išlaidų apkarpymas daugiausia palies švietimo, sveikatos, socialinės gerovės paslaugas, viešą susisiekimą, butų nuomas. Išlaidos S. Atlanto Sąjungai, pagal šios organizacijos vadų pareidavimą, padidinamos 3%. Metinė infliacija Britanijoje šiuo metu siekia net 17%. Suvalstybinta automobilijų gamybos bendrovė "BL" buvo priėjusi liepto galą. Jos direktorius M. Edwardas 150.000 darbininkų pasiūlė radikalią reformą — nuostolius nešančių trylikos gamyklų uždarymą, nors dėlto darbo netektų apie 25.000. Unijos nariai, neklusydamai savo karingų vadų, net 87% pritarė pasiūlytai reformai.

Dvi velionės

Walter Reed ligoninėje Vašingtone mirė prez. D. Eisenhowerio našlė Mamie, beveik sulaukusi 83 metų amžiaus. Ligoninėn ji buvo atvežta rugsėjo 25 d. dėl kraujo išsiliejimo smegenyse. Velionė pakrito širdies

sutrikimai. Palaidota šalia savo vyro Abilene mieste, kur yra D. Eisenhowerio biblioteka ir muzėjus. Šiaurinės Italijos Predappio miestelyje taip pat dėl širdies sutrikimų mirė buvusio diktatoriaus B. Mussolinio našlė Rachelė, 89 metų amžiaus. B. Mussolinis su savo meiluže C. Petacci buvo sušaudytas ir pakartas Milano aikštėje 1945 m. pavasarį. Rachelė buvo išsikovojuusi valstybinę pensiją nuo 1968 m. ir turėjo restoraną Predappio miestelyje. Palaidota to miestelio kapinėse šalia B. Mussolinio.

Bado streikas

Apie 200 politinių kalinių sovietų kalėjimuose ir darbo stovyklose surengė vienos dienos bado streiką. Šis streikas, įvykęs jau penktą kartą, primuma sovietų kompartijai ir pasauliui vadinamąją Sąžinės Kalinių Dieną. Jis yra tapęs tradiciniu metiniu įvykiu, susietu su kova už žmogaus teises. Praėjusią savaitę specialų raštą popiežius Jonui Pauliui II pasiuntė 350 čekoslovakų. Juo primenamas kompartijos vykdomas religijos persekiojimas, katalikų suėmimas.

Prekyba žmonėmis

Komunistinė V. Vokietija, sulaukusi tarptautinės kritikos, sustabdė prekybą politiniais kaliniais. Tuos kalinius iš kalėjimų išpirkdavo V. Vokietijos vyriausybė. Pastaruoju metu už V. Vokietijon išleistą politinį kalinį R. Vokietija gaudavo po \$65.000. Dolerių dėka kasmet būdavo išleidžiama po kelis šimtus kalinių. Prekybos sustabdymui, matyt, įtakos turėjo britų televizijos dokumentinis pranešimas, apkaltingas R. Vokietiją vergų pardavinėjimu.

Sukilimų rekordas

Demokratinę prez. W. Guevaros vyriausybę Bolivijoje nuvertė plk. A. N. Buschas. Bolivijos 156 metų istorijoje tai buvo jau 200-tasis sukilimas. Prezidentu pasiskelbęs plk. A. N. Buschas yra buvęs žemės ūkio ministru, kai Boliviją valdė gen. H. Banzeris. Ar plk. A. N. Buschui penkys išilaikyti valdžios, taika abejoti, nes ji remia nevisa kariuomenė, o protesto streikus organizuoja darbo unijos.

Šiame numeryje:

Jėga ir melas

Žmogaus teisių pažeidimas Vlado Česiūno atveju

Pagrobtasis lietuvis sovietų rankose

V. Vokietijos spaudoje apie savo vyriausybę ir Česiūną

Pasikeitė sielovados vadovai

Pokalbis su naujuoju vadovu V. Vokietijoje kunigu K. Gulbinu

Kova už žmogaus teises — nusikaltimas

Pogrindžio "Aušra" apie kalinamą Viktorą Petkų

Lietuviai italų spaudoje

Romos bendradarbio paruosta spaudos apžvalga

Popiežius Amerikoje ir lietuviai

Pranešimas iš Vašingtono apie susitikimus su Jonu-Paulium II

Skraidanti lietuvaitė Venecueloje

Rita Deveikytė — lakūnė, mėgstanti erdves

Dėl tos taikos su žydais

Al. Gimanto atsliepiamas į A. Kalniaus mintis

Aktorius ir kritikas

Alfonas Nakas apie aktorės Blekytės kritikus

Čiurlionis — vėlai atrastas genijus

Vokiečių spaudoje apie Čiurlionio festivalį Berlyne

TEVIŠKES ZIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Ziburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Galdamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Remėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisyti redakcijos nuodžiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Ziburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Pasikeitė sielovados vadovai

Pokalbys su naujuoju vadovu Vakarų Vokietijoje

Kelis tūkstančius katalikų V. Vokietijoje aptarnauja savos sielovados kunigai, o jų — vos tuzinas. Pati lietuvių sielovada, kaip ir kitų užsieniečių, yra vokiečių vyskupų žinioje, bet veikia autonomiškai, t.y. savitai sprendžia lietuviuose kylančias problemas.

Kaip kasmet, taip ir šiemet, rugsėjo gale susirinko lietuviai Diebūrgėje savo rudeniniam pasitarimui, tarsi "tautiniam sinodui". Šio suvažiavimo stambusis įvykis — sielovados vadovų pasikeitimas: dėl sunkios ligos pasitraukusio prel. Jono Avižos, sielovados direktoriaus, pareigas perėmė kapucinas kun. dr. Konstantinas Gulbinas — sielovados delegatas.

Jam pateikiau keletą klausimų.

— Vokiečių vyskupas Jus paskyrė lietuvių kunigų šefu-delegatu. Ką reiškia būti "delegatu"?

— Liet. katalikų sielovados delegatas yra ryšininkas tarp V. Vokietijos vyskupų ir katalikų kunigų, dirbančių lietuvių sielovadoje. Vokietijos vyskupai per savo sekretoriatą kasmet paprašo žinių, kiek yra lietuviškai kalbančių tikinčiųjų Vokietijoje, kaip dažnai ir kur laikomasi jiems Mišios lietuvių kalba.

— V. Vokietijoje veikia vysk. A. Deksnys. Kodėl šalia jo yra dar sielovados delegatas?

— Sielovados delegato žiniai priklauso tik tie kunigai ir tikintieji, kurie gyvena V. Vokietijoje, o vysk. A. Deksnys yra atsakingas už visus lietuvių tikinčiųjų ir kunigų, gyvenančių V. Vokietijoje, bet ir kitose V. Europos valstybėse — Italijoje, Prancūzijoje, Anglijoje ir kitur.

— Lietuviai katalikų kunigai turi savo organizaciją Vokietijoje. Kokie jos siekliai?

— V. Vokietijoje yra dabar 20 lietuvių kunigų, bet tik pusė jų dirba lietuvių sielovadoje, kiti — vokiečių parapijose. Lietuvių Katal. Kunigų Vienybės skyrus Vokietijoje pasirūšo suorganizuoti lietuvių kunigus į, taip sakant, "juridinį asmenį" — teisinę organizaciją. Teisinis skelbtas paryškina savitumą ir tarpusavy, ir pluralistinę vokiečių visuomenę, kur organizacijos paprastai yra įteisintos.

— Kokie rūpesčiai bei džiaugsmas suvedė lietuvių kunigus į pasitarimą?

— Bendras visų lietuvių kunigų rūpestis yra palaikyti lietuvių katal. spaudą bei religinę knygą. Juo labiau todėl, kad iš dabartinės Lietuvos gauti minėtų spaudinių neįmanoma, jei neskaityti labai jau menkų išimčių. Šalia to, suvažiavę kunigai sveikino planą išleisti lietuvišką modernų giesmyną savo pamaldoms, plačiau paskleisti vokiečiuose po grūdintą Lietuvos spaudą ir katalikų veiklą, garsinti Lietuvos katalikų užmojus ne tik atsilaikyti prieš ateizmą, bet ir laimėti dvasinę rezistenciją. Šalia šių stambiųjų siekių, kunigai aptarė smulkesnius: šiek tiek reformavo kunigų savišalpos fondo įstatus, nutarė padėti vokiečių laikraščiams, rašantiems lietuvių, ypač Lietuvos, problemas, pasidalino sielovadine patirtimi bei išmintimi, pagerbė kaikiuos sukautvininkus.

— Kokie labai Vokietijos liet. kunigų santykiai su kunigais Lietuvoje?

— Būtų labai gera, jeigu iš Lietuvos nors kartą į metus, ypač gavėnios metu, atvažiuo-

tų lietuvių kunigas ir pravestų Vokietijoje rekolekcijas ar bent susikaupimo dienas, kaip įprasta daryti katalikų pasaulyje. Deja! Tai, kas galima lenkams, lietuviams dabartinės sąlygos yra tik graži svajonė. Lietuviai kunigai iš Vokietijos galėtų daug kuo pagelbėti savo bendrabroliams Lietuvoje, bet kol kas neįmanoma.

— Lietuviai ir vokiečių spaudoje vis pasirodo žinių apie pagrindinę kunigų seminariją. Ar ji nepergines Kauno seminarijos aureolės?

— Kauno kunigų seminarija turi tikrai garbingą praeitį. Juk kai 1831 m. po pirmojo sukilimo caro valdžia uždarė senąją Vilniaus universitetą, tai visdėlto buvo palikta dvasinė katalikų akademija. Vėliau ji buvo perkelta į Petrapilį, bet ir ten ji davė visą eilę pajėgių dvasininkų bei žymių tautinio atgimimo veikėjų, kaip vyskupas Valančius ir Baranauškas, prel. Dambrauskas ir Mačiulis-Maironis. Daug tos akademijos profesorų arba buvusių auklėtinių vėliau dėstė Vytauto Didžiojo universiteto teologijos-filosofijos fakultete bei kitose seminarijose. Kai 1940 m. rudenį Maskvos partatya komunistų valdžia panaikino kunigų seminarijas Telšiuose, Vilkašiškyje ir Vilniuje, visdėlto paliko Kauno kunigų seminariją. Tokiu būdu ji, nežiūrint visų karo bei politikos audrų, yra iki šiol gyvas išlikęs židyns, kuris, nors labai kukliose sąlygose, tęsia seniausią mokslo tradiciją Lietuvoje. — Apie slaptąjį kunigų seminariją nieko tikslaus negaliu pasakyti, nes ateinančių žinių tikrinti, gyvenant užsieny, neįmanoma. Normaliose religinio gyvenimo sąlygose būtų savaime suprantama, kad visi lietuviai vienos kunigų seminarijos jokių būdu negali užtekti. Jeigu Lietuvoje veikia slaptą seminariją, tai yra tikras ženklas, kad tikybinio gyvenimo sąlygos Lietuvoje dabar tikrai nenormalios. Juk kiekvienas kolektyvas turi turėti galimybę laisvai gyvuoti, kad būtų daroma pažanga.

— Kuo didžiuojasi Vokietijos lietuviai kunigai ir pasauliečiai?

— Ypatingo dėmesio susilaukia ne tik lietuvių išeivių, bet ir kitataučių tarpe "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika". Nors jos vertimas ir išleidimas didžiosiomis pasaulio kalbomis darosi sunkesnis todėl, kad jos numerių apimtis gerokai padidėjo, tačiau ten aprašyti gyvo tikėjimo ir tautinio atsparumo pavyzdžiai džiugina tiek lietuvių, tiek kitataučių. Lietuvos lietuvių atspara stiprina apsilpstančius tesėti lietuviybėje ir Dievo karalystėje. d. k. j.

— Kuo didžiuojasi Vokietijos lietuviai kunigai ir pasauliečiai?

— Ypatingo dėmesio susilaukia ne tik lietuvių išeivių, bet ir kitataučių tarpe "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika". Nors jos vertimas ir išleidimas didžiosiomis pasaulio kalbomis darosi sunkesnis todėl, kad jos numerių apimtis gerokai padidėjo, tačiau ten aprašyti gyvo tikėjimo ir tautinio atsparumo pavyzdžiai džiugina tiek lietuvių, tiek kitataučių. Lietuvos lietuvių atspara stiprina apsilpstančius tesėti lietuviybėje ir Dievo karalystėje. d. k. j.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Turner & Porter

Kova už žmogaus teises – nusikaltimas

Pagrindžio "Aušra" iškelia naujus duomenis apie sovietų kalinamą Viktorą Petkų

S. ZALIŪNAS

"AUSROS REDAKCIJOS PASTABA. Apie Viktorą Petkų atsimintų straipsnis: "Tokį mes jį pažinojome", pasirašytas "Tautiečių", buvo atspausdintas "Aušros" 13 nr. Spausdiname ir šį rašinį, patelkiantį keletą naujų V. Petkaus gyvenimo faktų. Straipsniuose išryškinti ir kai kurie skirtingumai, kuriuos atėityje V. Petkaus biografams reikėtų išaiškinti.

VIKTORAS PETKUS gimė 1931 m. netoli Raseinių, Aleksandravos kaime, valstiečių šeimoje. Mokėsi Raseinių pradžios mokykloje, vėliau gimnazijoje. Jau nuo pat ankstyvos jaunystės pradėjo domėtis literatūra ir istorija. Tam turėjo palankias sąlygas — galėjo naudotis puikia ir turtinga buvusio dominikonų vienuolyno biblioteka bei archyvu.

Užaugęs religinėje šeimoje, artimai bendraudamas su Bažnyčios atstovais — dvasiškiais, veikiamas teigiamos knygų įtakos, jis ir pats tapo giliai religingu. Besimokydamas gimnazijoje, V. Petkus įkuria katalikiškos moksleivių ateitininkų sąjungos Raseinių kuopą ir jai vadovauja. Čia jis — aktyvus narys ir vadovas, uolus sąjungos idėjų propaguotojas.

Nors pokario metais ateitininkų sąjunga, kaip ir visos lietuviškos bei katalikiškos organizacijos, buvo likviduota, tačiau jos nariai savo veiklą toliau tęsė pagrindžio sąlygose. Už tai V. Petkus 1947 m. buvo areštuotas ir nuteistas 5 metų bausme priverčiamųjų darbų stovykloje Komi ATSR. Nepakęsdamas sunkių stovyklos režimo sąlygų bei administracijos savivaliavimo, kartu su vienu likimo draugu, iš stovyklos pabėgo. Tačiau netrukus Pečioroje buvo sulaikyti ir atvežti į Intą. Nežiūrint panaudoto smurto, įvairių fizinių bei moralinių bausmių, stovyklos administracija atitinkamai dar pratęsė kalnimo laiką, t. y. neužskaitė atkalėto laiko. Nuo prailgintos bausmės išgelbėjo Stalino mirtis ir 1953 m. paskelbta amnestija "Dėl nepilnametėjų atleidimo nuo bausmės". Tuo būdu 1953 m. pavasarį V. Petkus buvo paleistas iš įkalinimo vietos.

Grįžęs į Lietuvą, tęsė nuotraukų mokslą vidurinėje mokykloje, o po to, nežiūrint įvairių trukdymų, studijavo Vilniaus universitete lietuvių k. ir literatūrą.

Tačiau neilgai džiaugėsi atgauta laisve, neilgai naudojosi mokslo vaisiais. Valdžios atstovams nepatiko jo meilė lietuviškai knygai, gimtajai kalbai, pagarba tautos istorijai. Juos erzino jo įtaka bei autoritetas besimokančiam ir susipratusiems jaunimui. Todėl, nesikaitant visų kitų "nusikaltimų", V. Petkus buvo apkaltintas J. Baltrušaičio poezijos propagavimu ir platinimu jaunimo tarpe. Už tai jis 1958 m. buvo nuteistas 7 metų kalėjimo. Šį kartą jau nebe Tolimovj šiaurėje, o Mordovijos stovyklose.

Ir štai — LTSR valstybinė grožinės literatūros leidykla oficialiai išleidžia J. Baltrušaičio poeziją. 1967 m. išėjo iš spaudos jo poezijos rinkinys rusų kalba ir 1973 m. — poezijos rinkinys "Žemės laiptai", "Kalnų takas". Minėta leidykla nebuvo apkaltinta draudžiamos literatūros platinimu, o V. Petkui iš valdžios pusės irgi nebuvo pareikšta užuojauta, nei atsiprašyta už įvykusių nesupratimą (jeigu, žinoma, 7 metus kalėjimo galima vadinti nesupratimu). Priešingai, net ir stovykloje V. Petkus buvo dažnai persekiojamas už savo įsitikinimus ir pažiūras bei viešą jų reiškimą — už tai buvo griežtai nubaustas ir uždarytas net 3 metams į Vladimiro kalėjimą.

Pagaliam, atlikęs visus 7 savo bausmės metus, V. Petkus 1965 m. grįžo į Lietuvą ir vėl apsigyveno Vilniuje. Tiek Mordovijos stovyklose, tiek Vladimiro kalėjimo vienetuose jis brandino sąvąje svajonę, grįžus į Lietuvą, pradėti rinkti visų laikų lietuvių poezijos antologiją. Todėl, pradėjęs dirbti vienoje Vilniaus universiteto laboratorijoje, jis imasi didelio, sunkaus, bet įdomaus ir naudingo darbo. Reikia dar prisiminti, kad ne visų archyvų durys buvo jam atviros. O norint pasiekti užsibrėžtą tikslą — surinkti visus (nuo lietuvių spausdinto žodžio pradžios iki mūsų dienų) poetus, vieno kiur ar kitoki būdu pasireiškusius spaudoje, reikėjo peržiūrėti

ti daugybę leidinių. Iš pradžių jis tikėjo, kad poetų būsią ne daugiau poros tūkstančių. Tačiau "juo toliau į mišką, juo daugiau medžių" — iki 1977 m. jau buvo surinkęs per 4000. Gal kada nors šis V. Petkaus unikalus darbas bus atitinkamai įvertintas ir juo pasinaudos literatūros tyrinėtojai bei eiliniai skaitytojai.

Vėliau V. Petkus perėjo dirbti į liaudies meno draugiją buhalteriu. Jo darbu buvo patenkinti vadovai ir darbuotojai, o draugijos finansinė padėtis žymiai pagerėjo. Be to, jis dar papildomai įsigijo ir liaudies menininko specialybę.

Tačiau kažkam tokia sėkminga V. Petkaus veikla buvo kaip krislas akys: pasipylė įvairūs užgauliojimai, šmeižikiški straipsniai spaudoje. Pagaliau buvo atsiųstos bent kelios revizijos tikrinti draugijos finansinės būklės, t. y. — įieškoti bent mažiausios priežasties pašalinti V. Petkų iš darbo. O kai ir pastutinė revizija negalėjo rasti jokios kompromituojančios medžiagos ar nusizengimo, tada draugijos vadovai (savo ar nesa-vo noru) pasiūlė pačiam V. Petkui atsistatydinti iš pareigų, nes "taip būtų geriau visiems".

V. Petkus, nenorėdamas, kad ji nuolatūs šmeižtų, kritikuotų ir žemintų, iš darbo atsiskė. Jis galvojo, kad pragyvenimui pakaks ir liaudies menininko specialybės. Bet ir čia kelią jam pastojų kažkieno visagalė ranka: visoms dailės paruočtuoms bei kioskams buvo uždrausta supirkinėti jo dirbinius.

Prasidėjo savotiška Golgota — įieškojimas darbo. Kur tik kreipdavosi dėl darbo, kadru skyriuje būdavo atsakoma neigiamai. Pagaliau įsidarbino Sv. Mikalojaus bažnyčioje, kaip architektūrinio paminklo, prižiūrėtoju — zakristijonu. Tačiau ir vėl nauja nepasitenkinimo banga: kam V. Petkus vilioja jaunimą į bažnyčią, kviečia patar-

nauti kunigui prie altoriaus, per procesijas ir kitose apeigose. Todėl bažnyčios klebonas (savo ar ne savo noru) atleido V. Petkų iš šių pareigų.

Po ilgų nesėkmių vėl suranda darbą: priimamas į klinikinę Vilniaus ligoninę urologinio skyriaus prietaisų ir aparatūros remonto meistrų. Čia jis dirbo iki pat savo trečiojo arešto, t. y., iki 1977. VIII. 23.

Sitiek patyręs neteisėbių ir pažeidimų, V. Petkus kartu su kitais bendraminčiais — poetu ir vertėju Tomu Venclova, Ceikinių parapijos klebonu kun. Karoliu Garucku, šiaulietė penšinke poete Ona Lukauskaite-Poškienė ir Vilniuje gyvenančiu fiziku Eitmanu Finkelšteinu įstoja į besikuriančią Helsinkio susitarimų vykdymo kontrolės Lietuvos visuomeninę grupę. Pagrindinis grupės tikslas — ginti žmogaus teises ir išaiškinti visus valdžios savivaliavimo bei Helsinkio baigiamojo akto nutarimų pažeidimo faktus. Šią savo pareigą V. Petkus vykdė nuoširdžiai ir garbingai, dėl jos paaudkodamas net savo laisvę. Tarybiniam teismui, matyt, buvo gėda teisti už tokį "nusikaltimą", nes įvairiausio šantažo, papirkinėjimo bei prievartos būdais sufabrikavo šlykščiausius kaltinimus ir inscenizavo patį barbariškiausią susidorojimą su doru ir tiesą mylinčiu žmogumi. 1978 m. liepos mėn. 10-14 d. teisminis farsas nedaro garbės nei taip visur išgirtai humanistinei tarybinės valdžios politikai, nei vadinamajai pačiai demokratizacijai konstitucijai.

Šį kartą V. Petkus, pasak valdžios pareigūnų, "kaip pavojingas recidyvistas", nubaustas griežčiausiai. Jam paskirta 10 metų kalėjimo bei priverčiamųjų darbų stovyklos bausmė ir penkeri metai tremties.

Dabartinis V. Petkaus adresas: 422950 Tatarskaja ASSR, g. Cistopol UE — 148 st. 4.

"Aušra" 16 nr.

Premija jaunimui

Dr. Leono ir Irenos Kriaučeliūnų šeima savo mirusiam sūniui ir broliui prisiminti skiria kasmetinę EUGENIJAUŠ KRIAUCELIŪNO PREMIJĄ.

Premijai skirti sąlygos:

1. Eugenijaus Kriaučeliūno 1000 dolerių premija skiriama: lietuviui jaunuoliui, geriausiai pasireiškusiame raštais (lietuvių, anglų ar kita kalba), veikla, organizaciniu veiklumu, arba jaunimo vienetui (sambūriui, tautinių šokių grupei, jaunimo chorui, sporto būreliui), geriausiai reprezentavusiame lietuvius ir Lietuvą vienerių metų laikotarpyje.

2. Premijai asmenis ar vienetą raštu pasiūlo jaunimo organizacijų vadovybės, jaunimo grupės, vyresniųjų organizacijos ar paskiri asmenys iki kiekvienų metų gruodžio 31 d. (pašto atspaudas).

3. Premijuotino asmens ar jaunimo vieneto tinkamumui įvertinti sudaroma vertintojų komisija, kurioje po vieną atstovą skiria Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo reikalam vadovas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba ir JAV Lietuvių Jaunimo Sąjunga, o du atstovus paskiria Kriaučeliūnų šeima.

4. Vertintojų komisija, aptarusi asmens arba vieneto tinkamumą premijai, ją skiria balsų dauguma iki sekančių metų vasario 15 d. ir susitaria su Kriaučeliūnų šeima dėl premijos įteikimo laiko ir pobūdžio.

5. Premijai asmenys ar vienetai siūlomi raštu, nurodant tiksliai premijai tinkamumo motyvus, ir siunčiami: EUGENIJAUŠ KRIAUCELIŪNO PREMIOŠ KOMISIJAI, 12500 Pawnee Road, Palos Park, Illinois, 60464, USA

Lietuvos disidentas rašytojas TOMAS VENCLOVA (pasilenkęs rašo), kalbėjęs KLB tarybos suvažiavime Hamiltone ir lietuvių visuomenėje Toronte. Viduryje — inž. J. V. Danyš, pirmininkavęs KLB tarybos suvažiavimui. Nuotr. J. Miltenio

Iškeliauvus amžinybėn

A+A

ELZBIETA RAMANAUSKIENEI,

jos seserį IZABELĘ ROKIENĘ, sūnėną VYTAUTĄ

ir visus gimines nuoširdžiai užjaučia —

E. Beinorienė

Padėka

Š.m. rugsėjo 22 d. staigiai mirė
brangus vyras, tėvas, senelis

a.a. Mečys Vasiliauskas.

Nuoširdžiai dėkojame: kun. P. Ažubaliui už maldas, Ignui Pakarnai už giesmę laidotuvių namuose, karsto nešėjams, giminėms ir draugams už visokeriopą pagalbą, visiems, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, pareiškusiems užuojautą žodžiu ar raštu. Nuoširdi padėka visiems, lankiusiems velionį laidotuvių namuose. Nuoširdžiai dėkojame kun. P. Ažubaliui už atlaikytas gedulo Mišias, gilių minčių pamokslą, vargonininkui už giedojimą šventovėje ir visiems, palydėjusiems velionį į amžino poilsio vietą. Nuoširdus ačiū S. Bončkui už tartą atsisveikinimo žodį kapuose, nuoširdus ačiū poniai Vaitkieniui už pusryčių paruošimą.

Jūsų nuoširdumas pagalba ir pagauda teikė mums jėgų gilaus skausmo valandoje. Tegul visiems jums atlygina Augščiausias.

Nuliūdusi — žmona Stasė, duktė, trys sūnūs,
žentas, marčios, anūkės-ai

Town & Surf Apartments

9024 Collins Ave.,
Surfside, Florida, 33154

kviečia pasinaudoti gražiausiu rudens laikotarpiu Floridoje ir žemomis kainomis.

Rašykite arba skambinkite vakarais B. Sergaučiui
(305) 672-4903

Canadian Art Memorials Ltd.

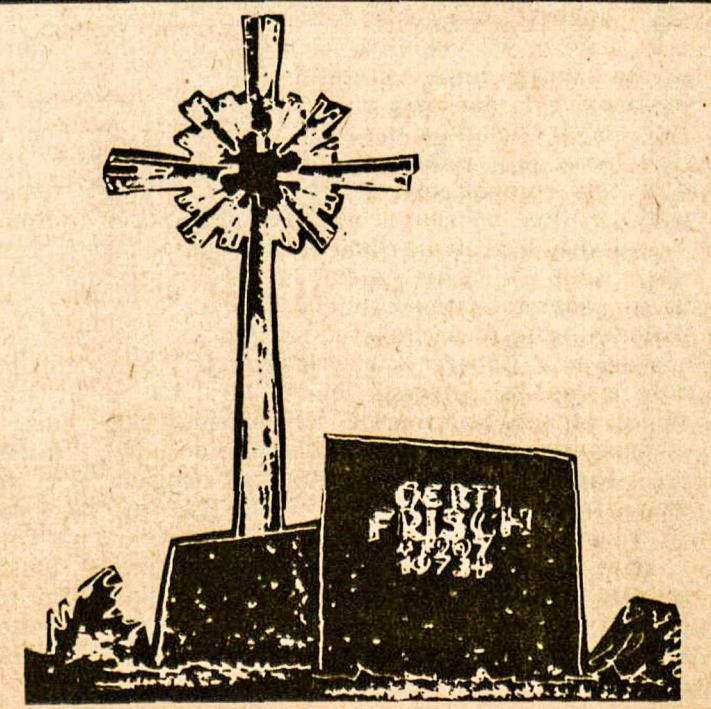
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageldivimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinelės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Kanadiškes Padėkos Dienos stalas Toronto lietuvių skautų stovyklavietėje Romuvoje

Nuotr. A. Šeškaus

Kur žengia dabarties Australija?

B. STRAUKAS

Mūsų bendradarbis Australijoje

Australija geopolitiniu atžvilgiu yra tikras fenomenas. Kaip valstybė apima visą penktąjį kontinentą apie 8.000.000 km² su 14,5 mil. gyventojų. Australai nėra tauta, o įvairių tautybių mišinys. Tačiau gyventojų pagrindą sudaro britų kilmės žmonės.

Seniau ir dabar

Iki antrojo pasaulinio karo Australija buvo beveik Dievo ir žmonių užmirštas kraštas. Australai ramiai augino javus, galvijus ir avis, kurių mėsa penėjo anglus, o vilnom — jų tekstilės pramonę. Dėl izoliuotos padėties Australijos kontaktai su kitom tautom buvo gana riboti, tad ir pats krašto ekonominis ir socialinis gyvenimas buvo gana užduras.

Iš baudžiamosios kolonijos laikų užsilikę griežti įstatymai australus buvo išmoko drausmės ir valdžios potvarkių respektavimo. Dar apie 1950 metus australai, išvykdamai iš namų, palikdavo visas namų duris nerakintas. Priešingu atveju kaimynai tai palaikytų įžeidimu. Kiekvienas asmuo, įžengęs pro vartelius į kiemą, jei neįrodė, kad turėjo reikalą, galėjo būti atiduotas policijai ir smarkiai nubaustas. Bet prasidėjus pokarinei plačiai imigracijai, australai greitai įsitikino, kad ir čia „sueuropėjimas“ žengia sparčiais žingsniais, ir jau išmoko ant durų bei langų dėti po kelis užraktus. Daug kas įsiveda aliarimo sistemas.

Kriminalinių nusikaltimų skaičius šiame krašte aliarimuojančiai auga. Laikraščiai nuolat skelbia apie plėpimus, vagystes, moterų išprievartavimus ir kitus nusikaltimus.

Dėl ekonominės depresijos šiuo metu Australija turi per 400.000 bedarbių. Jų eilėse — daugiausia jauni žmonės, vos baigę vidurines mokyklas arba jas palikę 16-kos metų amžiaus. Bedarbių eilėse nemaža ir baigusiu universitetus. Nesant perspektyvų gauti pastovų darbą, jauni žmonės pasidaro viskam abejingi. Gaudami bedarbio pašalpas, šiaip pat pragyvena, įpranta nieko neveikti ir, turėdami neribotai laisvo laiko, palinksta į chuliganizmą, lengvai susiguodinti ir įvairius nusikaltimus. Šiuo metu Australijoje klesti visų rūšių kriminaliniai nusikaltimai, praktikuojami Amerikoje, tik, žinoma, mažesniu mastu.

Kaip riestainis

Buvęs Lenkijos diktatorius maršalas Pilsudskis kadaise pareiškė, kad Lenkija yra tartum riestainis. Ji tiek verta, kiek verti jos pakraščiai. Panašiai galima apibūdinti ir Australiją. Visa jos ekonominė jėga ir gyventojai susikoncentravę pakraščiuose, o vadinamas „raudo-nasis centras“ yra tuščias. Tūkstančius kilometrų tęsiasi dykumos arba pusiau dykumos su skurdžia augmenija ir su labai ribotais krituliais. Yra vietų, kur nuo 5 iki 8 metų visai nebūna lietaus. Kaikurios vietos yra žemiau jūros lygio su molio dirvožemiu. Atsistiktiniai tropikiniai lietus užtvindo šimtų kvadratinų mylių plotus, nes vanduo neturi kur nutekėti. Neužmatomi plotai virsta ištisais ežerais, o dirvožemis — neišbrendamų purvų. Vargas tiem, kuriuos lietus užklumpa dykumose. Belieka laukti kol šie

ežerai išdžiūsta. Išdžiūti, žinoma, netrunka, nes vanduo negilus, o vasaros saulutė įkaitina iki 130° F. Tokiais atvejais, jei pritrūksta maisto, kelionė gali baigtis tragiškai.

Unijos ir streikai

Australija turtinga visokiom žaliavom, metalais ir mineralais. Dėl kapitalo stokos nepajėgia visų šalies turtų išnaudoti. Daug lėšų investuoja tarptautinės bendrovės, kurios nemažas pelno sumas išveža iš krašto. Dėl tos priežasties jaunimas, ypač kairioji studentija ir darbininkija, nuolat išsineša prieš šias bendroves viešais streikais, nuolat reikalaudami algų kėlimo jų pelno sąskaitom. Pastaraisiais metais streikai taip išsiplėtė, kad jie apima visas Australijos ekonominio gyvenimo sritis. Streikai pasidarė kasdieniu reiškiniu. Gal didžiausia šių streikų priežastis tai nepaprastai didelis unių skaičius. Visoj Australijoje unių priskaitoma gerokai per 200. Pasitaiko, kad vienoj imonėj dirbą darbininkai priklauso keliom ar keliolikai unių. Tai p.v.z. benzino valykloj dirbą pakuotojų ir sandėlininkų unių nariai. Visą jų profesinę paskirtis — atsukti ir užsukti tankų kranus. Jei 10 ar 15 narių susistreikuoja, sustabdo valyklos darbą, ir visa valstija netenka kuro. Sustoją transportas, ir krašte pasidaro tikras chaosas. Visi likusieji darbininkai nustoja darbo ir uždarbina.

Komunistų įtaka

I unių vadovybės dėl kitų narių pasyvumo patenka radikalusis elementas. Australijoje veikia 3 ar 4 skirtingos komunistų partijos. Per rinkimus į parlamentą šios partijos niekuomet nėra gavusios bent vieno savo atstovo. Bet šių partių nariai, valdydami didžiausias uniųs, gali diktuoti betkuriai vyriausybei. Jos sukelia streikus grynai politiniais motyvais. Dažnai dėlto sunku nustatyti, ar krašto valdo žmonių išrinkta valdžia, ar unių vadai. Dauguma šių radikalų unių vadų yra atsidanginę iš Anglijos, kur jų dėka anas kraštas privestas beveik prie bankroto. Metalų, uosto darbininkų ir transporto uniųs gali kiekvieno momentu suparalyzuoti visą krašto ūkinį gyvenimą. Unių vadai drįsta viešai pareikšti, kad jie nori sunaikinti esamą Australijos ekonominę sistemą. Ir tai iš dalies jiems sekasi. Darbiečių partija nedrįsta tvarkyti unių, nes ji į valdžią gali ateiti tik su unių pagalba. Liberalai, kurie dabar valdo Australiją, bijo uniųs užkabinoti, nes gali krašte sukelti tokį chaosą, kad per sekančius rinkimus dėl šventos ramybės dauguma balsuos už darbiečius. Ir taip daina be galo.

Vasario 16 gimnazijoje — naujos mokytojos tarsi su direktoriumi. Iš kairės: DALIA GRIBINAITĖ ir JAV, direktorius V. NATKEVIČIUS, DANA AUGUSTINAVICIUTE ir Kanados

Kainos

Streikai atlyginimus dirbtinai išpūtė. Lygiagrečiai kyla ir kainos. Dirbantieji su algų kėlimu faktinai nieko nelaimi. Jei algos pakeliamos 10%, tiek pat turi pakilti ir kainos. Bet dėl progresyviųjų mokesčių darbininkas gauna grynais mažiau negu 10%. Tad kiekvieno atveju jis pralaimi. Bet unių vadai su tuo nesiskaito ir dedasi dirbančiųjų geradariais, nuolat reikalaujami algų kėlimo.

Iki kokių nesąmonių šis algų kėlimas ir unių įtaka yra nuėję, rodo šis mažas pavyzdys. Toli nuo civilizoto pasaulio, dykumų pakrasty, F. Farrands laiko užėigą su benzino stotimi. Vietą vadinasi Rabbit Flat; turi keiliolika gyventojų. Šiuo keliu per dieną pravažiuoja vidutiniškai trys autovežimai. Vieną dieną šios stotelės savininkas gauna iš mišrių profesijų uniųs raštą, kuriame tarp kitų 49 punktų reikalaujama: jei Farrands samdo darbininką, privale mokėti mažiausiai 800 dol. į savaitę, specialų darbo priedą 100 dol., vietos priedą 200 dol., rajono priedą 100 dol., pramonės priedą 60 dol., specialų tarifą 50 dol. Iš viso — per 1300 dol. į savaitę. Be to, turi duoti dirbančiajam ir jo šeimos nariams kas trys mėnesiai pirmos klasės lėktuvo bilietus į betkurį Australijos didmiestį.

Mr. Farrands reakcija buvo paprasta. Girdi, jei vieną dieną pasirodys šios uniųs atstovas, jis turi skaitytis su galimybė, kad gali būti nušautas.

Reikia apynasrio

Savo laiku, rodo, iki II D. karo Australija buvo laikoma „kvailių rojumi“ (fools paradise). Visi turėjo darbą. Dirbančiojo buvo jiėskoma. Galėjai darbą keisti kas dieną. Bet dirbantieji nesipūtė ir nesibrangino. Iš anksto žinojo kokiame darbe kiek uždirbs. Visi dirbo iš lėto, nesukbėdami, bet ir darbdaviai, ir darbininkai buvo patenkinti. Uždirbo nedaug, bet viskas buvo pigu, kainos nesikeitė dešimtemečiais. Šiandieną šis „rojus“ virsta, kaip patys australai išsireiškia, „pakvaišelių namais“. Dėl išpūtų kainų Australijos prekės negali konkuruoti su kitų kraštų gaminiais. Pigios importuotos prekės žlungdo vietinę pramonę ir dar labiau didina bedarbių skaičių. Tokiu būdu dirbantieji su augstančiais atlyginimais išstumia iš darbo savo bendradarbius ir pasodina juos ant vargingos bedarbio pašalpos.

Kaip ilgai tokia padėtis tęsis, nežinia. Piktos valios unių vadai nesustos savo planavimui, kol vieną dieną neuždės jiems kas nors apynasrio. Kas ir kada tai padarys, parodys ateitis. Bet Australija jau niekuomet negrįš į anuos romantiškus laikus, kai buvo vadinama „fools paradise“.

PRANEŠIMAS IŠ ROMOS

Lietuviai italų spaudoje

MONS. KL. RAZMINAS

Dienraščio „Il Tempo“ korespondentas Gianni Lazotti spalio 13 d. laidoje iš Bonnos pranešė apie įtampą tarp V. Vokietijos ir Sov. Sąjungos. Įtampą sukėlė lietuvių sportininko, Muencheno olimpiados 1972 m. kanojų čempiono Vlado Cesiūno pagrobimas iš V. Vokietijos. V. Cesiūnas, pasinaudodamas š. m. rugpjūčio mėnesį Duisburge įvykusiomis pasaulinėmis kanojų varžybomis, pasirinko laisvę. Jo pabėgimas, rašo „Il Tempo“ korespondentas, susilaukė labai didelio atgarsio visame pasaulyje. Po to viskas kiek aprimo iki rugsėjo vidurio, kai jis staiga dingio be žinios.

Vyriausias Karlruhės Tribunolas, rašo „Il Tempo“, jau rengėsi pradėti bylą dėl Cesiūno pagrobimo, kai spalio 11 d. nežinomas asmuo, kalbėdamas rusišku akcentu vokiškai, paskambino telefonu vokiečių ambasada Maskvoje, jog vandens sporto čempionas gulys be sąmonės M. Cesiūnas, pasinaudodamas š. m. rugpjūčio mėnesį Duisburge įvykusiomis pasaulinėmis kanojų varžybomis, pasirinko laisvę. Jo pabėgimas, rašo „Il Tempo“ korespondentas, susilaukė labai didelio atgarsio visame pasaulyje. Po to viskas kiek aprimo iki rugsėjo vidurio, kai jis staiga dingio be žinios.

CDU-CSU demokratų partijos nariai Vokietijos parlamente pareikalavo pilnai išaiškinti faktą, kaip užsienio slaptieji agentai galėjo taip nekludomai veikti Vokietijos teritorijoje.

Išiti puslapiai Lietuvai

Milane plačiai skaitomas, savaitraštis „Il Popolo“ rugsėjo 22 d. net du puslapius paskyrė Lietuvos problemom. Pirmasis straipsnis „Ugnis tamsybėse“ iliustruotas Vilniaus Šv. Terešės šventovės nuotrauka, kurioje matyti tikinčiųjų minia, einanti į pamaldas. Antrasis straipsnis „Sovietų parlamentas aštrina kovą prieš religiją, bet tikėjimas Lietuvoje žydi!“

Antrame straipsnyje „Il Sabato“ rašo: „Vakarų jau pasiekė Lietuvos Katalikų Tikinčiųjų Teisėms Ginti Komiteto dokumentus, smerkiantis sovietų parlamento išiektą naują bažnyčių bendruomenių reguliavimą, siekiantį visai sunaikinti Katalikų Bendriją Lietuvoje. Jei šis potvarkis bus pilnai įgyvendintas, Lietuvos katalikais bus privertti eiti į katekambas ir veikti slapčiai...“ Prieš šį reguliavimą solidariai protestavo beveik visi Lietuvos kunigai. Savaitraštis „Il Sabato“ išspausdino Teišių vyskupijos 110-ties kunigų pasirašytą raštą Lietuvos komunistų partijos centro komitetui, LTSR augščiausios tarybos prezidiumui, religinių reikalų įgaliotiniui ir Lietuvos vyskupams. Straipsnis stambiomis raidėmis užvardintas: „800 TIKEJIMO, DRĄSOS IR KALTINIMO ŽODŽIŲ“. Panašius protesto raštus pasiuntė ir 102 Kauno, 92 Vilniaus, 58 Vilniaus, 42 Kašiadorių ir 118 Panevėžio vyskupijų kunigų.

Abu straipsniai parašyti labai dokumentuoti ir remiantis plačia bibliografija. Čia pasinaudota įvairiomis knygom, kaip G. Codivilla „La repressione religiosa in Lituania“, išleista Milane 1978 m.; AA. VV. „La repressione culturale in Lituania“, išleista Jaca Book leidyklos Milane 1972 m.; B. R. Bocurkiv „La protesta dei cattolici Lituani“ iš „Revista del Centro Studi Russia Cristiana“ nr. 142; mons. V. Mincevičiaus verstu „LKB Kronikos“ I-ju 1976 m. išleistu tomu ir šiemet ką tik pasirodžiusiu II-ju „Kronikos“ tomu. Abu „Kronikos“ tomus išleido „La Casa di Matrona“ leidykla Milane.

Skelbia faktus

Minėtas žurnalas „Revista del Centro Studi Russia Cristiana“ š. m. 166 nr. skiria net 4 psl. dokumentams iš „LKB Kronikos“ 35 nr. Čia atspausť Lietuvos katalikų sveikinimas popiežiui Jonui-Pauliui II ir Onos Prancūnaitės laiškai iš Sibiro lagerio. Medžiaga išsiųsta paimta iš prel. V. Mincevičiaus leidžiamo ELTA-PRESS biuletenio.

Dar gausiau mons. V. Mincevičiaus paskelbta medžiaga naudojasi prancūzų kalba Paryžiuje leidžiamas tarpkonfesinis žurnalas „Catacombes“ rugsėjo 15 d. nr. Čia net trys ištisi puslapiai skirti Lietuvos katalikams. Per du puslapius ištiestas straipsnis: „Ko geriesi savo piktu, tirone?“ Čia pateikiami Lietuvos tikinčiųjų teisėms ginti komiteto nario kun. S. Tamkevičiaus persekiojimo faktai, Balio Gajausko vedybos Sibiro lageryje su Irena Dumbryte ir „LKB Kronikos“ pranešimas apie katalikus sovietų Moldavijoje. Trečiame psl. išspausdinti Onos Prancūnaitės laiškai iš Sibiro. Visas straipsnis pavadinamas: „Mano gyvenimas Gulage“.

Okupacijos sukaktis

Dar daugiau Italijos dienraščių bei savaitraščių plačiai paminėjo Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijos 40 metų sukaktį. Įtakingas Torino dienraštis „La Stampa“ ilgame straipsnyje reikalauja „Baltijos kraštams nepriklausomybės nuo Maskvos ir pilno atitaisymo visų Hitlerio bei Stalino sutarties pasekmių“.

Romos krikščionių demokratų dienraštis „Il Popolo“, minėdamas šią sukaktį, reikalauja laisvo apsisprendimo teisės Lietuvai, Latvijai ir Estijai. Jis rašo: „Molotovo-Ribbentropo sutartis buvo didžiausių istorijoje tironų Hitlerio ir Stalino sąmokslas prieš taiką bei visą žmoniją, pastūmėjusi pasaulį į baisųjį karą...“ Tas sutarties pasekmes dabartinės Jungtinės Tautos turėtų pilnai atitaisyti, nes Lietuva, Latvija ir Estija yra buvusios Tautų Sąjungos narės...“ Panašiai rašo Bolonijos dienraštis „Il Resto del Carlino“, Brescia dienraštis „Giornale di Brescia“, Milano dienraštis „Il Giorno“, Modenos dienraštis „Nostro Tempo“, Bolzano dienraštis „Alto Adige“ ir daugelis kitų.

Paveikus ginklas

Ypač šiltai apie Lietuvą net per tris numerius rašė Paduvos savaitraštis „La Difesa del Popolo“. Straipsnių tęsinį parašė žurnalistas italas Sergio Mercanzin. Rugsėjo 2 d. laidoje jis supažindino italus su „LKB Kronika“ ir jos reikšme. Ji esą pasidariusi galingiausiu lietuvių ginklu prieš okupantą! Rugsėjo 9 d. tęsinyje per 4 skiltis autorius rašė: „Užtenka žinutės slaptoje pogrindžio spaudoje priešpauzdai sustabdyti... Rusų biurokratija darosi labai atsargi, kai žino, kad yra stebima ir sekama... Slaptoji spauda gąsdina okupantus... Pavyzdžiui, pradėjus visą am pasaulį skambėti apie „numerus clausus“ Kauno kunigų seminarijoje, paskutiniaisiais metais naujų kandidatų skaičius buvo beveik padvigubintas...“ Trečiame tęsinyje rugsėjo 16 d. Sergio Mercanzin rašė apie Tikinčiųjų Teisėms Ginti Komiteto įsteigimą Lietuvoje ir jo veiklą. Jis reiškia viltį, kad, išrinkus popiežių Joną-Paulių II, tikinčiųjų teisės Lietuvoje gali susilaukti naujų aspektų. Ir šių straipsnių autorius plačiai naudojosi mons. V. Mincevičiaus leidžiamu ELTA-PRESS medžiaga.

Torino dienraštis „La Stampa“ rašo, kad Jonas-Paulius II š. m. lapkričio mėnesį kviečia į Romą visą kardinolų kolegiją. Nors nepaskelbta, ką kardinolų kolegija svarstys, „La Stampa“ spėja, jog ta proga Sv. Tėvas gali paskelbti ir kardinolų „in pectore“ pavardę, kuri gali būti, kaip dauguma tikisi, lietuvių vyskupo pavardė...

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvų Namus)
Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugstos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Kai pirmininkai pavargsta... KLB tarybos suvažiavime Hamiltono valdybos vicepirm. Liucija Skripkutė stiprina kava bei užkandžiais posėdžiaujančius pirmininkus — PLB pirm. Vytautą Kamantą ir JAV LB pirm. Vytautą Kutkų, neseniai pradėjusį eiti šias pareigas

Nuotr. J. Milteno

Svečias aktualiais klausimais

Vatikanų Rytų politika, Seinų problema ir kiti klausimai

AURELIJA BALASAITIENE

JAV lietuvių kolonijose lankėsi svečias prel. Ladas Tulaba, Sv. Kazimiero lietuvių katalikų kolegijos rektorius Romoje. Š. m. rugsėjo 18 d. A. Kasiulaičio, Vytauto klubo pirmininko, iniciatyva sukvietame informaciniame susirinkime buvo išklaustas jo pranešimas.

Prel. Tulaba pastebėjo, kad dabartinio popiežiaus Jono-Pauliaus II nepaprastas populiarumas turi ne vien džiuginančią pusę — jaučiamą stiprią akciją tam jo populiarumui stabilizuoti bei stabdyti. Popiežiaus lenkiškumas turis pritrūti, nes jis pirmoje eilėje esąs viso pasaulio katalikų galva. Romoje lietuvių katalikų santykiai su lenkais esą savotiškai artimi, nors tų santykių įsėją patys lenkai. Prelatas šiltai atsiliepia apie dabartinio popiežiaus asmenybę. „Jis — lenkas iš Krokuvos, kurioje istorinis romantizmas labai jaučiamas. Popiežius yra lenkas, bet jis labai rūpinasi Lietuvos reikalais ir už ją meldžiasi. Jo atsilankymas Sv. Kazimiero kolegijoje buvo didelė staigmena, nes jis nebuvo lankęsis nė vienoje tautinėje kolegijoje“.

Prel. Tulaba tvirtino, kad pats Vatikanas neįsiekiojus santykių su Maskva; pastaroji pasibeldusi į Vatikaną duris. Dabartinis popiežius neturįs jokių iliuzijų santykiuose su komunizmu. Prel. A. Bačkio paskyrimas augštom pareigom Vatikaną esąs vienas išorinių ženklų, rodančių dabartinio popiežiaus rūpestį Lietuva ir lietuviams. Popiežius esąs išsamiai informuojamas apie tikinčiųjų padėtį Lietuvoje.

Pasak prel. Tulabos, Vilniaus arkivyskupija nesanti vyskupo J. Steponavičiaus žinioje todėl, kad Vatikanas nenoris pripažinti dabartinio „status quo“, nors nesą klausimo, kad Vilnius esąs Lietuvos... Toks tvirtinimas, iškeliantis prieštaravimą tarp oficialios linijos ir spėjamos neoficialios, nežiūrint komentarų, klausytojų negalėjo įtikinti.

Pranešimas apie Seinų krašto lietuvių sielovados būklę buvo sutiktas klausytojų su dar didesniu abejingumu, nes esmėje gerb. prelatas tvirtai negynė lietuvių pozicijos. „Lenkai, esą, viską padarytų, bet jie bejęgiai prieš pačius lietuvių kilmės kunigus, kurie Seinų katedros naująją lietuviškomis pamaldoms randa neleistiną ir net pavojingą. Esame permaži, kad įsiekotume priešių“ — tikino prel. Tulaba. „Jieškokime draugų“. Čia jis kaltina lietuvių spaudą už nepalankius straipsnius apie Seinų įvykius. Atrodo, kad lietuvių net pačioje Romoje turi pakankamai lenkų draugų, jų neįsiekdami. Patarimas lietuviams Seinuose „imti, kas duodama“ klausytojus nuteikė karčiai. Išvada: bet kuris mūsų tautos vienetą už geležinės uždangos niekur neranda užtariamo, tik girdi patarimus nešti kantariai ir be kovos uždėtą likimo jungą. Tai vertia susimąstyti bei suabejoti kaikiurėmis doktrinomis ir vertybėmis, kurių įgyvendinimas yra interpretuojamas pagal gyvenamą kraštą, o ne pagal visuotinius principus.

Klausytojams susidomėjus jauno kunigo Juozo Bacevičiaus išvykimu į Sv. Kazimiero kolegiją pasirodė pastoraciniam darbui Sv. Jurgio parapijoje Klevlande, svečias užtikrino, kad kolegija turinti visas galimybes tokiu kunigo paruošimui. „Nėra sunku išmokyti kalbą, bet svarbu, kad jam pačiam rūpėtų motyvas ir būtų tikras noras pamilti tai, kas yra lietuviška“. Prelatas pastebėjo, jog tai esąs pirmas atvejis istorijoje, kad Amerikos aris vyskupas vyskupijos lėšomis siunčia Amerikoje gimusių kunigų į tautinę kolegiją paruošti sielovados darbui etninėje parapijoje. „Reikia tikėtis, kad ir ateityje tokios paramos susilauksime“, pastebėjo svečias. Jis pripažino, kad didelis nuopelnas priklausio Sv. Jurgio parapijos klebonui ir komitetui už to projekto įgyvendinimą.

Pranešimui pasibaigus, svečiui buvo pateikta eilė klausimų. Atsakymams į klausimą dėl konkrečios Vatikaną paramos Lietuvai, jis pareiškė, kad 1945 m. Vatikanas davė Lietuvos reikalams 10.000 dolerių. Prie Sv. Sosto tebėra vienintelė atstovybė valstybės, esančios anapus geležinės uždangos, būtent, Lietuvos. Lietuvos Bažnyčią svečias pavadino kovojančia, o jos pagrindžio veiklą nušvietė, suminėdamas mažai težinomus ar skelbiamus faktus.

Vatikaną skyrimą vyskupų su Maskvos žinia prel. Tulaba teisingo tuos, kad paskyrus Maskvai nepriimtina vyskupą, jis automatiškai padaromas kankiniu arba komunistinio aparato diskredituojamas.

Pranešimas buvo turiningas ir įdomus. Tačiau susirinkimo dalyviai pasigedo tam tikro grynai lietuviško požiūrio iš pranešėjo, kuris esmėje savo pranešimą grindė Vatikanu ir Lenkijos politikos teisinimu, nepalikdamas vietos apgailestavimui ir neskatinamam kovoti už dešimtmėčiais daromas skriaudas mūsų tautai gimtojoje žemėje ar jos buvusioje teritorijoje. Netiesa, kad nesvarbu kuria kalba mes intymiai bendraujame su Kūrėju. Netiesa, kad mes turime nesiskųsti skriaudžiams. Bet tiesa, kad mūsų skundų niekas nenori girdėti.

Prel. LADAS TULABA, Sv. Kazimiero kolegijos rektorius, tarp Klevlando lietuvių. Iš kairės: Ingrida Bublėnė, dr. Dangulė Tamulionytė, Ona Mikulskienė, Alfonsas Mikulskis, Petras Tamulionis

Nuotr. V. Bacevičiaus

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

KARDINOLO VIESNAGĖ

Pr. "T2" numeryje buvo rašyta apie Vengrijos kardinolą Laszlo Lekai netikėtą lankymąsi Lietuvoje. Ši vizita spalio 18 d. paminėjo ir kompartijos oficiozas "Tiesa". Trumpame pranešime pabrėžiama, kad Vengrijos Katalikų Bendrijos priėmęs kardinolas L. Lekai Sovietų Sąjungon buvo pakviestas ortodoksų patriarcho Pimeno. Apie jo viešnagę sovietų okupuotoje Lietuvoje rašoma: "Svečias susipažino su Vilniumi, pabuvojo Vilniaus V. Kapsuko universitete, bažnyčiose, Kauno kunigų seminarijoje, Vilniuje, Kaune ir Panevėžyje kardinolas Laslas Lekajus laukė pamaldas."

SOVIETINĖ PILIETYBĖ

Mūsų šalyje spaudoje plačiai nuskaubėjo naujas Sovietų Sąjungos pilietybės įstatymas, įsigaliojęs š. m. liepos 1 d. Daugiausia rūpesčio sukėlė kaikiurie jo paragrafai, teigiantys, kad Sovietų Sąjungos pilietis, net ir užsienin išvykęs bei tapęs kitos valstybės piliečiu, nepraranda sovietinės pilietybės. Sovietų Sąjungos pilietis laikomi ir tokių tėvų vaikai, gimę užsienyje. Šia tema "Gimtojo Krašto" 42 nr. dabar praėjusio vyriausios "Tėviškės" draugijos politrukas Pranas Petronis: "Lietuvos Tarybų Socialistinė Respublika 1940 m. rugpjūčio 3 d. laisvanoriškai įsijungus į Tarybų Sąjungos sudėtį, jos piliečiai, tuo metu gyvenę Lietuvoje, tapo TSRS (Tarybų Socialistinė Respublika) Sąjungos — Sovietų Sąjungos, V. Kst.) piliečiai. Asmenys tuo metu gyvenę užsienyje ir turėję Lietuvos respublikos pasus, privalėjo registruotis Tarybų Sąjungos atstovybėse bei konsulatuose, kad jie yra TSRS piliečiai. Neusiregistravę iki 1940 m. lapkričio 1 d. prarado TSRS pilietybę. Tad remiantis šiais pamatiniais TSRS pilietybės įstatymo straipsniais, visi išliečiai iš Lietuvos, išvykę užsienin po 1940 m. rugpjūčio 3 d., yra Tarybų Sąjungos piliečiai ir jais pasilikio iki šiol, nors, pasinaudoję daugelyje užsienio valstybių veikiančiu natūralizacijos principu, tapo tų valstybių piliečiais. Tarybų Sąjunga tuos išliečius juridškai laiko savo piliečiais, ir ne tik juos, bet ir jų vaikus, nes įstatymo 11 straipsnis skelbia, kad vaikas, kurio abu tėvai jo gimimo metu buvo TSRS piliečiai, yra TSRS pilietis, nepriklausomai nuo to, ar jis gimė TSRS teritorijoje, ar už jos ribų. Taigi naujasis TSRS pilietybės įstatymas liečia ta lietuvių išiečių dail, kuri išvyko iš Tarybų Lietuvos 1941-1945 metų karo ir pokario metais, žinoma, išskiriant tuos asmenis, kuriems TSRS Auksčiausiosios Tarybos Prezidiumo įsakų buvo leista išieiti iš TSRS pilietybės arba kuriems toji pilietybė buvo atimta. Naujasis pilietybės įstatymas neličia lietuvių išiečių, išvykusių iš Lietuvos iki jos priėmimo į TSRS sudėtį — iki 1940 m. rugpjūčio 3 d. Senoji, prieškarinė lietuvių išiečių ir jų vaikų nekada nebuvo ir dabar nėra TSRS piliečiai."

PRIMAMI BE VARŽYMŲ

P. Petronis, visus II D. karo metų ir pokario išiečius bei jų vaikus pripažinęs Sovietų Sąjungos piliečiais, matyt, nenorėdamas prarasti turistinių dolerių, teigia, kad nei naujasis pilietybės įstatymas, nei kiti Sovietų Sąjungos įstatymai jiems nėra numatę jokių varžymų net ir tais atvejais, kai jie jau turi kitos valstybės pilietybę: "Tarybų Sąjungos vyriausybė visada nuosirdžiai rūpinosi ir rūpinasi išiečių problemomis, jų gyvenimu ir ryšiais su savo tėvyne. Todėl ji nekada nedarė kokių nors priekaištų ar varžymų tiems išiečiams, kurie natūralizavosi ir įsigijo užsienio valstybės pilietybę. Ir naujasis įstatymas nepakeitė susiklosčiusios praktikos šiuo klausimu. Visi mūsų išiečiai, karo ir hitlerinės okupacijos išlaikę po svetlimo krašto, atvykstantieji į savo gimtąją kraštą pas gimines arba kaip turistai, kaip ir anksčiau, nuosirdžiai sutinkami. Ta rysiškai jau patvirtino gyvenimo praktika po naujojo TSRS pilietybės įstatymo įsigaliojimo. Visi ta tiečiai iš užsienio Tarybų Sąjungoje, kartu ir Tarybų Lietuvoje, primami ir aptarnaujami su tokiu pat svetlingumu ir dėmesiu, kaip ir visi užsieniečiai, kitų valstybių piliečiai."

17-TASIS STRAIPSNIS

Remdamasis 17-tuoju naujojo pilietybės įstatymo straipsniu, P. Petronis išiečiams leidžia atsisakyti sovietinės pilietybės, jeigu tokio žingsnio reikalauja gyvenimo sąlygos. Tokiu atveju išiečiai turi parašyti prašymą auksčiausiojo sovietų Maskvoje prezidentui ir jį įteikti per Sovietų Sąjungos konsulatą ar ambasada. Optimistus P. Petronis perspėja: "Bet reikia nepamiršti, kad įstatymo 17 straipsnio antroje dalyje pasakyta: 'Išieiti iš TSRS pilietybės neličia, jeigu to prašantis asmuo patrauktas atsakomybėn kaltinamuoju arba jo atžilviu yra įsigaliojęs ir vykdytinas teismo nuosprendis'. Šis įstatymo straipsnis liečia tuos karo ir pokario metų išiečius, kurie hitlerinės okupacijos metais tarnavo TSRS priešui ir tapo kariniais nusikaltėliais, kurie žudė tarybinius piliečius, buvo vokiškųjų fašistų patikėtiniais kovoje prieš Tarybų Sąjungos liaudį ir prieš lietuvių tautą. Pabėgę su savo šeiminiškais — vokiškaisiais fašistais, jie atsidūrė kitose šalyse, ir nors rado ten prieglobstį, gavo tų šalių pilietybę, bet juridiskai pasilikio TSRS piliečiais. Už savo nusikaltimus Tarybų Sąjungai ir jos liaudžiai jie privalo atsakyti pagal TSRS įstatymus. Bet tai, žinoma, visiškai neličia tų išiečių, kurie nekada nebuvo nusikaltę Tarybų Sąjungos įstatymams, Tarybų Lietuvai ir jos liaudžiai."

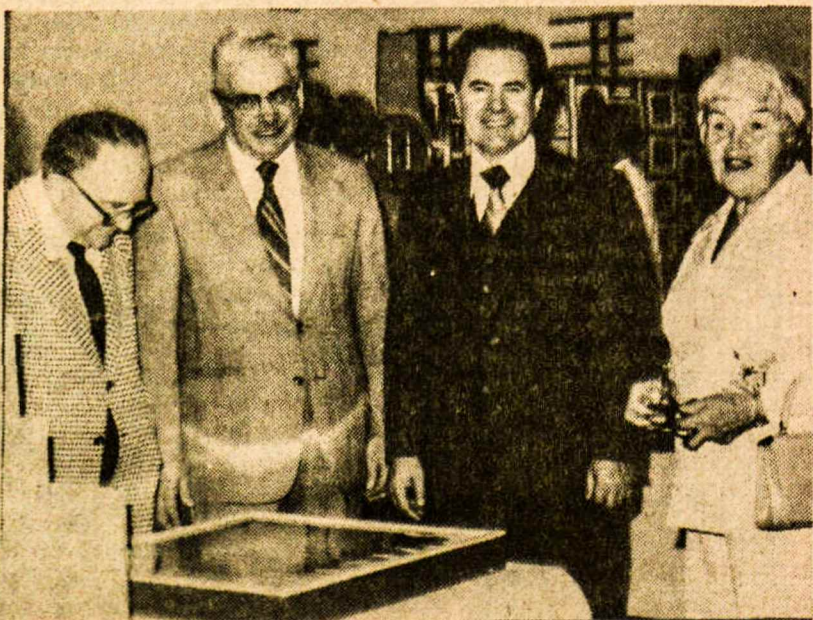
ISTATYMO PARADOKSAI

Komentuojant P. Petronio pareiškimą, iškyla keli to naujojo įstatymo paradoksai. Pirmiausia — raudono traktoriaus išvesta lemtingoji 1940 m. rugpjūčio 3 d. datos vaga. Teigiama, kad tada visi Lietuvos gyventojai, į jį įjungus į Sovietų Sąjungą, tapo pastarosios piliečiais. P. Petronis nutyli reikšmingą faktą, kad Lietuva tada buvo okupuota sovietų armijos, kad sprendimas įjungti Sovietų Sąjungon paties okupanto buvo padarytas Kremliuje. Kaip turėjo elgtis tie Lietuvos gyventojai, kurie nenorėjo prisilimti sovietinės pilietybės? Jokia tokių asmenų registracija nebuvo praversta. Tad ar galima juridiskai laikyti Sovietų Sąjungos piliečiais dešimtis tūkstančių lietuvių išiečių, kurie užsienin pasitraukė 1944 m. vasarą ne tik nuo sovietinės pilietybės, bet ir nuo Lietuvos, vėl grįžtančio sovietinio teroro, trėmimų į Sibirą? Vadinti juos, ypač jų vaikus, Sovietų Sąjungos piliečiais iš tikrųjų yra kažkoks juokingas nesupratimas tarptautinės teisės plotmėje. P. Petronis nuo sovietinės pilietybės atsieja priekarinės emigracijos išiečius: nei jie, nei jų vaikai nekada nebuvo ir dabar nėra Sovietų Sąjungos piliečiai. Tai yra didelė skriauda JAV tūpinteliams "pažangoliams", kurie ilgus metus dirbo ir dabar tebedirba Maskvos naujais. Vien tik už savo pasivertimą jie turėtų būti laikomi Sovietų Sąjungos piliečiais. Galbūt kaip užstošo šalies piliečiams jiems dabar padaroma išimtis — Lietuvoje leidžiama viešėti ilgesnį laiką, lankytis įvairiose jos vietovėse. Tiems išiečiams, kurie priverstinę sovietinę pilietybę įsigijo 1940 m. rugpjūčio 3 d., tenka ribotis trumpa penkių parų viešnaga Vilniuje su išvyka Kaunan. Taigi jiems visdėlto yra taikomi suvaržymai, pagrįsti kažkokiais priekaištais, kuriuos bandė paneigti P. Petronis. Kalbant apie bendravimą su fašistine Vokietija, negalima užmiršti ir pačios Sovietų Sąjungos. Iki 1941 m. birželio 22 d. ji buvo labai nuosirdi Trečiojo Reicho bičiulė, netgi atėjusi talkon karo su Lenkija, prisijungusi nemažą jos dalį, pasidalinusi Pabaltijį.

GELIŲ PARODA

Tradicinė rudeninė gelių paroda buvo surengta Panevėžio parodų rūmuose. Gelių augintojai varžėsi, surinkdami puokštes, sukurtyvines kompozicijas, teminius žiedų derinius. Geriausios jaunos gėlininkės varda išsikovoję panevėžietės Dangolė Jurkėnaitė. Antroji vieta teko atlytiškai Julijai Dirsenel ir vilnietei Genovaitėi Kuklienel, trečioji — šiaulietei Jelizavetai Jegorovai, panevėžietei Onai Adomavičienel, vilnietei Birutei Mačionienel.

V. Kst.

Vilniaus universiteto 400 metų sukakties minėjimo proga Klevelande buvo surengta paroda. Iš kairės: V. SENBERGAS, parodos rengėjas BR. KVILYS, PLB pirm. V. KAMANTAS, A. SENBERGIENE. Nuotr. V. Bacevičius

Maloniai kviečiame jus visus
atsilankyti į HAMILTONO
AUSROS VARTŲ PARAPIJOS
CHORO

VAKARA

lapkričio 17, šeštadienį,
Jaunimo Centro salėje.

Koncerte pasirodys naujai persiorganizavęs AV parapijos choras su nauju repertuaru ir nauja dirigente — muz. **Darija Deksnyte-Powell**. Koncertą pajavairins jauna, bet jau spėjusi išgarsėti, solistė **Anita Pakalniškytė**. Akompanuos torontiški muz. **E. Krikščiūnas**. Po koncerto šokiai, grojant J. Vaičiaus orkestrui. Be to, dar turėsime turtingą bufetą, įvairaus gėrimėlio barą, laimės staliukus ir kitokias įvairybės. **Pradžia — 7 valandą vakaro.** Įėjimas: 5 dol.; studentui arba pensininkui — 3 dol. Tad laukiame jūsų visų atvykstant!

AV PARAPIJOS CHORAS

HAMILTON

ATEITININKŲ SENDRAUGIŲ susirinkimas įvyko spalio 21 d. p.p. Apanašijū bute. Išrinkta valdyba, kuri pasiūkistė pareigomis. Apsvarstyta metinė šventė, kuri įvyks lapkričio 18 d. po 10 v. Mišių. Pakviestas paskaitininkas Arvydas Zygas iš Čikagos. Tema: "Ateitininkų idealų tikslas". Programoje, tarp kitų dalykų, bus Rūtos Šiulysės vadovaujamas choras iš Otavos. Visuomenės maloniai kviečiama dalyvauti. Kor.

SAULIŲ KUOPA rengia Lietuvos kariuomenės šventės minėjimą lapkričio 24 d. Programą atliks mergaičių choras "Aidas". Bus vertinga loterija. Vieną staliuką paaugojo kuopos valdybos nariai.

Kanados saulių rinktinės suvažiavimas įvyks Hamiltone 1980 m. balandžio 26 d.

Bendros Kūčios bus gruodžio 24 d. Registruoti sekmadieniais po pamaldų Jaunimo Centre arba telefonu 544-0113. Ad.

MIELI HAMILTONIECIAI! Kalėdoms ir N. Metams artėjant, Tautos Fondo Hamiltono apylinkės atstovybė kreipiamės į jus, primindami reikala aukoti vietoje įprastinių sveikinimų atvirukų Tautos Fondui. Hamiltono apylinkės atstovybė nuolat kreipiasi į visus geros valios lietuvius, prašydami pagausinti aukas Tautos Fondui. Tuo būdu bus paremta Lietuvos laisvinimo byla ir iš dalies mūsų spauda.

Aukas prašome siųsti čekiais, pašto perlaidomis Tautos Fondo atstovybės Hamiltono apylinkės nariams iki š. m. gruodžio 5 d.: A. Patamsis, 7 Oakridge Dr., Stoney Creek, Ont. L8B 2T4, tel. 664-5804; P. Kanopa arba St. Kanopienė, 48 Holton Ave. S., Hamilton, Ont., tel. 545-2703; Alf. Juozapavičius, 20 Kensington St. N., Hamilton, Ont. L8L 7M9, tel. 544-5015; M. Jonikas, 62 Grenadier Dr., Hamilton, Ont. L8T 4E3, tel. 389-2169; M. Judis, 198 Delaware Ave., Hamilton, Ont. L8M 1W1, tel. 547-4786. Taip pat aukas galima įnešti ir "Talkos" kooperatyvo Tautos Fondo sąskaita nr. 110.

Prašome paskambinti telefonu nūnietimis asmenimis — aukas bus paimita iš namų. Aukotojų sąrašas bus įdėtas į laikraščius sveikinimo forma. Gal daugelio gerų buvusių draugų nėra žinomi adresai, o laikraščius skaito visame pasaulyje susipratę lietuvių.

Pernai buvo neblogi rezultatai. Tikimės, kad šiais metais bus dar geresni.

Tautos Fondo
Hamiltono apylinkės atstovybė

KONCERTUI — VAKARUI, kurį lapkričio 17 d. Jaunimo Centre rengia AV par. choras, laimės staliukų aukų koje jie tautečiai: dr. V. Kvedaras, G. Jasevičius, "Concession" garažo sav. P. Armonas, "Sakas Parcel Service" sav. E. Sklienė, "Ottawa Meat & Catering" krautuvės sav. A. Kybartas, "Knight" televizijos krautuvės sav. A. Pilipaitis loterijai paskyrę gražų radijo aparatą. Par. choras yra jau pilnai pasirėngęs savo didžiajam vakarui ir tik laukia jūsų visų dalyvavimo.

KL B HAMILTONO APYLINKĖ yra įsipareigojusi sekančiais metais čia suruošti sukurtyvinę 25-tąją Kanados Lietuvių Dieną. Lapkričio 4 d. apylinkės valdyba suaukė tuo reikalui organizacijų pirmininkų bei jų atstovų pasitarimą.

A. A. VYTAS VASILIAUSKAS spalio 29 d. iš AV par. šventovės palaidotas Hamiltono Holy Sepulchre kapinėse. Dideliame nuliūdime liko jo našlė žmona Irena, jau vedęs sūnus Robertas ir dukrelė Rita. Jis turėjo dar brolį ir seserį, gyvenančius Lietuvoje. Velionis buvo kaunietis, 55 metų amžiaus, turėjo darbą "Stelco" plieno imonėje. Į Kanadą buvo atvykęs kaip ir daugelis čia mūsų ištvetintųjų, bet lietuviškuoju gyvenimu kažkodėl nesidomėjo.

G. JASEVICIUS Mohawk kolegijoj sėkmingai baigė nuosavybų pirkimo-pardavimo kursą, išlaikė reikalavimus egzaminui ir jau pradėjo dirbti "Tri Realty" bendrovėje. Perkant bei pardaudant nuosavybes, įieškant gero ir nuosirdaus lietuviško pataravimo, verta kreiptis į G. Jasevičių tel. 549-3594.

A. LUKAS, prasidėjęs čia žvarbesniu oru, išvyko į suletęją Floridą, kurioj jis kasmet praleidžia žiemos mėnesius. K. M.

• **"TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI"** metinė prenumerata nuo 1979 m. sausio 1 d. — \$14. Naujiem prenumeratoriam — \$10.

KONCERTA-

lapkričio 17, šeštadienį,
Jaunimo Centro salėje.

LONDON, ONTARIO

STAMBI AUKA PARAPIJAI. Londono lėšų teikimo skyrius, vadovaujamas J. Butkaus, parapijos šventovės remontui paaugojo \$1000. Šis skyrius yra išmokėjęs ir didelę dalį parapijos skolų. D. E.

PIRMOJI PROGA po atostoginių vasaros džiaugsmų vėl pabūti lietuvių su draugais ir pažistamais bei pasižiaugti pramoginėmis įvairybėmis Londono ir kaimyninių apylinkių lietuviams jau ne už kalnų. KLB Londono apylinkės valdyba

LONDONE, ONTARIO,

š. m. lapkričio 17, šeštadienį, 7 v. v.,

snaigių balius

su Snieguolės ir jos princo suradimu

1414 Dundas St., lietuvių parapijos salėje.

Bilietai (su maistu)
\$6.50 asmeniui, \$4.50 studentams.

KLB Londono
apylinkės valdyba

SUDBURY, ONTARIO

DIDELEŠ IŠKILMĖS. Saulė Ste. Marie vyskupijos 75 metų įsteigimo sukaktis buvo iškilmingai atšvęsta didžiojo Sudburio arenoje. Dalyvavo daugiau kaip 10.000 iš Sudburio ir nemažai atstovų iš visos vyskupijos parapijų. Privaziavo daug autobusų su jaunimu, choristais. Dalyvavo 11 vyskupų ir 2 arkivyskupai ir šv. Tėvų nuncijai Kanadai, 150 kunigų, taip pat visi augstieji civilinės valdžios atstovai. "Kyrje" giedoję indėnų choras indėniškai, o Mišios bei pamokslas buvo angliškai ir prancūziškai. Komuniją dalino 60 kunigų. Buvo pakviestos ir etninės grupės dalyvauti su tautiniais drabužiais. Lietuvis moteris suorganizavo G. Petrenienė. Prie altoriaus nešė aukas — duoną ir vyną: G. Petrenienė, I. Raškevičienė, E. Tolvaišienė, J. Tolvaišaitė, R. Čebatoraitė, A. Stetpaitė. Kristina Račinskaitė skaitė maldą lietuviškai. Visos maldos buvo išverstos į anglų ir prancūzų kalbas. Viskas buvo gerai suorganizuota Christ the King parapijos klebono J. van Berkel. Pamaldos truko tik 1 val. ir 40 minučių. Po iškilnių Sudburio parapijos vaissio iš toliau atvažiavusius. Visi grįžo pakelta nuotaika ir sustiprintu tikėjimu.

JUOZAS KRUCAS, vienas uoliausių mūsų kolonijos veikėjų, gavo \$1,210.00 dovana už išrastą alyvos vortijimo patobulinimą, kuriuo INCO bendrovė sutaupts daug tūkstančių dolerių. Bendrovės vadovybė jį sveikino padėkos raštu prašydama ir toliau duoti sugestijų. Pagarba tokiems tautiečiams, kurie nesnaudžia ir kelia Lietuvos vardą svetimųjų tarpe.

SESTADIENINĖ MOKYKLA pradėjo 29-tuosius mokslo metus spalio 13 d. Mokytojauda vedėja Nijolė Paulaitienė ir kun. Ant. Sabas.

A. A. KLEMAS SEREIVA, 88 m., mirė General ligoninė. Buvo atvykęs į Kanadą 1928 m. ir dirbo visą laiką INCO imonėje. Paliko seserį ir ketelą vaikų JAV-se.

ANTANAS STRAKAUSKAS padavė savo namą į persikėlę gyventi į St. Catharines, Ont. Dukte su žentu taip pat jau pakėlę sparnus ir laukia, kol vyras gaus savo profesijos darbą tenai.

DAINA PETRENAITĖ gražiai pasižymi sporte. Paskutiniu laiku, žaidžiant su Saulė Ste. Marie komanda krepšini, ypač labai pasižymėjo. — Bronės Augaitės Mišios atlaikytos pagal jos intenciją. K. A. S.

KRISTINA RACINSKAITE, pasipuošusi tautiniais drabužiais, skaito maldą lietuviškai Saulė Ste. Marie vyskupijos įsteigimo 75 metų sukakties iškilmėje Sudburio arenoje, kur dalyvavo per 10.000 asmenų

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavybės namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas
830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgas savaitgalio šeštadieniais uždaryta. Nemokoma gynybė ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių potarnavimas. Kapitalas — virš \$14,000,000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6 %
santopus 10 1/4 %
term. depositus 1 m. 11 %
term. depositus 3 m. 10 1/4 %
pensijų fondo 10 %
IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 12 %
asmenines paskolas 12 1/4 %

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

PLB VALDYBA spalio 17 d. posėdy patvirtino visuomeninių reikalų komisijos politinė veikla barnduoli, kurį šiuo metu sudaro: pirm. V. Kamantas, dr. K. Ambrozaitis, Br. Bieliukas, Alg. Gureckas, S. Kuprys, I. Laucienė ir dr. T. Remeikis. Vieną atstovą paskirs Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba. Komisijos branduolys tada kooptuos kitus narius iš JAV, Kanados bei kitų kraštų. Artimą bendradarbiavimą PLB visuomeninių reikalų komisijos branduoliui yra pažadėję — KLB krašto valdybos pirm. J. R. Simanavičius, dabartinis JAV LB krašto valdybos pirm. V. Kutkus ir buvęs pirm. A. Gečys. V. Vokietijoje sovietų pagrobto irklutojo Vlado Česūno reikalais rūpinasi PLB vicepirm. S. Kuprys. Palaikydamos ryšį su Vokietijos, JAV ir Kanados LB valdybomis, jis yra pasiuntęs telegramas visai eilei tarptautinių organizacijų. Posėdyje taipgi buvo svarstytas sportinės lietuvių veiklos pagyvinimas, aptarti įvairūs kiti reikalai. Vykdomasis vicepirm. V. Kleiza sekančių metų vasario mėnesį aplankys Brazilijos, Argentinos ir Urugvajaus lietuvių.

SOFIJOS SMETONIENES mirties dešimtmečio sukaktis Klevelande paminėta Mišiomis rugsėjo 16 d. Šv. Jurgio parapijos šventovėje ir akademine dailimi Lietuvių Namuose. Minėjimui vadovavo birutėliu pirm. J. Budrienė. Trys uždegotos žvakės priminė amžinybėn iškeliauvusius tos šeimos narius: prez. Antaną Smetoną, jo žmoną Sofiją ir jų sūnų Julij. Atsiminimais iš Lietuvos ir Klevelando dailios A. Augustinavičienė. Vieną F. Chopino sonatą atliko pianistas Antanas Smetona, mirusiųjų vaikaitis ir sūnus. Birutėliu dėka prez. Antano Smetonos ir Sofijos Smetonienės palaikiai dabar yra palaidoti vienoje vietoje — Visų Sielų kapinių mauzolieje.

Brazilija

SOLIDARUMO VAKARA Šv. Kazimiero parapijos salėje Sao Paule spalio 6 d. surengė Brazilijos Lietuvių Bendruomenės valdyba, vadovaujama pirm. J. Tatarūno, sukvietusi jaunimą ir vyresniuosius. Vakaras buvo skirtas imigrantų olimpiados ir kultūrinės parodos užbaigai. J. Tatarūnas džiaugėsi gražių lietuvių pasirodymu 9-tojoje kultūrinėje parodoje, kurią kasmet aplanko tūkstančiai Sao Paulo gyventojų, o taip pat ir palyginti nemenkai lietuvių laimėjimai 4-tojoje olimpiadoje. Brazilijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos prašėjimas apie įvykusį jaunimo kongresą Britanijoje ir V. Vokietijoje padarė studentė S. Saldytė su inž. A. Valavičiumi. Jie buvo iliustruoti skaidrėmis. Vakaro programą atliko tautinių šokių ansamblis "Rūtėlė" ir K. Valavičiūtės vadovaujamas jaunimo choras "Volungė". Pobūvis užbaigtas šokiais bei vaišėmis.

BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENES VALDYBA savo posėdyje spalio 4 d. nutarė su Sv. Juozapo Katalikų Bendruomene lapkričio 25 d. Lituanikos stovyklavietėje surengti gegužinę Sao Paulo lietuviams. Jos pelnas bus skirtas savitaršio "Mūsų Lietuva" išgytų spausdinimo mašinų skoloms padengti. Vienkartinė 3.000 kruzeirų stipendija posėdyje paskirta inžinerijos studentui Klaudijui Butkui. Nutarta užpneurooti "Mūsų Lietuvą" moksleivą remiančią "Labdaros" draugiją V. Vokietijoje ir Vasario 16 gimnazijai, kurioj dabar moksli 4 Brazilijos lietuvių.

LIETUVISKŲ RANKDARBIŲ KURSUS, Sao Paulo mieste veikiančius nuo balandžio mėnesio, suorganizavo Lietuvių Katalikų Moterų Draugija. Dalis tų rankdarbių bus atiduota bazarui, kurio pelnas skiriamas labdarai. Surinkti pinigai bus panaudoti seneliams susilpti Kalėdų švenčių proga. Moterys šiam bazarui įvairius laimikius renka ir iš kursuose nedalyvaujančių Sao Paulo lietuvių.

Argentina

VISIS SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ ARGENTINOJE SKYRIUS Korodoboje savo veiklos 35 metų sukakties paminėjo pietumis, kuriuose susilaikė apie 100 dalyvių. Jų eilėse buvo SLA centro valdybos atstovai iš Buenos Aires — pirm. R. Stalioraitis, inž. J. Bakaitis, II sekr. A. Stalioraitis. Rosario LB valdybai atstovavo inž. M. Bendinskas.

Australija

ALB KRASTO VALDYBA, skatinama lietuvių kalbos mokymąsi su užskaita gimnazijų brandos atestatai, nutarė įsteigti nuolatinę Pulgio Andriusio vardo \$25 premiją. Šiuo reikalu susitarta su P. Australijos švietimo ministerija. Pagal nustatytas taisykles laimėtoja kasmet atrinks švietimo vadyla. Tokio pat dydžio P. Andriusio premija bus duodama geriausiaim Sydnėjaus bei Melburno lituanistinių kursų lankytojui.

AKADEMINIO SKAUTŲ SAJŲ DZIO 55 metų veiklos minėjimą surengė Sydnėjaus akademikų skaučių draugovė. Nauja nare jon buvo priimta kandidatė Elena Kivertė. Įvardinti žodį tarė ASS Sydnėjaus skyriaus pirm. I. Jonaitis. Dalyviams sugledojus "Gaudeamus", prisimin-

mais iš studijų laikų dailios J. Vilnūnienė, Kauno ir Vilniaus universitetų auklėtinė. Ji kalbėjo apie profesorius — V. Krėvė-Mickėvičų, V. Mykolaitį-Putną ir B. Srugą, o jų kūrinius skaitė V. Vilnūnaitė, L. Barutė ir R. Gečiauskienė. Neuzmiršti buvo ir žymieji universiteto auklėtiniai, išaugę į poetus: Eugenijus Matuzėvičius — Lietuvoje, Kazys Bradūnas — JAV, Vincas Kazokas — Australijoje. Su jų kūrybos pavyzdžiais supažindino G. Vilnūnaitė ir E. Suchoverskienė. Paskaitininkė J. Vilnūnienė priminė, kad dabartiname Vilniaus universitete, kurį griežtai kontroliuoja kompartija, tebėra gyva tautinė dvasia, pogrindinė spauda. Ištraukė iš tos spaudos pateikė E. Kivertę. Akademikus sveikino ALB Sydnėjaus apylinkės valdybos pirm. dr. A. Mauraigis ir LSS Australijos rajono vadys v.s. B. Zalys.

Britanija

D. BRITANIJOS LIETUVIŲ SAJUNGOS TARYBA spalio 6 d. posėdyje Mančesteryje. Pirm. E. Sova pasveikino 35 dalyvius, posėdį atvirusius iš Anglijos, Skotijos ir Valijos. Platesnius pranešimus padarė valdybos nariai: A. Vilčinskas — apie jaunimo kongresą, R. Sova — lituanistinę veiklą, Z. Juras — politinę veiklą, J. Alkis — apie ryšius su PLB valdyba. Iš jų paaiškėjo, kad Britanijoje įvykusiai jaunimo kongreso dailiai išleista apie 40.000 svarų. Pilna apyskaita bus paskelbta spaudoje. Tikimasi, kad 1.000 sv. tiks tolimesnei Britanijos lietuvių veiklai. Lituanistinė veikla platesniu mastu pradėta įdinti prieš penketą metų. Jos dėka jaunimas labiau domisi lietuviškais reikalais. Netrukus numatoma sukvieti jaunimo vadovų pasitarimą Lietuvių Sodyboje. Siūloma rengti metinius jaunimo saskrydžius. Politinėje srityje lietuvių bendrauja su kitų tautybių ateiviais bei jų organizacijomis. Dėl ryšių su PLB valdyba priimta specialioji rezoliucija, siūlanti, kad PLB reikaluose Britanijos lietuviams atstovautų DBL Sąjungos valdyba. Plačių diskusijų susilaukė sumanymas įsteigti lietuviškos kultūros centrą vidurinėje Anglijoje. Ir šiuo atveju buvo pasisakyta teigiamai, tos minties įgyvendinimą pavadant DBL Sąjungos centro valdybai. Posėdyje buvo iškelta mintis "Europos Lietuvį" leisti tik kas dvi savaites, bet didžioji dalyvių dalis pasisakė už tolimesnį jo palikimą savaitraščiui. Apie naująjį Tautinės Paramos Fondo kalbėjo dr. S. Kuzminskas, Fondui per 3 mėnesius jau surinkta apie 1.000 svarų. Jo lėšomis bus remiami politiniai kaliniai bei jų šeimos, lietuvių moksleiviai ir studentai Lenkijoje. Aukus planuojama rinkti Tautos šventės minėjimuose.

Vokietija

VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENES VALDYBA, vadovaujama pirm. A. Smito, po kelerų metų pertraukos šiemet vėl surengė vaikų vasaros stovyklą liepos 29 — rugpjūčio 12 d. Vasario 16 gimnazijoje. Dalyvavo 31 vaikas. Stovyklos organizavimu rūpinosi VLB valdybos narys jaunimo reikalams A. Vitkus. Vadovavo Z. Vilčinskaitė ir R. Zaliukas, valgius gamino E. Lucienė ir O. Bartusevičienė. Vaikai išmoko keletą lietuviškų dainų, o kaikiurie pirmą kartą savo gyvenime — net ir keletą lietuviškų žodžių. Buvo daug sportuota, žaista, maudytasi, leistas lietuviškas stovyklautojų laikraštis. Rugpjūčio 11 d. stovyklautojai atliko specialią programą suvažiavusiems tėvams ir svečiams. Stovyklos vadovams bei talkininkams mažas dovanelės įteikė VLB krašto valdybos pirm. A. Smitas. Rengėjai, paskatinti palyginti neblogos sėkmės, sekančią stovyklą planuoja plates

Nauja dainos grupė, sudaryta iš hamiltoniško teatro "Aukuras" narių ir pavadinta "Aukuro Daina". Ji jau yra koncertavusi įvairiose vietovėse. Iš kairės: Liuda Stungevičienė, Aldona Matulienė, Elena Kudabienė, Teresė Kaltanavičienė, Aldona Laugalienė, Marija Kalvaitienė. Prie pianino — Anita Pakalniškytė. Nuotr. J. Miltenio

Popiežius Amerikoje ir lietuviai

Mūsų bendradarbio pranešimas
iš Vašingtono

Popiežius Jonas-Paulius II, beveik savaitę praleidęs JAV-se, jau senokai grįžo į Vatikaną, bet jo vizitą dar vis tebemini didžioji Amerikos spauda, taip pat ir lietuvių spaudoje nemažai aprašymų, išpūdžių nuotrupų, fotografijų.

Išpūsti skaičiai

Mačiau popiežių, kai jis 200, 000 miniai laikė Mišias sostinėje Vašingtone. Iš anksto visos komunikacijos priemonės neatlaidžiai sklaidė pranešimus, kad sostinėje susirinkusių milijonas. Tame mieste, kur aplamai gyventojų nėra milijono, antra vertus, kur per 70% yra juodosios rasės žmonės, taip pat nemažas nuošimtis kitatikių. Iš kur tie televizijos bei radijo pranešėjai ir spaudos žmonės pranešavo tą milijoną? Tiesa, laukė iš kitur atvažiuojant 3000 autobusų, o atvažiuo tik 600. Bet ar milijonas būtų tilpęs 3000 autobusų? Tos ankstyvos pranešystės atbaidė vyresnio amžiaus žmones. Bet kaip malonu buvo plaukiant 200,000 žmonių minioje (vėliau persikėliau į spaudos palapinę) stebėti, kad didžiąją dalį tos milžiniškos masės sudarė jaunimas. Šiais laikais mada kalbėti, kad jaunimas atšalęs nuo tikėjimo, kad mažai belanko pamaldas. Sostinėje Vašingtone popiežiaus laikmose Mišiose vaizdas buvo skirtingas: vyravo jauni ir vidurinės kartos žmonės.

Spalio 7, antrąją popiežiaus lankymosi sostinėje dieną, oras nebuvo malonus: pūtė žvarbokas vėjas ir slankiojo juodi debesys, grasindami lietuviams. Bet minios tiek gatvėse, kuriomis popiežius važiuavo, tiek ir Mišiose po atviru dangumi aikštėje tarp Kapitoliūso ir J. Vašingtono paminklo buvo įspūdingos. Kaip įprasta, popiežius gerokai vėlavo — iki pusės valandos. Mat, jis žymiai daugiau laiko, negu nustatyta, skyrė suveiktiems invalidams, ligoniams, vargšams. Sostinėje su jais turėjo praleisti tik keliolika minučių, o praleido daugiau kaip valandą, kiekvieną jų pasveikindamas, pakalbėdamas. Tadgi Sv. Tėvas žymiai daugiau laiko skyrė vargstantiems, o vėliau jo motorkadės jau taip smarkiai lėkė gatvėmis, kad turbūt popiežius ir nepajėgė šoferių, apsaugos vyrų ir kelionės planuotojų prikalbinti, kad dar kur nors pakeliui sustotų, kad vėl pasisveikintų su minia, kurios niekur netrūko.

Lietuvių nuotaiškos

Kaip matyti iš lietuvių spaudos bei nuotaiškų, popiežiaus skubėjimas ypač palietė lietuvių Čikagoje. A. Juodvalkis "Dirvoje" pastebė: "Popiežius turėjo gerą progą, lankydamas Čikagą, parodyti didesnę dėmesį laisvojo pasaulio lietuvių didžiausiam junginiui. Vienas trumpas sustojimas ir palaiminimas būtų nupirkęs lietuvių palankumą. Bet to neįvyko. Popiežius pralėkė neįprastu greičiu, palikdamas nusivylimą ir kartėlį. Tikrai žmonių nepasitenkinimas buvo visuotinis..."

Iš to aprašymo aišku, kad popiežiaus motorkada ir Čikagoje skubėjo tokiu pat tempu, kaip ir Vašingtone. Bet kad popiežiaus žvilgsniai pamatė lietuvių, susibūrusius "Lithuanian Plaza" Marquette Parke, kitos dienos rytą, nors ir už 750 mylių būdamas, sužinojo klausydamas "Amerikos Balso" lietuviškos laidos, kurioje buvo perduotas trumpas R. Sakadolskio pasikalbėjimas su vyskupu V. Brizgiu. Vyskupas teigė, jog tą patį vakarą turėjęs progą pasikalbėti su popiežium, kuris pa-

reiškė matęs susirinkusius lietuvių, juos palaiminęs... Apie tai tą pačią akimirka sužinojo ir tauta Lietuvoje. Antra vertus, kažin ar vysk. P. Marcinkus toks galingas, kad pajėgtų Marquette Parke sustabdyti greit lekiančią motorkadę? Žinoma, jei Čikagoje popiežius sutrukdė ne luosieji, bet jo tautiečiai lenkai, lietuvių pyktis labiau suprantamas.

Betgi primintina, kad vos kelios valandos prabėgus nuo to greito pralėkimo pro susibūrusius jo pasveikinti lietuvių, popiežius Grant Parke Mišių metu milijoninės minios akių vaizdoje lietuviams tarė atminčius žodžius lietuviškai: "Mano nuoširdus sveikinimas Amerikos lietuviams. Likite ištikimi Kristaus Bažnyčiai! Branginkite kilnius tautos tradicijas. Tegloba Jus Dievo Motina Marija! Garbė Jėzui Kristui!"

Autentiškas popiežiaus žodis, pasakytas lietuviškai, tuojau satalito pagalba iš Čikagos atsikri- d. I sostinė Vašingtoną ir, kurie klausomės "Amerikos Balso" lietuviškų laidų, girdėjome, kaip tie žodžiai, popiežiaus lūpomis tarti, lėkė į Lietuvą. Tikėkim, tai netrukus patvirtins ir Lietuvos pagrindžio spauda.

I apaštališkąją delegatūrą Vašingtone popiežiaus pasveikinti buvo susirinkę didžiosios daugumos pasaulio valstybių diplomatai. Kai priejo Lietuvos atstovas Vašingtone dr. S. Bačkis, popiežius su juo kiek ilgiau pasikalbėjo ir tarė atminčius žodžius: "Kasdieną meldžiuosi už Lietuvą". Tuo tarpu Baltųjų Rūmų sode susitikęs su Ingrida Bubliene, popiežius gal kiek sentimentaliau, bet kartu ir simboliškai prisitarė: "Lietuvių ir lenkų akys tos pačios ir žiūrį į tą pačią pusę..."

Kuris italas, ispanas, prancūzas ar koks ten nebūtų popiežius apie Lietuvą ir lietuvių taip kalbėtų?

Kaikam iš mūsų viso to dar maža. Bet čia, Vašingtone, kai-

kurie ir šaltesni lietuviai katalikai nerodė didelio pasipiktinimo, kad popiežius Čikagos Marquette Parke nesustojų minutei palaiminti lietuvių, bet didžiavosi popiežium už tai, kad jis žymiai daugiau, negu jam buvo nustatyta, laiko skyrė luosiešiams ir vargšams.

Komentatoriaus pastaba

Pabaigai vieno sostinės televizijos komentatoriaus pastaba. Kai popiežius laikė Mišias po atviru dangumi Vašingtone, televizijos operatoriai nusukdavo kameras tai į čia pat esantį Kapitolių, tai į augstąjį pirmojo JAV prezidento J. Vašingtono paminklą. Vienu metu komentatoriaus pastebėjo: kai po pilietinio karo buvo augstinamas J. Vašingtono paminklas, jo statybai simbolinius akmenis siuntė daugelis tuo metu egzistavusių pasaulio valstybių, jų tarpe ir Vatikanas. Bet tada tam tikri religiniai šovinizistai Vatikano akmenį imėję ir Potomako upę...

Ačiū Dieviui, kad jau praėjo pagiežos bei neapykantos laikai. Popiežius Jono-Pauliaus II vizitas, tikėkime, pradėjo naują erą.

Winnipeg, Manitoba

KL B WINNIPEGO APYLINKES VALDYBA rengia Lietuvos kariuomenės šventės minėjimą lapkričio 24 d., 19 v., St. Mary's Rd. ir Januskas Rd. kampa (E. V. Janušky name). "Visi būvę kariai" ir jų šeimos bei artimieji kviečiami dalyvauti. Prieš savo muzkos pasirodymą, padainuosime ir kultūrinę programą turėsime. Veiks bufetas.

KL B WINNIPEGO APYLINKES visuotinis metinis narių susirinkimas šaukiamas 1979 m. gruodžio 16 d., 12 v., Sv. Kazimiero parapijos salėje, 432 Elgin Ave., Winnipeg, Man. Inf.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toront

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Skraidanti lietuvaitė Venecueloj

Pokalbis su Rita Deveikyte Metropolitano aerodrome

ALEKSANDRA VAISIŪNIENĖ

Sutartu laiku laukiau atvažiuojant mūsų kolonijos tautietės lakūnės Ritos Deveikytės Senior, kuri žadėjo nuvežti mane į Metropolitano aerodromą paskraidyti. Nuvažiuojus į ten ir atsisėdusi erdvoje kavinėje, pro stiklo langus galėjau stebėti atskrendančius ir išskrendančius "metališius paukščius". Žiūrėti buvo gražu, bet skraidyti nelabai smagu — jaučiuosi daug saugiau ant žemės...

Turėjome gražaus laiko, todėl prašiau Ritą, kad papasakotų apie skraidymą lėktuvu.

Rita Deveikytė yra žinomų karakiškių visuomenės veikėjų Ninot ir inž. Broniaus Deveikių vienuoliktą duklę, kurios teta buvo a.a. istorikė Jonė Deveikė. Rita yra gimusi 1948 m. spalio 19 d. Venecueloje. Susipratusių tėvų dėka laisvai kalba lietuviškai. Venecuelos "Catalica Andres Bello" universitete baigė sociologijos studijas, o praktinius darbus atliko vaikų ligoninėje.

Rita yra "neramus paukštis" — visuomet jai rūpėjo padangė. Jau nuo jaunų dienų turėjo progą pažinti pasaulį — kiekvienais metais apskrisdavo daugelį kraštų, todėl ir kilo noras išmokyti skraidyti. Ištėkėjo už adokato, statybos bendrovės darlininko. Bendruomenės veikloje taip pat buvo judri, ypač jaunimo gretose. Ji atstovavo Venecuelos lietuvių jaunimui antrame pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Čikagoje ir Kanadoje. Venecuelos LB valdyboje buvo išrinkta atstove jaunimo reikams. Kur tik yra prašoma, prisideda savo darbu bei patarnavimais.

Paklausa Ritos, kur ji baigė skraidymo mokyklą. Skraidymo kursą baigė Cessna Pilot Center Opa Locka Miami, Floridoje, vienmotorio piloto teisėmis. Jos vyras, taip pat pilotas, yra baigęs tą pačią skraidymo mokyklą. Iki šiol jokių skraidymo nemalonių neturėjo, tik

vieną kartą, jau nutūpus ant žemės, sprogo rato padanga. Vyras pradėjo anksčiau skraidyti už ją.

Turi nuosavą lėktuvą, kuris vadinasi "Cessna Hawk X P II", keturių vietų. Išlaikymo išlaidos nėra didelės. Metropolitano aerodromas yra apie 50 km nuo Karako miesto. Kol Venecueloje benzinas yra pigus, skraidymui didelių išlaidų nereikia.

Skraidymo technika nėra sudėtinga, esą reikia tik sukaupti dėmesį skridimui, turėti stiprią regėjimo atmintį ir lanksčią orientaciją.

Skraidyti esą nebaugu, tik nejaukus buvo pirmas vienos pačios pakilimas. Paprastai skraidai bei mokaisi su instruktorium ir jauti didelį pasitikėjimą jam, bet kai ateina laikas tave "pakrikštyti", turi skristi jau viena. O tai sukelia neramumo jausmą, nes neturi nieko prie savęs, turi pasitikėti savo jėgomis. Pirmąjį skridimą ji atliko labai gerai ir už tai gavo atitinkamą žymenį.

Ilgiausią skridimą kėl kas teko atlikti tik Venecuelos teritorijoje, apskraidant jai priklausančias salas. Venecuela gamtos atžvilgiu turi pasakiško grožio vietovių, su kuriomis labai įdomu ir pravartu susipažinti. Neturint lėktuvo, sunku tas vietoves pasiekti žemės keliu. Pvz. koralų salynas Los Rokes arba džunglių rajonas į Gvajanos pusę veikia savo grožiu viliojančiai.

Venecueloje dėl esamų kalnų skrendama augščiau. Pvz. prie Karako miesto užtenka skristi 9.000 pėdų augštumoje, o skrendant į vakarus reikia pakilti iki 17.000 pėdų. Jei būna palankios oras, ji skraido kiekvieną savaitgalį.

Pasikalbėjus Rita kvietė paskraidyti, bet suabejojo ar jai pasakiau: "Tu skrisk viena, o aš po pusvalandžio lauksiu Tavęs nutūpanti. Aš saugiau jaučiuosi ant žemės." Palinkėjau laimingo skridimo, ir Rita išnyko debesutoje padangėje...

RITA DEVEIKYTE Venecueloje. Jai nesvetimas ir skraidymas lėktuvu

Dėl tos taikos su žydais

AL. GIMANTAS

Naivu būtų ginčytis, kad A. Kalnins ("T2", 1979. X. 11) neatstovautų ryškios išeivių daugumos nuotaiškoms tuo vis opiu lietuvių-žydų santykių klausimu. Tai teko pačiam pajusti iš visos eilės asmeninių pokalbių, priekaištų, gal net ironijos, tiek žodžiu, tiek raštu. Patinka ar ne, bet reikia sutikti, kad demokratiškai nusiteikusias visuomenės stiprybė yra visiškai laisvė (kartais, tiesa, nevisuomenei disciplinuota) įvairiems nuomonių pasireiškimams.

Ivairūs pokalbiai lietuvių-žydų santykių klausimu terodo (bent iki šiol), kad tikrai gili problema bandoma nagrinėti gana paviršutiniškai, neužkabinant pačios esmės. Ši pastaba galioja vienodai abiem pusėm.

Yra duomenų manyti, kad ir pas mus, ir pas juos (žydus) nuosauksnėji sluogsniai sudaro aiškią taktumą. Dėlto ir pusfau drąsūs tokius pasireiškimai lieka atskirais šūktėliškais, nepaliekančiais nei didesnio garso, nei pėdsakų. Dėlto susidaro savotiška padėtis: jei nevisai sutinki su daugumos nuomone, gali likti apšauktas lyg ir bendruogiškai reikalaujant, nesupratiu, ne nuolaidžiautoju, neprincipingu žmogumi.

Tokiai padėčiai esant, aišku, yra itin sunku susėsti prie partitarimų ar diskusijų stalo (niekas, tiesą sakant, iki šiol ir nebando imtis iniciatyvos rimtam lietuvių-žydų dialogui), kai abi pusės jau iš anksto yra negaty-

viai nusiteikusios, rodo bekompromisinį nusistatymą, titnaginę galvosėną, kad tiesa ir ateitis tepriklauso tik man pačiam! Vadinasi, abipusė nuotaiška nesikeičiant, vargu ar galime kalbėti apie betkokią tolimesnę aiškinimąsi, bendrų vartiklų įsėjimą, bent dalinį supratimą ar kontaktų palaikymą.

Tiesa, po truputį garsiau pradedama kalbėti apie kolektyvinį kaltės primetimą visai tautai už atskirų individų nusikaltimus, žinant, matant, jaučiant, kad toks nusistatymas nėra nei logiškas, nei juridiniais dėsniais grindžiamas. Tačiau neapnykta, kartais patriotizmo dingstimi puošiamą, vargu ar galės atnešti bent patenkiamą sprendimą. Taip, gal dienai kitai, bet jokių būdu ne visam laikui.

Tuo tarpu (gal tai skambės bent kiek tragikomškai) ar nebus geriau ir toliau sėdėti dar II D. karo metu iškastuose apkasuose, su pilna anų dienų drąsūs tokius pasireiškimai lieka atskirais šūktėliškais, nepaliekančiais nei didesnio garso, nei pėdsakų. Dėlto susidaro savotiška padėtis: jei nevisai sutinki su daugumos nuomone, gali likti apšauktas lyg ir bendruogiškai reikalaujant, nesupratiu, ne nuolaidžiautoju, neprincipingu žmogumi.

Australijos Adelaidėje tautinių šokių grupė "Žilvinas" šoka Sadutę

Ištvermingasis "Žilvinas"

B. STRAUKAS

Gal nė vienas jaunimo sambūris neturi tokios traukiamosios jėgos, kaip tautinių šokių grupės. Vargu išvejojė rasime kiek didesnę lietuvių koloniją, kurioje nebūtų tautinių šokių būrelis. Nuostabiausia, kad į šias grupes suvesti jaunimą nereikia jokios prievartos ar ypatingo masalo. Vos užsiminus apie tokios grupės organizavimą, jauni vyrukai ir mergaitės beveik spontaniškai į jas sugužta. Nemažas čia nuopelnas ir tėvų, kurie su malonumu savo vaikus nuveža į repetitijas ir pasirodymus, aprūpina nepigia tautine apranga ir padengia įvairiais išlaidais. Tėvams paguoda, kad jų prieauglis įsijungia į tautinį — kultūrinį gyvenimą, bendraudami su savo bendraamžiais lietuviškais. Jaunimas, atrodo, mėgsta ne tik spalvingą tautinę aprangą, bet ir gražius, dinamiškus šokus, prasmingai sunaudoja laisvalaikį, susiranda draugų, su jais susigyvena ir turi nemažai progų pasirodyti savajai, o taip pat ir kitataučių publikai. Šokis — tai viena retyų progų pademonstruoti sveiką jaunystės entuziazmą ir išlieti susikauptą energiją.

Tautinius šokus mėgstame ir mes, vyresnieji, kaip organizatoriai, žiūrovai. Kas negirdėjo apie garsiąsias tautinių šokių šventes S. Amerikoje, į kurias atsilanko ne tik tūkstantinės lietuvių minios, bet ir augsti krašto pareigūnai!

Gal mažiau išgarsėjusios dėl savo kontinentinio uždaro Australijos lietuvių tautinių šokių šventės, kurios įvyksta kas antri metai kaip dalis Lietuvių Dienų parengimų. Neskaiciuojame mes tų šaunių šokių tūkstančių, bet tik šimtais. Tačiau jie apvainikuoja mūsų Lietuvių Dienas savo jaunatvišku polėkiu, žydniais veidais ir grakščiais judesiais. Plojame jiems iki dvelnų užkaitimo, vienas kitas ir džiaugsmo ašarų nubraukdami. Taip gliai širdin įstringa šis spalvingas ir judrus mūsų atžalynas. Skirstomės iš koncerto jaunatviškai nukaite, tartum ir patys atjaunėję. Rodos, ir kojos lengvesnės, ir žingsnis paspartėja.

Mūsų tautinių šokių tradicijos Australijoje siekia jau dešimtmečius. Stai prieš keletą savaičių Adelaidės tautinių šokių grupė "Žilvinas" atšventė savo 30 metų sukaktį. Tai gana ilgas laiko tarpas, kuris buvo permainingas ir šokių sudėtimi, ir vadovų pajėgumu. Bet šokių grupė niekuomet nenustojo egzistavusi ir nė kartą nebuvo prikrius. Be pertraukos šoko ir tebešoka per ištisus 30 metų. Per šokių eiles perėjo šimtai jaunimo. Iš jų tarpo išaugo daug sąmoningo prieauglio, kuris ne nutraukia ryšių su savąja bendruomene iki šiol.

Tautinių šokių grupę, tuomet dar nesivadinsiančią "Žilvinu" (ši vardą per "krikštą" gavo tik prieš 10 metų), 1949 m. suorganizavo dabartinio "Vaidilos" teatro aktorius Viktoras Ratkevičius, per jubilėjinį koncertą su kitais "veteranais" dar šauniai pašokęs keletą šokių.

Anuo metu australiečiai gana skeptiškai žiūrėjo į naujai atvykusius neanglus ateivius, įstikinę, kad iš šių "bloody bolts" nėra ko gero tikėtis. Grupė su savo šokiais pirmą kartą pasirodė per Tautos šventės minėjimą, kuriame dalyvavo nemažai kvietusi australiečių. Svečiai šokiais buvo sužavėti. Prasidėjo šokių kvietimai į įvairius australiečių renginius. Taip palengva mūsų šokėjai užkariavo ir australiečių "rinką". Praėjus 30 metų, "Žilvinas" kviečiamas kur etninį grupių pasirodymai yra organizuojami. Kas dveji metai Adelaidėje vyksta meno festivaliai, kurie yra plačiai išgarsėję. Į juos kviečiami pasaulinio garso menininkai. Juose dalyvauja ir "Žilvinas" šokėjai. Tai didelis mūsų šokių grupės įvertinimas.

Minėdamas 30 metų sukaktį, "Žilvinas" persiorganizavo į ansamblį. Prie "Žilvino" prisijungė mergaičių choras "Eglutės", kuriam vadovauja choro "Lituanija" dirigentė solistė G. Vasiliauskiene. Graži pradžia kanklių grupės. Suorganizuotas ir šokių orkestras, kuris patraukliai grojo visus jubilėjinio koncerto šokus. Bandomas sudaryti ir skudutininkų būrelis. Visam ansamblui vadovauja ir jį administruoja šiam darbu pasižėjęs V. Vencius. Tautinių šokių vadovas V. Neverauskas, jn., nuosirdžiai ir kantriai paruošė savo šokėjus sukaktuviniam koncertui, kuris praėjo pasigėrėtinai.

Pastaraisiais metais gal per dažnai keitėsi šokių vadovai. Kaip ir visi jauni žmonės, buvusieji šokių vadovai turi savų rūpesčių ir planų, kurie neleidžia ilgiau "pašaliniuose" darbuose pasilikti. Dabartinis vadovas, išsidėjęs į kišenę universiteto diplomą, atrodo, bent tuo tarpu niekur nesiskubina. Tikimės, kad vadovų pareigose ilgiau pasiliks.

Ateinančių metų gale (1980) Adelaidėje įvyks Australijos Lietuvių Dienos. Reikės surengti tautinių šokių šventę. Si naštą visu svoriu kris "Žilvinui" ir jos vadovybei. Todėl V. Neverauskui ir V. Venciuui rūpesčių ir darbo netrūks.

Siuo metu "Žilvinas" turi 60 šokių, kurie suskirstyti į tris grupes: vyresnieji, jaunesnieji ir jaunaisieji. Dviem jaunesniųjų grupių vadovauja R. Varnaitė ir B. Sabeckis.

Beveik prieš trejus metus kanadiškiai "Gyvataro" šokėjai aplankė mus Melburne surengtose Lietuvių Dienose. Mes juos apvežiojome po visas didžiąsias lietuvių kolonijas ir žavėjome juos šokių šokiais bei šokiais. Mes džiaugėmės jais. Jie, atrodo, buvo irgi patenkinti viešnagės pas mus, ypač žavėjosi kalėdiniams pasikepinimais Australijos kaitriuose paplūdimiuose. Būsimose Australijos Lietuvių Dienose 1980 m. nebesitiksime iš užjūrio svečių šokių, bet laukiame svečių žiūrovų, kurių gal nenustebinsime meniniais laimėjimais, bet juos priimsime su tradiciniu lietuvišku svetingumu, kurio nei atstamai, nei laikas dar nesužalojo.

Suimtas Terleckas

Reuterio spaudos agentūra iš Maskvos pranešė, kad okupuotose Lietuvoje spalio 30 d. KGB agentų suimtas disidentas Antanas Terleckas. Prieš tai jo būte buvo padaryta krata. Kuo jis yra katlinamas, nežinoma. Suimtas yra 50 metų amžiaus, ekonomistas ir istorikas.

Nors oficiali suėmimo priežastis neskelbiama, bet galima spėti, kad tai A. Terlecko parasas po memorandumu, pasirašytą 45 baltiečių ir reikalaujančių Baltijos kraštams nepriklausomybės. Galimas dalykas, ir kiti aną raštą pasirašiusieji bus suimti.

"Keston News Service" agentūra, remdamasi prancūzų ir lenkų spaudos žiniomis, pranešė, kad Vengrijos kardinolas Laszlo Lekai lankėsi Lietuvoje ir laikė pamaldas Vilniuje, Kaune, Panevėžyje. Vilniuje tose pamaldose dalyvavo 25.000 asmenų, Kaune — 10.000, Panevėžyje — 60.000. Kardinolas lankėsi taipgi Kijeve, Zitomire ir Maskvoje kviečiamas Maskvos patriarchato. Taip rašo "Izvestija" spalio 18 d. laidoje. Pasak KNS, kardinolas lankėsi (Nukelta į 9-tą psl.)

Naujas lietuvių kelionių biuras

Simon's Travel Service
kviečia
keliauti kartu!

1979

ŠVENTĖS SU ARTIMAISIAIS LIETUVOJE:

gruodžio 20 — sausio 3 d. Vilnius — Ryga

Kaina tik \$1199.

Skubėkite užsisakyti vietas!

1980

Vilnius —
Vilnius —
Vilnius —
Vilnius — Paryžius
Vilnius — Leningradas
Vilnius — Varšuva
Vilnius — Muenchenas

kovo 15-23
spalio 3-11
lapkričio 3-11
gegužės 23 — birželio 9
birželio 21 — liepos 5
birželio 21 — liepos 5
rugpjūčio 9-23

13 dienų su giminėm!

Vilnius — Ryga
Vilnius — Ryga
Vilnius — Ryga
Vilnius — Ryga
Vilnius — Ryga
Vilnius — Ryga

kovo 28 — balandžio 11
balandžio 20 — gegužės 4
birželio 23 — liepos 7
liepos 12-26
rugėjo 1-15
gruodžio 22 — sausio 5, 1981

Kelionių ir viešnagės metu teikiama visapusiška pagalba.

Mūsų biuras sutvarko ir visus dokumentus, reikalingus iškvičiamas vizitui.

Tel. 537-3060 arba 532-8772

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2

Montrealio "Gintaro" dainininkės, kurios pasirodys ir KLK Moterų Draugijos Lietuvos Kankinių parapijos skyriaus trisdešimtmečio minėjimo Anapilio salėje lapkričio 17 d., kur pasirodys ir visas "Gintaro" ansamblis

Aktoriai ir kritikai

Aktorė Ingrida Blekytė ir nevienodas jos vertinimas

ALFONSAS NAKAS

"T2" 1979.X.18 laidoj, kultūrinės veiklos skiltyje, skaitytojai supažindinami su aktore Ingrida Blekyte, Stratfordo festivaliu ir W. Shakespeare'o "Karaliaus Lyro" pastatymo vertinimu Toronto dienraščiuose. Man ypač buvo įdomūs Toronto dramų kritikų pasisakymai apie trijų Lyro dukterų vaidmenis arba jų nutylėjimai. Tenka didžiai nustebei, kad "The Globe and Mail" recenzentas nieko neturėjo pasakyti apie Kordeliją, kai ji ir abi jos seserys, kartu su tėvu karalium Lyru, yra centrinės dramų figūros.

Nemažiau nustebino ir "The Toronto Star" kritikės Ginos Mallet kandas, bet tuščias Ingridos Blekytės vertinimas. Ką reiškia eiliniai dienraščių skaitytojai, eventualiam teatro žiūrovui "(...) priminė Florence Nightingale, priimančią kariuomenės parada...", kai jis nežino arba neprivalo žinoti, kas ta "Florence Nightingale", kokiam filme, ar vaidinime, ar gal romane ji buvo vaiduota? Aš anoks Florencecienos nepažįstu. Galia tik spėti, jog arogantiškai mislinga kritikės užuomina, gal reiškia, kad Ingrida Blekytė scenoje pozavo, buvo sustingusi, nenatūrali? Jeigu taip, tai kritikai reikėtų pasitikrinti savo akinius.

"The Detroit News", ketvirtas ar penktas didumo S. Amerikos dienraštis, kasdien išėina maždaug trijų ketvirčių milijono tiražą, turi savą universalų "kritikos genijų", vertinanti dramų pastatymus, filmus, koncertus (nuo pasiūčiausio džiazo iki simfonijų), patefono plokšteles ir ką tik norite. Ne vien JAV ir Kanadoje, bet taip pat Anglijoje (Londone, Stratford-on-Avon, etc.) ir, regis, Paryžiuje. Kartais atrodo, kad jis nebe lėk tuvais savo taikinius pasiekia, bet raketomis. Beveik nėra dienos, kad kultūrinį apžvalgų puslapiuose nerastum minimo kritiko, kuris vadinasi Jay Carr, pavarėdas.

"Karaliaus Lyro" premjeros, įvykusios spalio 5 d., recenzija "The Detroit News" išspausdino spalio 8 d. laidoj. Nepasitenkinimą Jay Carr išreiškė jau pačia antrastra: "Sitas Lyras yra senas kvailys, o ne milžinas" ("This Lear's a dotard — not a giant"). Gauna vėlnių ir režisoriaus Robin Phillips, ir aktorius

Trys čia minimi dramų kritikai matė tą patį spektaklį. Visi trys sėdėjo toje pačioje "A" eilėje, nes tik ten Avon teatre sodinami spaudos atstovai. Galimas daiktas, kad juos teskyrė tik viena kita kėdė. Ir kaip skirtingai kiekvienas matė!

Iš spaudos pokalbių su to paties Stratfordo festivalio geriausiais aktoriais žinau, kaip jautriai jie neigiamą, arogantišką kritiką išgyvena. Tai ką bekalbėti apie naujokes, kaip mūsų I. Blekytė arba D. Goodhand. Šio rašinio autoriui teko stebėti septintąjį "Karaliaus Lyro" spektaklį (jū bus buvę 21). Galia paliudyti, jog Peter Ustinov taip sausakimšiai perpildyto teatro publiką sužavėjo, kad, spektakliui pasibaigus, sustojė jam plojome iki delnai nutirpo. Mūsų Ingrida Blekytė buvo šilčiausia, natūraliausia Kordelija ir neįsivaizduoju, kaip geriau būtų buvę galima jos vaidmenį atlikti. Jeigu ji (Ingrida) taip vaidino ir premjeriniame spektaklyje, tai jūsu Ginei verta dantis išmalti.

Trys čia minimi dramų kritikai matė tą patį spektaklį. Visi trys sėdėjo toje pačioje "A" eilėje, nes tik ten Avon teatre sodinami spaudos atstovai. Galimas daiktas, kad juos teskyrė tik viena kita kėdė. Ir kaip skirtingai kiekvienas matė!

Iš spaudos pokalbių su to paties Stratfordo festivalio geriausiais aktoriais žinau, kaip jautriai jie neigiamą, arogantišką kritiką išgyvena. Tai ką bekalbėti apie naujokes, kaip mūsų I. Blekytė arba D. Goodhand. Šio rašinio autoriui teko stebėti septintąjį "Karaliaus Lyro" spektaklį (jū bus buvę 21). Galia paliudyti, jog Peter Ustinov taip sausakimšiai perpildyto teatro publiką sužavėjo, kad, spektakliui pasibaigus, sustojė jam plojome iki delnai nutirpo. Mūsų Ingrida Blekytė buvo šilčiausia, natūraliausia Kordelija ir neįsivaizduoju, kaip geriau būtų buvę galima jos vaidmenį atlikti. Jeigu ji (Ingrida) taip vaidino ir premjeriniame spektaklyje, tai jūsu Ginei verta dantis išmalti.

• **NAUJAM** prenumeratorių "Tėviškės žiburiai" — tik \$10 metams. Reguliari prenumerata — \$14.

Čiurlionis - vėlai atrastas genijus

M. K. Čiurlionio kūryba Berlyno meno savaitėje

Tegul istorijos rašytojai pastambintomis ir gintarėliais papuoštomis raidėmis įrašo pavarde tu, kurie šiemet surengė Berlyne rugsėjo mėnesį "Meno savaitę" (Berliner Festwochen) remuose iškilią vietą lietuviui M. K. Čiurlionui. O tokių eilė, kurie Europos užkampio menininką ir muziką šiemet iškėlė Europos centre, buvo keletas asmenų tiek pačioje Lietuvoje, tiek V. Vokietijoje. Jų iniciatyvos dėka Čiurlionio atėjimas į originaliųjų kultūrininkų panteoną sukėlė vokiečių žurnalistuose ir kultūros žinovuose nerimą: kodėl toks stiprus kūrėjas egzistavo tik meno parastėje, veikalų išnašose? Vakarų Berlyne atkeliavęs Čiurlionis sudarė eilę vokiečių žurnalistų (tapybos ir muzikos). Dabar vokiečių spaudoje dažnai minimas anas garsusis lietuvis kaip kažkodėl nepripažintas genijus.

Pietvakarių Vokietijos laikraščio "Mannheimer Morgen" meno kritikas Hellmutas Kotschenreuteris, spalio 11 d. n. permąstydamas Berlyne "Meno savaitės", klausia: kas gi iš tikro buvo tasai Čiurlionis? Ir čia pat bando atsakyti: nederamai nuvertintas tapantis kompozitorius ar komponuojantis tapytojas, kuris, kaip jau nebeapsisprendžiamas kalbama, anksčiau už Schoenbergerį pradėjo moderniąją dvyliktą muziką ir gero kūrėjo Kandinskį jau tapę nedaiktuskus vaizdus.

Kotschenreuteris, trumpai aprašęs Čiurlionio gyvenimą ir priminęs jo stambiųjų tapinių ir daugiau kaip 130 kompozicijų, apgailestauja, kad Berlyne viso to turto tik nežymi dalis buvo vokiečių publikai parodyta. Jo supratimu Vilniaus kultūrininkai nevykusiai atrinko reprezentacinius Čiurlionio kūrinius. Paroda atidarant, sovietinės Lietuvos kultūros "ministerio" paskambintos kelios pianinų kompozicijos labiau priminė Chopiną nei Čiurlionį; Vilniaus filharmonijos Čiurlionio styginių kvarteto atliktoji "Lietuvių

liaudies dainos" variacija buvo tokia trumputė, kad neparodė to Čiurlionio, kuris šimtmečio pradžioje subrandino savitą muzikinį stilių tarp Chopino, Strauso, Bacho ir lietuvių liaudies muzikos. Tai itin ryškų simfoninės poemos "Miškas" ir "Jūra".

Berlyne Čiurlionis nustebino ir sudomino, — rašo Kotschenreuteris, — tik keletas Čiurlionio "gabaliukų fortepijonui", kuriuos paskambino ir komentavo Wehmeyer ir Eberlein (abi nuolatinės Čiurlionio "importuotojos" Vokietijon). Čia pasirodė Čiurlionis tikrai originalus, sintetizuodamas anuometinio "jaunystės stiliaus" ekspresyvumą, Bacho kontrapunktiką ir savąjį toną. Dar daugiau Berlyne meno žinovus nustebino kita fortepijonui kompozicija, kur Čiurlionis vienos savo mokinės pavadė raides perduoda septyniais bei devyniais tonais ir juos meistriškai varijuoja, kombinuoja. Šitoje kompozicijoje meno žinovai atrado tai, ko lig šiol joks muzikos veiklas neradė, kad ne Schoenbergeris pirmasis pradėjo moderniąją "dodekafoniškąją" muziką, o Čiurlionis, išradęs devynių tonų gamą. Net kelis dešimtmečius prieš Messiaeną, Stockhauseną, Blacherį (žymiuosius moderniosios muzikos kompozitorius) gana vykusiai eksperimentavo ir komponavo anuomet lietuvis Čiurlionis. Gaila, — rašo autorius, — kad tokią savo muziką 1904 m. Čiurlionis iškeitė į tapybą.

Kotschenreuteris toliau rašo apie Čiurlionį kaip tapytoją, įvedusį tapybą muzikos turinius, formas ir rėmus. Čiurlionis mėgė savo tapinius vadinti preliudijomis, fugomis, sonatomis, kuriose dominuoja gelsvai žalsvi, melsvi, rudai violetiniai ir ružavi spalvos "tonai". O jais, kaip ir muzikos tonais, Čiurlionis lyg muzikuoja, žaidžia medžių atspindžiais vandenyje, žvaigždžių spindesiais sieloje, šakelėmis vėjyje, leisdamas čia

jiems (tonams) gamtos vaizdų platumoje siūbauti ir per vaizdų siaurumas bėgioti.

Čiurlionis buvo pirmasis, ne Kadinskis (teglu atleidžia ir dalyką pataiso našlė ponė Kadinskienė), nutapęs jau 1904 (gal 1906) pirmąjį "nedaiktiską", t.y. abstraktų paveikslą ir tuo būdu pradėjęs Europos menuose naują erą. Kadinskis nustelbė vakaruose Čiurlionį tuo, kad toliau vystė abstrakčiąją tapybą, ja leido mėgautis kitiems, o Čiurlionis pasuko į savo pasamones metaforiškąją tapybą, į uždara fantazijų pasaulį.

Kritikas Kotschenreuteris apgailestauja ankstyvą Čiurlionio mirtį (1911) ir peranksti nutrauktą tokią originalią kūrybą, kuriai atsivėrė anuomet tiek Petrapiilio, tiek Muencheno teatrai ir galerijos. Už Lietuvos ribų Čiurlionis Vakaruose teži-nomas kaip "jaunystės stiliaus" apsprestas kosminis-teosofinis mistikas, kurio rangą ir vietą menuose reiktų po šimtmetinių Berlyno "Meno savaitę" iš naujo periktuoti, — baigia "Mannheimer Morgen" laikraščio meno kritikas.

Jeigu Berlyno "Meno savaitės" eilę vokiečių nustebino naujuoju "radiniu" (Čiurlioniu), tai lietuvių aki pradiugino Vokietijoje (ne tik Berlyne) parodos plakatai: "M. K. Čiurlionis 1875-1911 — Der litauische Maler und Komponist — 3-28 Sept. 79 — Eine Ausstellung der Berliner Festwochen — taglich 11-19 Uhr — Orangerie Schloss Charlottenburg" su didingu "Rex" atvaizdu. Nemažiau pavykęs ir pačios parodos katalogas, kurio viršeliuose matyti patrauklus "Rex" ir "Karalių pasakos" vaizdai, didelio formato puslapiuose techniškai vykusiomis spalvomis (ir juoda-balta) Čiurlionio paveikslai, Baumeisterio, Eckhardto, J. Umbraso, V. Landsbergio išsamūs įvaidai Čiurlionio kūrybą, net muzikos kūrinių pavyzdžiai. Tai pristatė didįjį lietuvių Vakaruose dar ne-atrastąjį genijų. k. j. d.

Kanados lietuvių jaunimas, dalyvavęs kongresinėje stovykloje Britanijoje prie Londono ir nestokojęs humoro

Išvyka į "safari"

GUNDA ADOMAITIENĖ

Saulėtą rugsėjo rytą pilnas autobusas Toronto senjorų (taip vadinasi L. Namuose įsikūrus pensininkų klubas) ir keletas jų draugų išvyko į "Safari" — laukinių žvėrių bei paukščių karalystę Hamiltono apylinkėse.

Tuo pat laiku kitas toks autobusas su 30 žmonių pajudėjo iš Hamiltono (taip pat pensininkai ir jų bičiuliai), nes buvo sutarta susitikti "Safari" džunglių paruksmėje. Ir neapsiriktą — numatytais planais pavyko, nes jį sudarė sumanūs klubo vadovai — Jonas Karpis, T. Benotienė ir p. Paleckis. Hamiltoniečiai atsigabeno p. Enskaitis.

Kelionė autobusu į abi puses, įskaitant ir įėjimą, tekainuoja \$6. "Safari" — tai didelis parkas, apie 500 akrų plotas, akmenimis ir krūmais apaugusi dirva, kur tam tikruose aptvaruose ganosi žvėrys.

Pats "Safari" pavadinimas jau sukelia siaubingą vaizdą — tikimasi bruzgynų, rijoklių, klampynių, paukščių kleginimo, žvėrių maurojimo ar bent panašaus džunglių vaizdo. Betgi

kas vyko pirmą kartą ir tikėjosi tropikų vaizdo, nusivylė, nes čia daug ramiau, negu džunglėse ir nepalyginamai saugiau.

Galbūt daugiausia vertos dėmesio kelios šeimos liūtų ir bent pustuzinis ilgakojų žirafų, kurios labai jaukios ir žirgloja greta autobuso. Rainieji zebrai patraukia dėmesį savo dryžom, juodmargėm juostom ir ypatingai apvaliom, gražiom "figūrom". Buvo tik penki drambliai, daugiausia jaunikliai, kiek apskurdę, greičiausiai nemėgsta kanadiško klimato. Taip pat ir štrausai neatrodo labai linksmi, bet jų iš arti nematėme.

Pievoje ganėsi pustuzinis raganosių. Jie purvini, kaip ir drambliai, akiai nepatrauklūs, bet imponuojantys savo didumu. Didžiausios kaimenės tai stirnų, ožių ir buivolų. Jie viename sklype ir dalinasi tuo pačiu pašaru.

Keletas margų panterų išsėjęs saulės atokaitoje ir visai nesistengė pasirodyti smalsuoliui svečiam. Diena buvo karšta, todėl daug žvėrių gulėjo pasislėpę medžių pauksmėje, nesitartin prie autobuso. Visus tuščius plotus užpildė daugybė baltų žuvedrų, kurios ten "nelegaliai" maitinosi nuotrupomis, nevengdamos paties džunglių karaliaus liūto.

Viduryje "Safari" matyti observacijos punktas, apie kurį vaikšto tarnautojai be jokios apsaugos. Matyt, šie žvėrys nėra tokie plėšrūs, kaip tikrose džunglėse.

Kelionė per šias "džungles" pavyko visais atžvilgiais — plėšrieji žvėrys nė vieno neužpuolė, nors pustuzinis drąsų beždžionių karstėsi ant mūsų pravažiuojančio autobuso stogo ir langu, prašydamas bananų.

Įrengtos geros paukštėdės. Ypač daug vanagų ir visokių rūšių erelių. Bet šie "Safari" įnamiai, mėgstą savo gyvenimo džiaugsmą surasti augštybėse, čia jaučiasi tikri kaliniai — nerodo jokio entuziazmo lankytojams. Daugelis grandinėmis pri-rakinti, jei atviroje gamtoje arba stikliniuose naruose.

Paukščių neperdaug. Lankytojų dėmesį atkreipė keistas derinys: tarp šėšių puošniausių didžiųjų papugų ir įvairiaspalvių uodeguotų povų įtaisytas paprastų kiaulių aptvaras su trim riebiais, žviegančiais bekonais. Įdomiausi paukščiai — trys poros skirtingų spalvų papugų, kurios imponuoja savo didumu ir nepaprastai puikiai suderintomis ryškiosiomis plunksnomis.

Pabaigę kelionę po "Safari", surikiavome stalus ir sukrėvėme ant jų atsivėžtus užkandžius. Atsirado ir Lietuvos vėliava, nes buvo trumpai paminėta Tautos šventė. Nors numatyta paskaita neįvyko, bet atšvėsta, kiek sąlygos leido, ir užbaigta Tautos himnu.

Hamiltoniečiai, gal kiek jaunesni amžiumi ar geriau išsugoję savo jaunystės likučius, po užkandžių ir minėjimo užtraukė dainą. Nuo jų neatsiliko torontiečiai, taip kad parkas skambėjo lietuviškomis dainomis, o vėliau dainininkai net ir šokti susigundė. Prisiminti ir kaidais populiarūs "rateliai" su dainos palyda.

Momentai šios išvykos buvo filmuojami, nes torontiečiai pensininkai išnaudoja tokias progas ir jamžina, kad liktų pėdsakai.

• Jaunystė yra laiminga, nes ji gali matyti grožį. Betkas, galįs matyti grožį, niekad nepasens (Franz Kafka).

NAUJI TAUPOMIEJI KANADOS

LAKŠTAI DABAR

11% PIRMAISIAIS METAIS
10 1/2% SEKANČIAIS 6 METAIS

Padidintos pajamos

Naujų Kanados taupomųjų lakštų palūkanos padidintos iki 11% pirmaisiais metais ir iki 10 1/2% per likusius 6 metus. Metinių palūkanų vidurkis lakštų, išlaikytų iki galo, yra 10.59%. Visi, kurie jau pirkė naujus taupomuosius Kanados lakštus ar dar pirks, gaus šias augštesnes palūkanas, nors ant lakštų pažymėjimų atspausdinta sena kaina

Saugūs ir lengvi iškeisti

Nauji taupomieji Kanados lakštai yra saugūs, užtikrintas investavimas, duodąs gerą palūkanas metai iš metų. Jie yra patemi visais Kanados ištekliais. Be to, jie lengvai iškeičiami, kai atsiranda reikalas.

Lakštų pasirinkimas

Yra didelis pasirinkimas taupomųjų Kanados lakštų. Už reguliarių palūkanų lakštus mokamos palūkanos kiekvieną pirmąjį lapkričio dieną nauja augštesne kaina. Jungtinių palūkanų lakštai automatiškai reinvestuoja jūsu palūkanas ir moka palūkanų palūkanas.

Padidintos pajamos už senąsias serijas

Palūkanos už visas dar neapmokėtas taupomųjų Kanados lakštų serijas yra padidintos iki 11% už vinerius metus, pradedant 1979 m. lapkričio 1 dieną, ir iki 10 1/2% už kiekvienus likusius metus iki lakštų pabaigos. Už lakštų serijas, išleistas prieš 1979 m. lapkričio 1 dieną, padidintos palūkanos bus išmokamos didesniu papildu lakštų pabaigos dieną. Dviejų paskutiniųjų serijų didesnės palūkanos bus mokamos už kiekvienus likusius metus iki lakštų pabaigos. Pilnus paaiškinimus gausite banke, kuriame investuojate savo pinigų.

Pagal naują kainą \$100 jungtinių palūkanų lakštas paaugs iki \$202.37 tik per septynerius metus.

Lengvai perkami

Nauji taupomieji Kanados lakštai dabar pardavinėjami kiekviename banke, kur investuojate savo pinigų. Galite pirkti juos įvairiomis sumomis iki bendros sumos — \$25.000. Pirkite šiandien!

Taupomieji lakštai

Nerasite saugesnio investavimo, kaip taupomieji Kanados lakštai. Jie yra patemi visais krašto ištekliais, lengvai iškeičiami, kai atsiranda reikalas, duoda geras palūkanas.

Sie lakštai yra Kanados tradicija nuo 1946 metų ir yra pasidaryę patraukliu investavimu milijonams kanadiečių. Jie yra lengvai perkami grynais arba išmokėtinai savame banke arba darbovietėje.

Šių metų lakštų palūkanos yra didžiausios visoje taupomųjų Kanados lakštų istorijoje — 11% pirmaisiais metais ir 10.5% per likusius šešerius metus. Visi, kurie jau pirkė ar dar pirks šių metų lakštus, gaus didesnes palūkanas, nors ant jų pažymėjimų atspausdinta sena kaina. Pvz. \$100 jungtinių palūkanų lakštas paaugs iki \$202.37 per septynerius metus.

Anksčiau išleistų lakštų palūkanos taip pat yra padidintos, iki 11% už vinerius metus, pradedant 1979 m. lapkričio 1 d.,

ir iki 10.5% už likusius metus iki lakštų pabaigos.

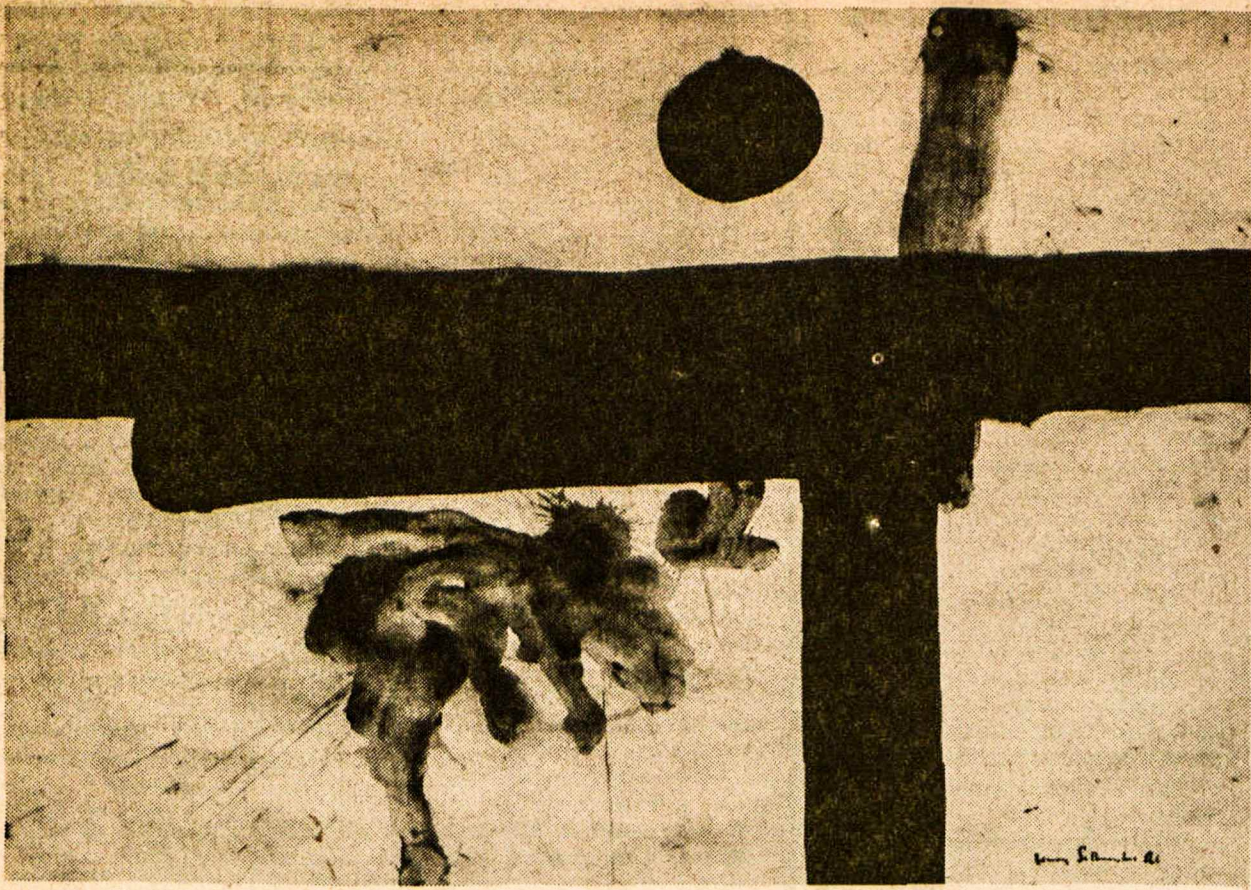
Už devynias lakštų laidas, išleistas prieš 1977 m. didesnės palūkanos bus išmokamos specialiais priedais — bonais pagal naują kainą. Sie priedai bus išmokami tikiai tuomet, jei lakštai bus išlaikyti ligi galo.

Didesnės palūkanos bus išmokamos kasmet už reguliarių palūkanų lakštus, o už jungtinių palūkanų lakštus (Compound Interest Bond) — suėjus terminui arba iškeičiant.

Jei esate pirkę taupomuosius Kanados lakštus prieš 1974 metus, galimas dalykas turite teisę gauti specialius tarpinius priedus (interim cash bonuses) lapkričio 1 d. Tie priedai yra nuo \$32.50 iki \$16.75 už kiekvieną \$100 lakštą. Pasiteiraukite savo banke, pasitikėjimo bendrovėje arba kredito kooperatyve. Inf.

• **NAUJAM** prenumeratorių "Tėviškės žiburiai" — tik \$10 metams. Reguliari prenumerata — \$14.

TAUPOMIEJI KANADOS LAKŠTAI — DABAR GERIAUSIAS PASIRINKIMAS

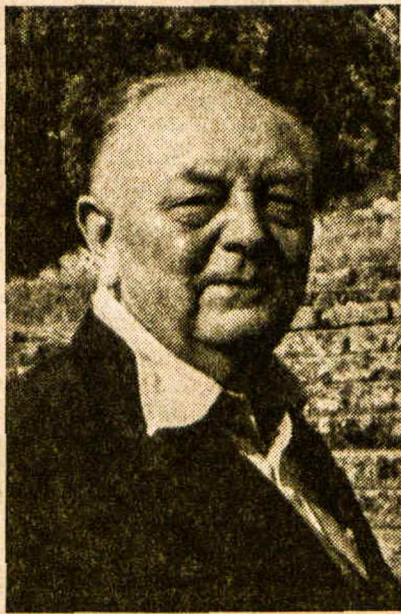

Vellonius grafiko HENRIKO ŠALKAUSKO, gyvenusio Australijoje kūrinyje „Piešinys 1966“ 30" x 40"

Daugelio sukačių istorikas

Mons. dr. Paulius Jutulis, redagavęs ukrainiečių leidinius, tvarko a.a. prof. Z. Ivinskio raštus

MONS. KL. RAZMINAS

Monsinjonas dr. PAULIUS JUTULIS, uoliai besidariusiuoju Lietuvos istorijos srityje

menta Ucrainae Historica". Už nuopelnus Ukrainos istorijos tyrinimoje kardinolo Slipij rūpesčiu kun. P. Jutulis buvo 1965 m. pakeltas monsinjoru.

Mons. P. Jutulis visą laiką yra LK Mokslo Akademijos centro valdyboje ir vadovauja istorijos sekcijai. Nuo 1969 m. yra paskirtas Sv. Kazimiero lietuvių kolegijos vicerektoriumi. Čia jam tenka sutikti daugybę Romos lankytojų lietuvių iš Australijos, JAV, Kanados, P. Amerikos, kuriems jis mielai padeda ir parodo Romos įžymybes. Tai sutrukdė jam daug brangaus darbo laiko.

Didžiausias smūgis mons. P. Jutuliu buvo netikėta brangaus draugo, įžymiojo Lietuvos istoriko prof. dr. Zenono Ivinskio mirtis. Jis paliko nebaigtą „Lietuvos istorijos“ I-jo tomo rankraštį. Lietuvių Fondo ir LK Mokslo Akademijos paragintas, mons. P. Jutulis perėmė šio tomo atbaigimą ir galutinę redakciją. Lietuvių Fondo ir Akademijos lėšomis šis tomas buvo išleistas 1978 m. Tai buvo pradžia visų dr. Zenono Ivinskio raštų rinkiniui leisti. Jo raštų redagavimas bei tvarkymas automatiškai teko mons. P. Jutuliu. Jis tuojau ėmėsi didžiulio darbo — surinkti visus prieinamus prof. dr. Z. Ivinskio raštus, atspausdinti įvairiuose žurnaluose ir leidiniuose. Tuo tikslu jam teko vesti gausų susirašinėjimą ir aplankyti daug archyvų, bibliotekų Italijoje, Vokietijoje, JAV-se. Pasirodė, a.a. prof. Z. Ivinskio būta tikrai labai didelės „darbo pelės“, kuri per neilgą savo gyvenimą suskubo paskelbti daugybę darbų. Medžiagos surinkta tiek daug, kad ją išleisti reikės net 11-kos stambių tomų. Mons. dr. P. Jutulis jau baigė tvarkyti surinktą medžiagą ir sudarė prof. Z. Ivinskio „Rinkinių raštų“ leidimo planą, kuris iki šiol dar niekur nėra paskelbtas.

I-sis, jau išleistas prof. dr. Z. Ivinskio „Rinkinių raštų“ tomas, yra „Lietuvos istorija iki Vytauto Didžiojo mirties“. II-sis, jau parengtas ir atiduotas spaudai, turi šiuos skyrius: 1. Istorinius šaltinius tyrinėjant, 2. Lietuvos kraštas ir kaimynai, 3. Senovės lietuvių tikėjimas ir jų santykiai su krikščionimis. III-sis, jau suredaguotas tomas: 1. Lietuvos kilmė ir valstybės pareigūnai, 2. Lietuvos iškiliųjų valdovai, 3. Lietuva ir Lenkija. IV-sis, taip pat jau pa-

ruoštas spaudai: 1. Lietuvių kovos su vokiečių ordinu, 2. Praeitis ir dabartis. V-sis tomas, irgi baigtas ir galimas tuojau spausdinti fotostatinu būdu, jei tik atsirastų mecenatas, apima prof. Z. Ivinskio studijas, 1933-35 m. atspausdintas „Karo Archyvo“ ir „Athenaeum“ žurnaluose, būtent, „Svarbieji lietuvių mūšiai su vokiečių ordinu“ ir Kaune išleista studija „Lietuvos prekyba su Prūsiais“. VI-sis, dar rengiamas tomas: 1. Lietuvos burtis DL Kunigaikštystėje,

2. Senovės lietuvių ūkis, pramonė ir amatai, 3. Senovės Lietuvos prekyba. VII-sis tomas apims visus prof. Z. Ivinskio raštus, liečiančius krikščionybę Lietuvoje. VIII-sis tomas: 1. Lietuvių santykiai su rusais, 2. Atgimstanti Lietuva, 3. Nepriklausomybės laikotarpis. IX-sis tomas: 1. Įžymieji lietuvių, 2. Knygos ir žmonės, iš kurių mokomės. X-sis tomas: 1. Europiniai akiračiai, 2. Sovietinės okupacijos tikrovė. XI-sis tomas „Zenonas Ivinskis lieka nemarus“ apims biografijas, nekrologus ir kitą medžiagą apie mūsų įžymų istoriką.

„Kad prof. dr. Zenonas Ivinskis liktų nemarus, reikia visų lietuvių tautos!“ — pareiškė Ivinskio „Rinkinių raštų“ redaktorių suaktyvininkas monsinjonas Paulius Jutulis. Jis tikisi, kad bendromis pastangomis pavyks išleisti visą šią „Rinkinių raštų“ seriją.

Be to, mons. P. Jutulis iš įvairių archyvų jau seniai yra surinkęs gausią medžiagą apie pirmąjį Lietuvos kardinolą Jurgį Radvilą ir rengia jo monografiją. Dabartiniu gi metu Lietuvių Fondo remiamas baigia ruošti dviejų tomų apimties „Žemaičių vyskupijos kodeksą“. Jo kambarįje sukurta guli „Lietuvos vyskupų informacinių procesų“ medžiaga, kuri sudarys net tris didžiulius toms. Leidėjų-mecenatų laukia ir kiti mons. P. Jutulio parengti raštai: 1. Konvertitų globa Vilniuje 18-me amžiuje; 2. Apie lietuvių Paduovėje — studentus, ligonius ir maldininkus 16-18 amžiuje; 3. Popiežiškųjų Vilniaus seminarija; 4. Kraslavos kunigų seminarija; 5. Lietuvos kamandulių Pažaislyje ir Vygriuose.

Ilgiausių metų bei sėkmės Lietuvos istorijos šaltinių tyrinėjimo darbuose!

Atsiųsta paminėti

Kun. K. Žitkus, TAU, MARIJA, ROZINIS. Poetinis paslapčių apmąstymas. Išleido Kanados Lietuvių Katalikų Centro liturginė komisija 1979 m. Toronte. Finansavo Toronto Prisikėlimo parapija 25-rių metų sukačių proga. Ilustravo dail. Dangulė Stončiūtė-Kuolienė. Rinko „Type Master“, spausdino „Litho Art Ltd.“ Tiražas — 2000 egz. Leidinys — kiseninio formato, 175 psl. Kaina — \$2.50.

„Merkelis Giedraitis“ — nauja knyga apie šį didvyrį ir jo nuostabių laikų; gaunama pas platintojus ir tiesiai iš leidyklos: Amberland Publishing Co., 1813 Larchwood Ave., Troy, MI. 48064. Kaina: \$7.00 minkštais viršeliais, \$11.00 — kietais.

Dailininko pėdsakai

Nebėra dailininko Henriko Šalkausko

ALGIMANTAS BANELIS

Iš trumpo pranešimo laikraštyje sužinojome, kad Australijoje mirė dailininkas Henrikas Šalkauskas; staiga, tik 54 metų sulaukęs, pačiame savo kūrybinio gyvenimo pajėgume.

Tarp Australijos ir šiaurinės Amerikos žemynų yra didelis ne vien geografinis atstumas. Užsidarę savo kanadietiškoje ar amerikietiškoje kasdienybėje, mažai tesistengiamie domėtis savo gentimi tolimoje Australijoje. Nelabai tepažinojome ir dailininką Henriką Šalkauską, kuris, galima drąsiai tvirtinti, buvo vienas pačių kūrybingiausių dailininkų visoje išeivijoje. Australiečiuose jis sulaukė augšto pripažinimo, premijų, tačiau mūsų žemyno tautiečiams teliko pažįstamas vien iš kultūros žurnaluose spausdintų jo darbų nuotraukų ir dalyvavimo bendrinėse parodose Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimuose Niujorke ir Toronte.

H. Šalkauskas buvo Freiburgo dailės mokyklos auklėtinis, tos Jonyno — Valiaus ir kitų mokyklos, iš kurios išėjo daugelis dabar reikšmingų mūsų dailininkų. Mokyklos aprašyme 1948 metų „Aiduose“ Šalkauskas nebuvo paminėtas gabesniu mokiniu tarpe, bet gal jis neįtikėto mokytojų ar aprašytojų kriterijams, gal kaip menininkas išsiskleidė kiek vėliau.

Cia, užjūryje, dailininką pažinojome pagrindinai kaip grafiką, nors galima būtų sakyti, jog jis ir akvarelistas. Jame pastvirtino nuomonę, kad pajėgiausi mūsų dailininkai yra gra-

fikai, greičiausiai pastūmėti samokslių liaudies raizytojų palikimo.

Niujorko parodoje Šalkauskas rodėsi linkstas į analizę, paveiklo erdvės išskaidymą sisteminiai, protaujančiai. Torontan jis pasiuntė jau vien laisvai atliktą piešinį spalvotu tušu. Suglamžytame (ne pašto) ryžių popieriuje užlieta kraujo spalvos dėmė ir dar keletas juodų juostų — tai „Bulius“. Parodos rengėjai, tuo pačiu ir kvieštinį dailininkų vertintojai, suabejojo ar tai „tikrasis menas“. Vėdėlo praėjo. Bent vienam tebetėtojui Šalkausko darbas buvo nepaprastai džiuginantis. Vėliau, kai buvo ruoštas jo darbų pristatymas „Lituanus“ žurnale, prisistūdytų darbų nuotraukose matėsi tas pats laisvumas, plėmų ir plačių linijų spontaniškumas, bet itin menišką dėstymą. Tuomet apie Šalkauską žymus australiečių meno kritikas Elwyn Lynn rašė: „... Šalkauskas yra vienas iš tų lietuvių, kurie padarė gilų įspūdį Australijos tapybai, grafikai ir akvarelei. Iš tikrųjų, galima sakyti, kad jis daugybės kraštų žmonių, kurie Australijoje jėškojo užuovėjos, lietuvių atnešė pastoviausią, nuosekliausią ir labiausiai pasklidusią įtaką“. Specialiai „Lituanus“ rašytame straipsnyje autorius buvo taip sužavėtas Šalkausko kūryba, kad lyg perdėtai jį giriančių vietų reikėjo nespausdinti.

Liūdna, kad mus paliko dailininkas, kurio kūrybinės gelmės toli gražu dar nebuvo išsemtos. Tai nuostolis ne tik Henriką Šalkauską prigludusiai Australijai, bet ir visos pasaulinės Lietuvos dailėi.

Lietuviai Kanadoje

Paroda apie lietuvių kūrimsi Kanadoje po antrojo pasaulinio karo

KLB archyvinės ir istorinės medžiagos telkinas bei jos saugojimas valstybiniuose Kanados archyvuose pradėtas paroda ir koncertu š.m. spalio 17 d. Otavoj.

KLB pirm. J. R. Simanavičius įvedamajame žodyje pareiškė, kad Bendruomenė nori turėti dokumentų ir istorinės medžiagos rinkinį apie lietuvių Kanadoje. Tuo tikslu senesniai pasirašyta sutartis su Kanados archyvu. Ši paroda yra pradžia tos akcijos. Rinkimui koordinuoti sudaryta komisija iš Juozo Danio — pirm., Liucijos Skripukutės, Lado Girinjo, Reginos Čeponkienės ir Birutės Bogušytės, kuri ir suorganizavo šią parodą.

Oficialiai parodą atidarė senatorius Paul Yuzyk, pavestas daugiakultūrių reikalų ministro Stevan Paproski, kuris sutiko parodą globoti, bet negalėjo dalyvauti. Sen. Yuzyk perskaitė jo laišką, įvertinantį ir skatinantį lietuvių bei kitų pastangas išlaikyti savo tautinį paveldėjimą. Sen. Yuzyk, kuris pirmas konkrečiai pradėjo daugiakultūrį judėjimą Kanadoje, ilgesnėje kalboje pabrėžė tautinės mozaikos reikšmę Kanados gyvenime ir kultūroje. Pasiūlydamas lietuvių rodomy aktyvumą, ragino veiklą išplėsti, nes svarbu savo tautinį paveldėjimą parodyti ir kitiems kanadiečiams.

Parodos pobūvis

Paroda, kuri truks mėnesį, susideda iš trijų dalių. Nuotraukomis vaizduojami pirmieji pokario ateivių žingsniai Kanadoje: darbai miškuose, ūkiuose, kasyklose, siuvyklose, ligoninėse, tarnaitių tarnyba ir t.t. Toliau rodoma pažanga, statant šventoves, steigiant bankus, mokyklas, tautinio ansamblių, chorų, jaunimo organizacijų, sporto klubus; parodomi atskirų vietnių ar asmenų laimėjimai atstovaujant Kanadai.

Antrą parodos dalį sudaro knygos, parašytos ar išleistos Kanados lietuvių po 1948 m.; išstatyta apie 40 autorių. Trečią parodos dalį sudaro laikraščiai, ėjusieji tuo laiku. Kaikurių, kaip „Nepriklausomos Lietuvos“, „Tėviškės Žiburių“, „Mūsų Pajūrio“ ir „Vėplos“, išstatyti ir pirmieji numeriai. Kitų laikraščių ar žurnalo („Motėris“, „Pelėda“, „Skautų Aidas“, „Liaudies Balsas“) išstatyti vieni iš pirmųjų numerių. Pokario lietuviai, plaukdamai laivais į Kanadą 1947-49 m., leido savo „laikraščius“, du tokie miogeografuoti leidiniai irgi yra parodoje. Taip pat yra pavyzdžiai Vokietijoje leistų savaitraščių.

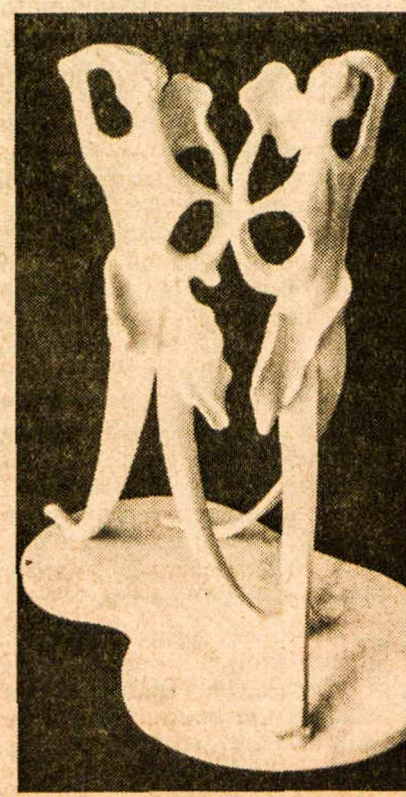
Parodos atidarymo kalbėjo ir valstybinio Kanados archyvo direktoriaus vardu Walter Neutel, etninė archyvų skyriaus vedėja, pažadėdama visokeriopą pagalbą. Bibliotekos direktorius Claude Aubry pabrėžė tokių rinkinių istorinę svarbą ir pasiūlydė, kad ši paroda vyksta jo vadovaujamoje bibliotekoje.

Atidarymui vadovavo Juozas Danys, supažindamas su kalbėtojais ir dėkodamas Ottawa Public Library ir KLB Otavos apylinkėi už pagalbą parodą rengiant.

Parodos proga bibliotekos auditorijoje buvo surengtas solistės Ginos Čapkauskienės klasišinių ir lietuviškų dainų recitalas, akompanuojant muzikui Jonui Govėdui, kurio sukurtos keturios dainos buvo atliktos pirmą kartą Kanadoje. Koncertas turėjo didelį pasisekimą — solistė du kartus buvo iškviešta papildomoms dainoms.

Parodos atidarymas ir koncertas užbaigtas kavos ir lietuviškų skanumynų vaišėmis. Tarp svečių iš archyvo ir bibliotekos bei įstaigų buvo estų, latvių, ukrainiečių bendruomenių nariai, senatorius Stanley Haidas, pirmasis daugiakultūrių reikalų ministras.

Paroda ir valstybinio archyvo, ir bibliotekos atstovai įvertino labai gerai. Ji įdomi ne tik patiems lietuviams, bet ir visiems kanadiečiams, todėl planuojama jos dalį parodyti ir kitose vietovėse.

Adomas ir Jieva, PRANO BAL-TUONIO kūrinyje iš briedžio kaukolės, 14 colių aukščio. Jo naujusius darbų paroda įvyks Toronte — Mississaugoje, mažojoje Anapilis salėje, š.m. gruodžio 8 ir 9 dienomis.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

ČIKAGOS LIETUVIŲ JAUNIMO

TEATRAS rugsėjo 23 d. antrą kartą Jaunimo Centre suvaidino kompoz. Dariaus Lapinsko režisuotą V. Šekspyro komediją „Vasarvidžio nakties sapnas“, kurią lietuvių kalbon yra išvertęs Antanas Miškinis. Premjerinis spektaklis buvo š. m. gegužės 20 d. Antrajame spektaklyje yra šiek tiek pakeista vaidintojų sudėtis. Vaidmenis atliko: R. Viktorą, A. Viktorą, V. Dirvonytę, E. Sulaitį, V. Sulaitį, L. Sulaitytę, N. Pemkūtę, V. Momkūtę, D. Mikūnaitę, A. Budrūtę, L. Vadeišaitę, A. Mikulaitytę. Apšvietimą tvarkė V. Momkūtė. Abiejuose spektakliuose buvo susilaukęs apgalvotai negausus žiūrovų skaičius.

MONTREALIETĖ SOL. GINA

CAPKAUSKIENE, prieš išvykdamą gastroliui į Australiją, su Kanados lietuviams atsiveikino dviem koncertais. Viešosios bibliotekos auditorijoje Otavoj spalio 17 d. jos koncertą surengė KLB ten atidarytos parodos proga, o spalio 20 d. Montreale Aušros Vartų parapijos salėje — vietinis Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos skyrius. Abiejuose koncertuose buvo atlikta beveik ta pati lietuvių kompozitorių ir tarptautinių klasiškų programų su tuo pačiu akompaniatoriumi Jonu Govėdu. Skyrėsi tik operų arijos: Otavoj — A. Thomas „Mignon“, Montrealyje — W. A. Mozarto „Figaro vestuviai“ ir G. Donizetti „Lucia di Lammermoor“. Į montreališką koncertą taipgi buvo įjungtos trys papildomos R. Strauss kompozicijos. Dėl negausios lietuvių klonijos Otavoj tebuvo susilaukta apie 75 klausytojų, kai tuo tarpu Montrealyje jų buvo apie 250. Sekantis sol. G. Čapkauskienės koncertas Kanadoje, jai grįžus iš Australijos, įvyks gruodžio 9 d. „Tėviškės Žiburių“ trisdešimtmečio minėjimo Anapilyje, Mississaugoje-Toronte.

PUTNAMO SESELIŲ REMĖJŲ

iniciatyva Kultūros Zidinyje Brooklyne, N.Y., Niujorko lietuviams rugsėjo 30 d. buvo surengtas pirmasis susitikimas su sol. Dana Stankaityte, sopranu iš Čikagos. Ji yra koncertavusi daugelyje lietuvių klonijų, bet Niujorkan atvyko pirmą kartą. Koncertą pradėjo K. V. Banaicio, D. Dvariono, J. Karnavičiaus, P. Mascagni, A. Ponchiello, U. Giordano operų arijomis, užbaigė V. Jakubėnė ir B. Kutavičiaus dainomis. Reičiau girdėtas buvo pastarojo ciklas „Avinuko pėdos“, kurį sudaro: „Lietuva“, „Avinuko pėdos“, „Gotika“, „Aria broliai“ ir „Pajūrio giesmė“. Niujorkietė akompaniatorė Dalia Sakaitė koncertą papildė F. Schuberto „Keliavimo fantazija“. Šia proga prisimintina, kad specialus komitetas Čikagoje visuomenės lėšomis netrukus išleis sol. D. Stankaitytės įdėnuotą plokštelę. Čikagiečiai į plokštelės sutiktuves ir sol. D. Stankaitytės koncertą Jaunimo Centre kviečiami lapkričio 25 d.

BOSTONO TAUTINIS SĄJUNGOS

NAMUOSE Lietuvių Moterų Klubų Federacijos vietinis skyrius rugsėjo 30 d. surengė dailės parodą trijų savo narių — Jievos Vanagaitytės-Jakubėnienės, Irenos Manomaitienės ir Elenos Vasyliūnienės. Jos yra tapytojos, vėlokai pradėjusios dailės studijas, žengiančios pirmuosius žingsnius.

XXVI-SIS „SANTAROS-SVIESOS“

FEDERACIJOS suvažiavimas įvyko rugsėjo 6-9 d. d. įprastinėje vietovėje — Taboro Farmoje, Sodas, Mich. Nuo kitų jis skyrėsi disidentu A. Ginzburgo dalyvavimu, kuriam klausimus ir kurio atsakymus vertė Aušra Jurašienė. Suvažiavime taipgi dalyvavo ir kitas netikėtas svečias — vilnietis kompozitorius Feliksas Bajoras, kalbėjęs apie muzikinius dabartinių Lietuvos kompozitorių kūrinius. Suvažiavimo koncerte sol. B. Prapuolenis pirmą kartą atliko F. Bajoro šėių dainų ciklą „Karnavalas“, sol. N. Linkevičiūtė — V. Marjiošaus, V. Klovos, F. Bajoro ir D. Lapinsko dainas. Koncertą įdėnuotai baigė čikagiečio D. Lapinsko duetas. Literatūros vakare buvo prisimintas prieš 15 metų automobilio nelaimėjus žuvęs poetas Algimantas Mackus. Atsiminimais dalijosi bei jam skirtus savo eilėraščius skaitė Z. Bilalys ir J. Blekaitis. V. Kelertienė suvažiavimo dalyvių supažindino su Lietuvos dailininkų kūrinių, pasiūlydama skaidrėmis, atsivežtomis iš Vilniaus, kur ji kelis mėnesius rinko medžiagą moksliniam savo darbui. Tarp gausių paskaitų minėtinos: E. Žygaitės — „1529 m. Lietuvos statusas kaip etnografinis dokumentas“, A. Mickūno — „Liberalizmas ir dabartinės jo įtakos ir žmogaus teisių samprata“, V. Kelertienės — „Literatūros Lankų“ kritika šiandieniniui žvilgsniu“, K. Almeno — „Kvantifikuotos rizikos problemos demokratiniame santvarkoje“, V. Rasteno — „Tauta — aplinkos ugdyta žmonių bendruomenė“. Dail. A. Kašubienė kalbėjo apie erdves skulptūrai, A. Stankienė — apie literatūros kritiką okupuotoje Lietuvoje, A. Sabaliūnas vadovavo pokalbiui su V. Rastenu apie jo darbą nepriklausomoje Lietuvoje. Simpoziumui „Nuo idėjos iki teksto: lietuvių kritikos neužaukė kelias“ vadovavo R. Silbajoris, pašnekesių „Laisvės šandien: naujos problemos ir kintančios perspektyvos“ — V. Kavolis.

OPEROS VETERANAS ANTANAS

KUČINGIS spalio 18 d. sulaukė 80 metų amžiaus. Operos solistu sukačtininkas tapo 1924 m., dar lankydamas Kauno muzikos mokyklą. Moksleivių koncerte į jį dėmesį atkreipė ir sąlygas pereiti operon sudarė Kipras Petrauskas. Debiutui buvo pasiūlytas Gremino vaidmuo P. Čaikovskio operoje „Eugenijus Onieginas“. A. Kučingis vėliau iškopė į pagrindinius Kauno operos teatro bosus, gastroliavo Prahoje, Helsinkyje, Stockholme, Taline, Maskvoje. Jo talentą jau 1934 m. įvertino Kaune gastroliavęs žymiausias anuo metu bosas F. Saliapinas. Iš operos scenos A. Kučingis pasitraukė 1961 m., savo repertuare turėdamas 69 vaidmenis. Pokaryje buvo sumintas ir ištremtas Sibirian, iš kurio grįžo tik 1956 m. Taigi, po maždaug 8 metų pertraukos operoje jam teko dainuoti tik penketą metų. 1977 m. pabaigoje A. Kučingis, jau turėdamas 78 metus, vėl grįžo scenon vienam Ch. Gounod „Fausto“ spektakliui Mefistofelio vaidmenyje. Savo vaidyba ir dar išlikusiu balsu jis nustebino ne vieną jaunesnį dainininką, ypač abiejose Mefisto arijose. Brooklyne leidžiamo „Darbininko“ pranešimu, senukas A. Kučingis š. m. rugsėjo 1 d. vakarą buvo užpultas ir žiauriai sumuštas vienoje Kauno gatvėje.

RESPUBLIKINĖ VILNIAUS

„RAUDONOJO KRYŽIAUS“ LIGONINĖ turi įsteigusi liaudies universiteto literatūros fakultetą, kuriame dažnai vieši aktorius Laimonas Noreika, dailiojo žodžio propaguotojas. Jis yra surengęs J. Janonio, V. Mykolaičio-Putino, Justino Marcinkevičiaus, M. Martinaičio bei kitų rašytojų kūrybos vakarus. Keturiolikieji liaudies universiteto mokslo metai buvo pradėti Vilniaus universiteto 400 metų sukaččiai skirta programa. L. Noreika skaitė Justino Marcinkevičiaus poemą „Pažinimo medis“.

„VAGOS“ LEIDYKLA išleido lietuvių poezijos rinktinę anglų kalba

„Gintaro vėrinys“. Leidinį paruošė ir eilėraščius anglų kalbon išvertė Lionginas Pažusis. Knygon įtraukti: Salomėja Neris, Vytautas Montvila, Vincas Mykolaitis-Putinas, Antanas Venclova, Vladas Mozūriūnas, Albinas Zukauskas, Eugenijus Matuzevičius, Eduardas Miečelaitis, Vacys Reimeris, Juozas Macevičius, Paulius Sirvyš, Algimantas Baltakis, Justinas Marcinkevičius, Alfonsas Maldonis, Janina Degutytė, Bronius Mackevičius, Vytautas Bložė, Judita Vaičiūnaitė, Antanas Drilinga, Marcellijus Martinaitis. Salia vertimų pateikiamas ir originalūs eilėraščių tekstas, trumpos autorių biografijos. Įvadas — Lietuvos Rašytojų Sąjungos valdybos pirm. Alfonso Maldonio, iliustracijos — dail. Elvyros Kriaučiūnaitės.

M. K. ČIURLIONIO DAILES MU-

ZEJUS Kaune surengė dail. Antano Samuolio-Samulevičiaus aštuoniasdešimtjam gimtadieniui skirtą tapybos darbų parodą, kuriai buvo sukelktas beveik visas kūrybinis šio tapytojo palikimas. A. Samuolis, su sirgės džiova, gydydė Šveicarijoje ir ten mirė 1942 m. vasario 9 d. Parodos atidaryme apie jo įnašą Lietuvos dailėi kalbėjo dailėtyrininkas M. Sakalauskas, Kauno miesto vykdomojo komiteto kultūros skyriaus vedėjas J. Bleiskis, M. K. Čiurlionio dailės muzėjaus direktorius P. Stauskas, dail. A. Martynaitis, rašytojas R. Samulevičius.

PANEVŽIO DRAMOS TEATRAS

savo 40-tąjį veiklos sezoną pradėjo naujausiais spektakliais — austro F. Hochwaelderio „Nekaltuoju“, A. Kazanevo „Senuoju namu“. Pirmąjį buvo režisavęs J. Miltinis, antrąjį — V. Blėdis. Pirmąjį premjerai numatytą R. Kiplingo pasaką „Katė, kuri vaikščiojo pati sau viena“ ruošia rež. V. Blėdis, talkinamas dail. K. Vaičiūlio ir kompoz. M. Urbaičio. Vyr. rež. J. Miltinis šį sezoną planuoja pastatyti tris spektaklius — V. Folknerio ir A. Kamiu „Requiem vienuolei“ (dail. — K. Vaičiūlis, kompoz. — B. Kutavičius), A. Kazanevo pjesę apie rašytojo N. Ostrovskio gyvenimą ir A. Miuse „Zibinta“.

LIETUVOS ARCHITEKTŲ SĄ-

JUNGOS valdybos posėdyje rugsėjo 13 d. naujais nariais priimti: Z. Daničius, R. V. Kaminskas, N. Zubovienė, N. Oleinichenka, V. Zubovas, R. Brazaitienė, G. Prancėnė, N. Norėikienė, M. N. Milčiūnienė.

VILNIAUS KOMPOZITORIŲ NA-

MUOSE įvykusiose perklausose susipažinta su naujausiais Lietuvos kompozitorių kūriniais. I. Pankštytės „Sonatinė kanklėms“ atliko J. Mikškaitė, jos „Sonatą smuikui“ — I. Šarpytė, V. Budrevičiaus romanšą poeto A. Vitkausko tekstu „Nebeneš man gėlių“ — Vilniaus operos sol. V. Bakas, pianistė L. Bakienė, violončelistas I. Kučinskas. Kamering V. Jurgučio kantatą liaudies žodžiais „Skambesiai“ magnetofono juoston buvo įrašę dainininkai ir instrumentalistai — R. Maciūtė, A. Stasiūnaitė, G. Pamakytis, G. Gordonas, L. ir K. Grybauskai, O. Balakausko „Ludus modorum“ violončelėi ir orkestrui įrašę parpinio violončelistas I. Kučinskas ir simfoninis Vilniaus filharmonijos orkestras, diriguojamas J. Domarko. V. Kst.

CHOLKAN**R. CHOLKAN & CO. LTD.**
REAL ESTATE**JANE-BLOOR**, 7 kambarių atskiras namas, naujas vandeniu-alyva šildymas, garažas su šoniniu įvažiavimu; pilna kaina — \$87.900.**BABY POINT**, 7 kambarių atskiras namas, alyva šildomas; 2 prausyklos, užbaigtas rūsys, garažas su šoniniu įvažiavimu; prašoma kaina — \$88.500.**HIGH PARK AVE-BLOOR**, 7 kambarių atskiras namas, 2 prausyklos, užbaigtas rūsys, vandeniu-alyva šildomas, garažas, nepertoli nuo požeiminio traukinio stoties.**KINGSWAY-ROYAL YORK**, atskiras dvibutis, užbaigtas rūsys, balkonai, dideli kambariai, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu.**RONCESVALLES-HIGH PARK**, 8 kambarių atskiras mūrinis namas, pilus 3-ju kambarių butas rūsyje, alyva šildomas; prašoma kaina — tik \$65.000 (su visais baldais).**KINGSWAY**, puikus 6 kambarių vienaaukštis, pilnai užbaigtas rūsys, gražus kiemas, garažas su privačiu įvažiavimu.

Turite didelį pasirinkimą butų bendronamiuose (condominium) nuo 4 iki 8 kambarių įvairiuose rajonuose; nuo \$30.000.

Skubiai reikalingi namai pardavimui.
Nemokamas įkainojimas.

18 įstaigų jūsų patarnavimui Toronto ir Ontario provincijoj.

P. KERBERIS,
2336 BLOOR STREET WEST
tel. 763-5555 namų 239-5923

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 17 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų 11½%
Antradieniais 10-3	term. indėlius 2-3 metų 10%
Trečiadieniais uždaryta	pensijų ir namų s-tas 10¼%
Ketvirtadieniais 10-8	taupomąją s-tą 10%
Penktadieniais 10-8	spec. taup. s-tą 10½%
Šeštadieniais 9-1	depozitų-čekių s-tą 6%
Sekmadieniais 9.30-1	
	DUODA PASKOLAS IŠ:
	asmenines 11¼%
	mortgičius 11%

ANAPILYJE skyrus veikla sekdam. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.
pensijų s-tą nuo lapkr. 1/79, namų s-tą nuo sausio 1/80

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10.000. Parduodama "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)**PROGRESS**REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojimą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus **A. Bliūdžius**

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Torp Dundas ir College) Telefonas 531-1305* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical Fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechaniniai
* taisymai. * Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT**Simon's TELEVISION**
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų televizijas
bei "stereo" aparatus. Turime lietuviškų plokštelių ir suvenyrų.

THE PORTRAIT GALLERY

Lietuviai fotografas Specialistas portretų,
Petras Žemaitis, vestuvinių ir vaikų
nuotraukų. Įreminimai

ADRESAS: 31 King Street, Weston, Ontario (Market Place)

Tel. 249-3177, po 6 valandos vakaro 248-9564

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukli kairėn
prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen
gatvę tiesiog į garažą.• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechanikos patarnavimus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Išlim tikėtis, reakcija į šį dokumentą federaciniuose sluogsiuose yra neigiama. Jis reiškia pilną nepriklausomybę Kvebekui, dabartinės federacijos sugriovimą, ekonomines likusias Kanados paslaugas Kvebekui, bei kurių negalėtų išsilaikyti. Pasak opozicijos vado P. E. Trudeau, premjeras R. Levesque nori suvalgyti pyragą ir, net jį suvalgęs, vis dar turėti ant stalo. Tai esąs suktas, gudriai sureduotas, pavojingas dokumentas. Panašios nuomonės yra ir Kvebeko liberalų vadas C. Ryanas. Kanados premjeras J. Clarkas taip pat atmetė tą dokumentą ir pareiškė dėl jo neisias į derybas su Kvebeku.

Min. pirm. J. Clarkas, remdamasis savo specialiausiu pasiuntinio R. Stanfieldo patarimais, atšaukė rinkiminiam federacinio parlamento vajeje balandžio 25 d. padarytą pažadą perkelti Kanados ambasadą Izraelyje iš Tel Avivo į Jeruzalę. Tuo savo pažadu jis tikėjosi padėti konservatorių partijos kandidatams Toronto mieste, bet ryškios žydų paramos nesusilaukė. Pažado atšaukimą iš tikrųjų padiktavo ne R. Stanfieldo apsilankymas Artimuosiuose Rytuose, o arabų valstybių pradėtas ekonominis Kanados boikotas. Kanados firmos prarado keletą prekybinių sutarčių. Grėšė rimtas pavojus, kad ateityje arabai iš viso gali nutraukti betkokių ryšių su Kanada ir jai padaryti bilijonų dolerių nuostolio. Oficialiame atšaukime J. Clarkas pabrėžė, kad ambasados perkėlimas dabartinis metu nepasitarnautų taikos reikalams — reikia palaikyti, kol galutinai paaiškės Jeruzalės statusas Izraelio ir arabų šalių sutartimis. Kaip ir buvo laukta, šį J. Clarko sprendimą su džiaugsmu sutiko arabai, su kartėliu — Izraelis ir Kanados žydai.

Ambasados perkėlimo atšaukimą buvo planuojama paskelbti tik sekantį pavasarį, tačiau jį paspartino opozicijos vado P. E. Trudeau susikirtimas su JAV ir Kanados žydais. Pasak P. E. Trudeau, taikos Artimuosiuose Rytuose nebus, kol Izraelis laikysis dabartinės savo linijos Jordanijai priklausiusios vakarinės Jordano pakrantės atžvilgiu. Esą JAV prez. J. Carteris negali padėti Izraelio ir Egipto deryboms, nes jį spaudžia zionistai Amerikoje, karštesni už Izraelio politikus. Tokiu atveju J. Carteris nedrįsta padaryti spaudimu Izraeliui. Panaši būklė esanti ir Kanadoje, kur zionistai spaudžia J. Clarką perkelti Kanados ambasadą iš Tel Avivo į Jeruzalę, priimti griežtą įstatymą, draudžiantį ryšius Kanados firmoms su arabais, kai jos reikalauja boikotuoti Izraelį. P. E. Trudeau nuomone, Kanados žydų vada galbūt dabar jau pradeda suprasti, kad tokiau savo elgesiu jie gali iššaukti antsemitizmo bangą Kanadoje. Šį buvusio min. pirm. P. E. Trudeau atvirą pareiškimą pasmerkę ke tūri Kanados žydų vada: Kanados zionistų federacijos pirm. P. Givensas, Kanados-Izraelio komiteto pirm. H. Buchwaldas, Kanados Žydų Kongreso pirm. G. Plautas ir B'nai B'rith organizacijos vieno skyriaus vadovas L. Ronsonas.

Albertos konservatorių premjeras P. Loughedas, kalbėdamas Vankuverio Prekybos Rūmuose, pagrasino savo iniciatyva šios provincijos naftos kainas sulygtinti su pasaulinėmis, jeigu nebus pasiektas susitarimas su premjeru J. Clarku ir kitomis Kanados provincijomis. Už statinę albertiškos naftos dabar mokama po \$13.75, o vidutinė užsienio kaina yra \$23.50, kuri sekančių metų pavasarį pakils iki \$29.37. P. Loughedas teigimu, pasaulinė kaina pirmiausia bus įvesta Albertos gyventojams. Jeigu kitoms provincijoms jį nepatiks, naftos jos galės pasijieškoti užsienyje. Kanados premjeras J. Clarkas užtikrino federacinio parlamento narius, kad Albertos nafta ir toliau bus prieinama visai Kanadai. 1975 m. įstatymas jam leidžia kontroliuoti naftos kainas, kai ji bus išvežta iš Albertos. Jeigu P. Loughedas naftos tiekimą visiškai nutrauktų, tokiu atveju galima paskelbti pavojaus stovį Kanadai ir federacinę kontrolę perimti naftos šaltinius. Spėjama, kad šio žingsnio nereikės, nes P. Loughedas tik daro diplomatinį spaudimą, norėdamas išsikovoti kiek galint augštesnes naftos kainas.

Ateitininkų žinlos

Ateitininkų tėvų komitetas nuo širdiai dėkoja visiems, kurie prisidėjo prie Havajų vakaro pasisekimo. Talkininkų ir remėjų buvo labai daug. Dėkojame programos atlikėjams, aukojusiems laimikius, prisidėjusiems fiziniu darbu ir visiems dalyvavusiems. Havajų vakaro pelnas skiriamas ateitininkų jaunimo veiklai paremti.

Studentų ruošiamas suskaupimo savaitgalis įvyks Sharron, Ont., gruodžio 7-9 d.d. Savaitgalio vadovaus kun. Jonas Bacevičius ir ses. Ignė. Kviečiami dalyvauti visi studentai — skautai, ateitininkai ir nepriklausant jokiai organizacijai. Kainuos tik apie 15-20 dol. asmeniui. Smulkesnės informacijos teikia Giedrė Cepaitytė tel. 621-2343.

Visi Toronto ateitininkai lieka dėkingi kun. A. Prapakui, OFM, 15 metų dirbusiam su ateitininkais Toronto. Jis, kaip dviosios vadas ir kaip ateitininkas, nuolat sielodavosi ateitininkų reikalais ir stovyklomis Wasagoje. Linkime kun. Antanui daug sėkmės naujose pareigose Brooklyne.

Moksleivių susirinkimas įvyks lapkričio 10, šeštadienį, 3.30 v.p.p., sėsulinio namuose. Iš "Teen Challenge" atvykę atstovai supažindins su savo veikla.

Ateitininkų studentų suvažiavimas įvyks lapkričio 10-11 d.d. Klevelande, Lietuvių Namuose. Bus renkama centro valdyba.

Skautų veikla

• Skautiško jaunimo susitikimas su draugais — lapkričio 11 d., 7 v.v., tėvų komiteto rengiamame pobūvyje visose Prisikėlimo salėse. Visi dalyvaukime.

• Jaun. skautų ir vilkiukų "Hal-loween" pobūvyje spalio 24 d., įvertinus aprangas, pirmą vietą laimėjo Audra Puzerytė, antrą — Daiva Grybaitė. Sekanti "Rūtos" drėvės sueiga — lapkričio 21 d. ev. liuteronų išganytojo parapijos salėje. Tą pačią dieną 7 v.v. — vilkiukų sueiga Prisikėlimo Parodų salėj.

• Mindaugo drėvės sueiga — lapkričio 14 d., 7 v.v., Prisikėlimo Parodų salėje.

• Dėl transportacijos nepatogumų dail. Pranas Gailius Toronto yra palikęs 6 savo kūrinius. Jie kas jais domėtysi, prašom skambinti G. Valiūnienėi tel. 762-3738.

• Visuotinė metinė Toronto skautininkų-kių sueiga — lapkričio 13, antradienį, 7.30 v.v., skautų būkle. Programoje svarbūs pranešimai, natarimai ir kavutė. Ramovės seniūnų Jūr. S. A. Empakeris ir B. B. Palijūlyte tikisi matyti visus narius ir išgirsti jų nuomones, siūlymus, pageidavimus. C. S.

SPORTAS

Žymieji sportininkai

Vytautas Gerulaitis Australijos uždarų patalpų teniso pirmenybėse laimėjo pirmą vietą. Baigiamajame žaidime po labai ilgos kovos įveikė Guillermo Vilas 4-6, 6-3, 6-1, 7-6. Tai buvo 4-tas Gerulaitio laimėjimas prieš argentinietį. Abiejų tenisininkų laimėjimų santykis šiuo momentu yra 4:3 Gerulaitio naudai.

Tai buvo labai sėkminga trijų savaičių išvyka Australijon. Šalia minėto laimėjimo, BP Super Challenge reikintinių tenisininkų turnyre Gerulaitis laimėjo II v. ir \$ 106.000. Šio turnyro eigoje du kartus pralaimėjo J. McEnroe, tačiau laimėjo visus likusius susitikimus, įskaitant du prieš G. Vilas. Gerulaitis taip pat kartu su J. McEnroe žaidė JAV komandoje, kuri Davis taurės pusbalio varžybose nugalėjo Australiją. Visi šie V. Gerulaitio trijų savaičių laimėjimai buvo įvertinti \$150.000.

V. Gerulaitis gana populiarus teniso aikštėje ir už jos ribų. Jam priiskiriami įvairūs vardai, kaip "Lithuanian Lion", "Disco kid" ir pan. Po kelių išskirtinių žaidimų spauda jam dar pridėjo — "Greičiausios rankos ir kojos" teniso aikštėje.

Remigijus Valiulis studentų universiadaje Meksikos mieste 400 m. bėgime pasiekė naują Lietuvos rekordą. Šį nuotolį jis nubėgo per 45.73 sek. ir pagerino jam pačiam priklausantį Lietuvos rekordą 46.06. Vilniaus pedagoginio instituto studentų šiuo metu yra iškilniausias lietuvių lengvaatletis, sėkmingai dalyvavęs keliose pasaulinio masto varžybose.

Miklas Ažuolas sėkmingai žaidžia amerikietiška futbolu Toronto mokyklų varžybose ir dažnai minimas spaudoje. A. S.

SPORTAS LIETUVOJE

Sovietų Sąjungos ginkluotųjų pajėgų šaudymo varžybose Tbilisye aukso medalį laimėjo vilnietis Vladas Turla. Šaudydamas mažo kalibro pistoletu greitošauda į siluetus, jis surinko 598 taškus iš 600 galimų, pakartodamas Lietuvos rekordą. Sovietų Sąjungos rekordas yra 599 taškai, pasiektas 1974 m. čelia-binskičio M. Žuibkos. Po šio laimėjimo V. Turla kandidatuoja į olimpinę Sovietų Sąjungos rinktinę. V. Turla anksčiau įvykusiose komunistinių šalių kariuomenės šaudymo varžybose Sofijoje yra laimėjęs net penkis aukso medalius.

Lietuvoje vis labiau populiarėja skraidyklės — ativarą primenantys sparnai. Šio sporto puoselėtojai va-

dinami skraidūnais. Piatigorsko kalnuose dvi savaites stovyklavo 19 skraidūnų iš Lietuvos. Oro srovių dėka du Lietuvos rekordus pavyko pasiekti Kauno radijo gamyklos inž. A. Liekiui ir Kauno politechnikos instituto darbuotojui S. Prialgauskui. Pirmasis, sklandimą pradėjęs nuo 165 m augstumos, pasiekė 410 m aukštį. Antrasis su savo skraidykle ore išsilaikė 1 val. 53 min. 38 sek., pagerindamas kauniečio K. Mikalauko rekordą.

Gražų laimėjimą sąjunginėse jaunimo gimnastikos varžybose Leningrade pasiekė vilnietė 21-sios vidurinės mokyklos aštuntokė Dalia Kutkaitė, išsikovojusi sidabro medalį pratimuose bei įrankio. Tai pirmas medalis, laimėtas Lietuvos atstovės, tokio masto varžybose. Bendroje visų pratimų įskaitoje E. Kubilienės treniruojamai D. Kutkaitė teko VI vieta. Jai taipgi įteiktas specialus žiūrovų prizas.

Maskvoje ir Novosibirskie buvo pradėtos augščiausios lygos moterų krepšinio pirmenybės. Šioje dvilikos komandų grupėje Lietuvai atstovauja Vilniaus "Kibirkštis", paskutinėje spartakiadoje laimėjusi sidabro medalį. Pirmenybių pradžią Novosibirskie, kur varžėsi 6 komandos, buvo skaudžiausiai nesėkmingai kibirkštiečiams: jos pralaimėjo ketverias rungtynes, vienintelį laimėjimą pasiekdamos tik prieš Maskvos spartakietes 74:70. Po viena laimėjimą taip pat pasiekė Alma Atoš "Universitetas" ir Leningrado "Spartakas". Šios trys komandos dabar kovos dėl VII vietos. Baigminės pirmojo rato rungtynės įvyks lapkričio 13-19 d.d. Sverdlovsk, kur susitiks visos 12 komandų.

HAMILTONO KOVAS

Stalo teniso atvirosos Central Canada pirmenybėse spalio 6 d. Toronte dalyvavo Ramona Raguckaitė. Ji iškovojė II v. moterų B klasėje, baigėme pralaimėjusi montrealietei Buordages 13:21; 15:21. Ji mergaičių grupėje žemiau 15 metų, nepralaimėjusi nė vienos rungties, užėmė I v. Mergaičių žemiau 17 metų grupėje Ramona pasiekė pusbaigmį.

Sporto klubo Kovas valdybos rinkimai įvyks lapkričio 11 d., 11 v.r., Janinio Centre. Kviečiame visus narius (buvusius ir esančius), sportininkų tėvelius ir visus, kurie domisi sporto veikla. R. S.

Lietuvių vaikai be lietuvių kalbos — nuostolis sėmai ir tautai

TRADE WINDS MOTEL
10300 Gulf Boulevard, Treasure Island
St. Petersburg, Florida 33706, USA
Tel. (813) 360-0490
Savininkė RITA KRAIUNAITĖ,
Kanados lietuvaitė, kviečia tautiečius atsilankyti.
Motelis gražiai įrengtas, vėsiami kambariai ir butai, kilimai, spalvota televizija, šildomas baseinas, vieta "barbecue", balto smėlio paplūdimys, prie pat Meksikos įlankos.

AL GARBENS
REAL ESTATE LTD.
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
Telefonas 536-2738. Jeigu niekas neatsiliepia, skambinkite 489-1543.

BLOOR-INDIAN RD., atskiras 8 kambarių per 3 aukštus dvibutis (duplex), pilnai atremontuotas iš lauko ir vidaus, nauji elektros laidai, variniai vamzdžiai, balkonai iš priekio ir užpakalio, naujai įrengtos virtuvės ir prausyklos, kilimai, platus įvažiavimas, 2 nauji garažai, gera vieta, arti Lietuvių namų. Įmokėti apie \$35.000.**NETOLI LIETUVIŲ PARAPIJOS**, 12 butų investicija, atskiras pastatas su balkonais; pajamos per \$20.000 su žemom nuomom. Prašoma kaina — \$155.000; apie \$30.000 įmokėti. Lieka viena skola.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

NUOLAIDA LIETUVIAMS SAVININKAMS
UZ PARDAVIMĄ.

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:	IMA:
11½% už 1 m. term. indėlius	11¼% už asm. paskolas
10% už 3 m. term. indėlius	
10¼% už pensijų ir namų planą	
10½% speciali taup. sąsk.	
10% už taupymo s-tą	11% už mortgičius
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 24 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50.000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10.000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Pirmąsias perlaides; kelionas čekiais (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W.,
Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454

FLORIDA REAL ESTATE
Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartmentai • Kondominijai • Nuomojimas
Angėlė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonai (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Pritrys specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairūs kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario Telefonas 535-1258
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

ANKA & PETER/photographers
2374 Bloor Street West, Toronto, m6s 1p5 769 4488
Specialistai vestuvinių nuotraukų, portretų ir kitų
fotografinių darbų

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

Lietuviai Čikagoje

K. A. SAULAITIS

TAUTINIŲ SOKIŲ SVENTĖS ruošia jau nuo rudens įtraukė jaunimą ir remėjus. Irenos Smieliausienės "Grandis" pradėjo savo 16-tuosius metus su padidėjusiu narių skaičiumi; Sao Paulo (Brazilijoje) "Nemuno" ansamblio vadovas Jonas Lukoševičius dalyvavo "Sukutinio" repeticijoje su šios grupės ir būsimos sventės vadove Nijole Puplene. Repetuoja ir veteranų grupė "Liktūnas". Klek vyresni sūsiūrai: Lino Rimkaus vadovaujama "Gija". Giedrės Čepaitytės "Švyturys" tiek padidėjo, kad repetuoja dviem grupėm. Čikagos augstosios lituanistinės mokyklos tautinių sokių pamokos tapo kitose grupėse nedalyvaujančių vietoje repeticijomis. — Sventės organizatorius Jonas Talandis su taktininkais lapkričio 17 d. rengia banketą (po \$50 už vietą) lėšoms teikti. Sventė vėl įvyks International Amphitheatre patalpose, nes tai vienintelė Čikagoje patalpa, kurioje telpa 2000 šokių.

POVLAS GAUCYS rugsėjo 28 d. vakarone kalbėjo apie savo diplomatinę ir literatūrinę darbą. Jo vertimus iš ispanų kalbos vertino kritikas Titas Antanaitis, ištraukias skaitė jaunėlių aktorius Juozas Kapacinskas, Valgėlė Kavaliūnaitė ir Guoda Antanaitė. P. Gaucys pokalbį, kaip pat ir "Draugo" kultūriniam priede papasakojo apie išpučius, patirtus Lietuvos diplomatinėje tarnyboje, ypač Brazilijoje ir kitose P. Amerikos kraštuose. Artėjantis prie 80 m. amžiaus P. Gaucys plačiai reikišias spaudoje ir planuoja paruošti kelias ispanų literatūros antologijas.

"NUO DVEJŲ IKI PENKERIŲ" — Tarpautinių Vaiko Metų proga parodė su užsiėmimais tėvams su mažais vaikais surengė to amžiaus vaikų auklėjimo specialistės Gina Remienė, Laima Rupinskienė, Danutė Bruškytė ir Dana Dirvonienė. Parodė buvo literatūra, auklėjimo medžiagos katalogai, žaidimai ir rankdarbiai, vaikų darbų pavyzdžiai. Rengėjos išleido lietuvių kalba sąslyvinė su aprašymais užsiėmimų, kuriuos tėvai ir vaikai kartu gali atlikti. Žemiau planuojama surengti platus parodėlę.

RADIO VALANDELES iš dalies užpildė spragą, kurią beveik prieš metus paliko po 13 metų užsidarius lietuvių televizijos programa. Seniausia lietuvių radijo programa Amerikoje yra "A. Pagančio" įsteigta ir dabar Petro Petručio teikiama, būtent, "Margutis", girdimas šokiadieniais nuo 7 iki 8 v.r. Nuo 9 v.v. veikia Kazys Brazdionytis "Lietuvos aidai", o savaitgalį — Aldonas Daukšas ir dukters Sofijos "Lietuvos garai" (nuo 8.30 v.r.), kuri taip pat transliuoja šokiadieniais 3 v.p.p.

Rugsėjo mėn įsisteigė nauja etninė radijo stotis WCEV (Chicago Ethnic Voice), kuri pasitęs lietuviams laiko. Sekmadienio vakarus nuo 8 iki 10 v. užėmė Anatolijus Slutas, vadovavęs televizijos programai. Jo radijo programa yra pokalbiai su trim ar keturiolika asmenimis kuria nors tema, o klausytojai gali stotini telefonu perduoti savo pastabas bei klausimus. Mokėdamas pokalbių vesti, A. Slutas normaliai ramus lietuvių išjudina tiek, kad per paskutines 20 programų minučių telefonai laida būna perkurti klausančiųjų pastangomis savo nuomone pasakyti. Spalio 21 d. plačiai apie tautinių sokių šventę informavo Jonas Talandis ir Modestas Jakaitis, o spalio 28 d. laida buvo skirta Jaunimo Centrai. Kas vakarą nuo 7 iki 8 v. laiką užimtį apsiėmė Raimundas Lapas. Čia girdima daugiausia muzikos. Šiuo metu Čikagoje lietuvių per savaitę gali klausytis pilnos paros (24 val.) lietuviškų radijo laidų.

SV. TEVO JONO PAULIAUS II viešnagės Čikagoje aprašymas šioje skiltyje nepaminėjo dar dviejų įvykių, liečiančių lietuvių. Rugsėjo 29 d. Quigley gimnazijoje Marijos Gimimo parapijos klebonas kun. Antanas Zakarauskas vadovavo lietuvių pamaldoms popiežiaus atvykimo įtencijai. Dalyvavo apie 50 asmenų. Spalio 5 d. rytą popiežius trumpai sustojo prie buvusios lietuvių Dievo

Apvaizdos parapijos susitikti su ispaniškai kalbančiais tikinčiaisiais. Televizijoje rodytas kartinis šventovės akmuo su lietuviškais įrašais.

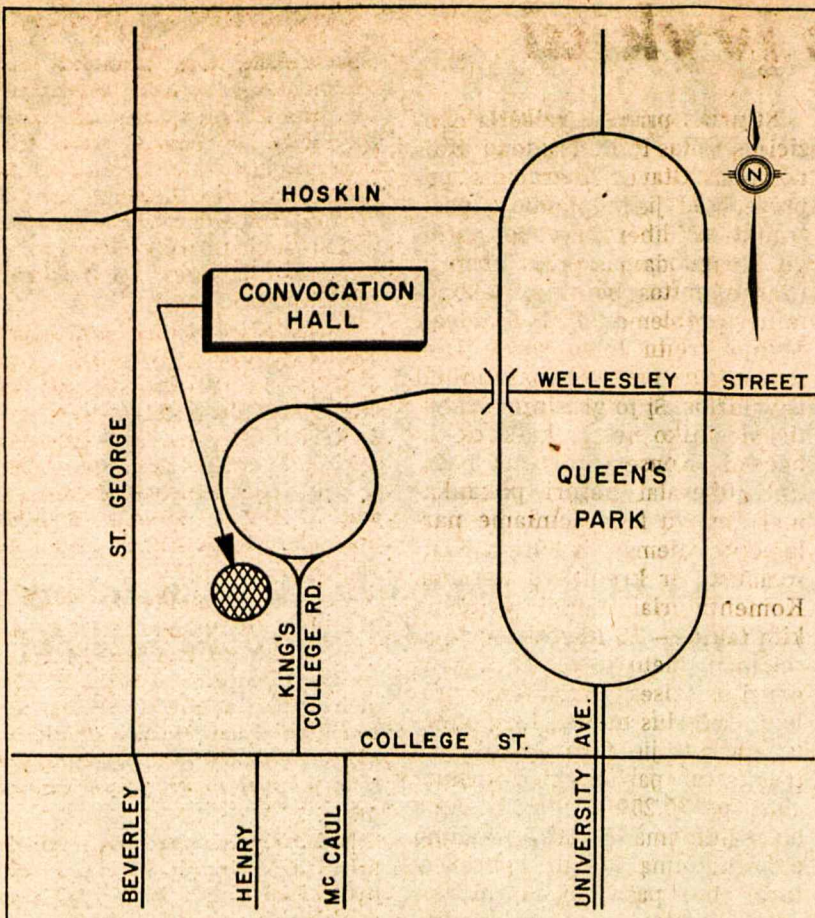
LIETUVIŲ FONDO pokylis spalio 6 d. pagerbė šių metų iškilią lietuvių Illinois valstijos senatorių Frank Savicką, kurio pastangomis išlaikomi lituanistikos kursai Illinois universiteto Chicago Circle skyriuje. Pokylį pradėjo M. Remienė, programai vadovavo Alė Kėžellėnė. Dalyvavo universiteto dekanas, slavistikos skyriaus vedėjas, taip pat lietuvių komitetas, kuris jau septyneri metai rūpinasi lietuvių kursais ir studentais: Leonas Raslauskas, Jonas Kavaliūnas, Regina Kulienė, Irena Balėšienė, dr. Jonas Valaitis kartu su nuo šio rudens kalbą ir literatūrą dėstančią prof. Marija Saulaitę-Stankūnienę. Jau \$600,000 lietuviškoms reikaloms paskirsčiusio fondo vardu kalbėjo LF tarybos pirm. dr. Antanas Razma ir valdybos pirm. dr. Gediminas Balukas. Dalyvavo 300 fondo rėmėjų.

KONCERTAI IR RECITALIAI užima Čikagos lietuvių sekmadienio poletes nuo rugsėjo iki gruodžio. Pirmą kartą būna apie 11 koncertų ir eilės. Spalio 7 d. koncertavo sol. Gina Čapkauskienė su akompaniatoriumi Jonu Goveču. Spalio 14 d. "Margučio" koncerte grojo smulkininkė Elena Kuprevičiūtė ir pianistas Andrius Kuprevičius. Spalio 21 d. teko aktorius Jono Kelečiūso recitalui, kuri pradėjo su Kazio Bradūno kūriniais "Pokalbiai su karalium", tęsė humoristinius kūrinius: Marius Katiliskio "Kaimiška detale" ir Vytautės Žilinskaitės "Labai išsilgęs", baigė Oskaro Milašiaus "Miguel Manara" šeštojo pavidalo. Su dail. A. Valeškos talka sumanial dekoruota scena, V. Alekšienės techniška pagalba, P. ir A. Alekšų apšvietimu šiam renginiui buvo sudaryta puiki aplinka. JAV LB kultūros tarybos specialios komisijos pirm. G. Grincėvičius aktorius J. Kelečiūsis iškėlė \$1000 premiją, skirtą asmeniui, kuris 30 m. žodžių ir vaidyba reikišias scenoje. Toje pačioje scenoje spalio 20 d. Vydušo Jaunimo Fondas š.m. savo visuomeninės veiklos premiją iškėlė kun. A. Saulaičiui.

VIENUOLIJŲ REMĖJAI IR REMĖJOS rūpinasi globajamaisiais. Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų (labiau pažįstamų kaip Putnamo seserų) remėjos su pirm. Marija Remiene ir vakaro rengėja Salomėja Andrijonienė surengė aštuonioliktojo mado parodą su dešyonių modeliojimu ir 13 aprangos kūrėjų projektais. Vakaro pranešėja buvo Joana Krutuliūnė. Dalyvavo per 400 žiūrovų. Lygiagrečiai Putnamo seserų remėjos surengė Prano Baltuonio medijos darbu parodą, kurios atidarymą kalbėjo Marija Remienė ir prof. M. Mackevičius.

Seserų pranciškiečių Čikagos apylinkės remėjos susirinko tėvų marijonų sodyboje kun. Juozo Vaško atnaušintoms Mišioms ir pasitarimui su seserimi Felicija Jucelūte ir seserų centro Pittsburgh, kitomis seselėmis iš Čikagos ir Kenosos bei pirminke Sabina Klatt. Spalio 17 d. posėdžiavo Čikagos apskritys tėvų marijonų remėjai su pirm. Anastazija Snarskiene. Rudens balių sukvietė Lietuvos Dukterų Draugija, kuri Čikagoje šelpia 30 lietuvių. Mėninė programa teko sol. Vanda Stančiūnei su Ažuolo Stelmoko palėda. Draugijos pirminkė — Emilija Kielenė, parengimų vadovė — Olga Valčiūnienė.

LIETUVIŠKOS SPAUDOS atgavimu 75 metų sukaktį rugsėjo 30 d. paminėjo neolituani specialiu renginiu Tautiniuose Namuose. Dalyvavo vysk. V. Brizgys, konsulė J. Daužardienė, kun. dr. J. Prunskis, istorikas J. Dainauskas, L. Kriaučiūnas, red. K. Bradūnas ir kiti. Vadovavo pirm. V. Kriaučiūnaitė-Jonušienė. Paskaitą skaitė kun. Pr. Gaida. Literatūrinės ištraukos skaitė J. Kriaučiūnaitė ir D. Mikuzienė. Sol. M. Momkienė, akompanuojama A. Vasaiciu, padainavo keletą lietuviškų kūrinių. At specialaus stalo buvo išdėlioti spaudos draudimo ir kiti leidiniai iš Br. Kvikiro rinkinio.

Šis planas rodo Toronto universiteto Convocation salę, kur įvyks Vilniaus universiteto 400 metų iškilmė lapkričio 11, sekmadienį, 3 v.p.p. Vaziuojant tramvajumi, išlipti prie McCaul gatvės

Lietuvių iškilmė universitete

Toronto lietuvių visuomenė Vilniaus universiteto 400 metų sukaktį paminės š.m. lapkričio 11, sekmadienį, 3 v.p.p. Toronto universiteto Convocation salėje, kurioje telpa per 1000 žmonių. Iškilmę rengia KLB Toronto apylinkės valdybos rūpesčiu sudarytas specialus komitetas, kurin į jį įvairių organizacijų atstovai. Jis kviečia visus tautiečius, gyvenančius Toronte, Hamiltone ir kitose vietovėse, šioje iškilmėje dalyvauti, nes tai neeilinis įvykis mūsų gyvenime. Šiuo renginiu norima išieiti į platus visuomenę. Iškilmėje dalyvaus Yorko universiteto rektorius Ian Macdonald ir tars žodį. Taipgi dalyvaus Toronto universiteto rektorius arba jo atstovas. Dalyvių tarpe bus valdžios atstovai, įvairūs veikėjai, spaudos žmonės. Dėlto svarbu, kad lietuvių dalyvavimas būtų gausus.

Lietuviškoje programos dalyje kalbės kun. prof. St. Yla apie tautybių sankirtį Vilniaus unte, angliškoje dalyje — prof. R. Vaštakas apie Vilniaus un-tą istorinėje perspektyvoje. Meninę dalį atliks pianistas Vyt. Smetona. Skelbtoji dokumentinė paroda dėl atsiradusių kliūčių neįvyks. Prie įėjimo į Convocation salę bus renkamos aukos padengti išlaidoms, kurios yra gana didelės. Inf.

Kanados daugiakultūrių reikalų min. S. Paproski spalio 26 d. sukvietė Otavon etninę grupę centrinių organizacijų pirminkus ir juos informavo apie šios vyriausybės politiką daugiakultūriškumo srityje. Ta proga buvo įsteigta 35 tautybes apimanti taryba iš 11 asmenų. Jai pirminkaus italas dr. Leone. Europos pavergtoms tautosms joje atstovaus latvis T. Kronbergs, kuriam teko išdėstyti pareigos. Siame suvažiavime ir etninę organizacijų posėdyje lietuviams atstovavo KLB pirm. J. R. Simanavičius.

Yuri Shymko, ukrainietis mokytojas, sėkmingai reiškęs federacinio parlamento veikloje, paskirtas Ontario daugiakultūrės tarybos direktoriumi. Tai nuoširdus lietuvių bičiulis, ne kartą kalbėjęs jų iškilmėse bei susirinkimuose. Jis vėl apsigyveno Toronte. Ontario kultūros min. R. Baetz daugiakultūrę tarybą ptervarkė bei praplėtė, pridėdamas ir pilietybės sritį. Tuo būdu norima skatinti etnines grupes į glaudesnę tarpusavį bendravimą.

Apie Vlado Česlūno pagrobimą V. Vokietijoje platų pranešimą išspausdino vokiečių savaitraštis "Toronto Courier" lapkričio 1 d. laidoje.

Naujasias Kanados daugiakultūrių reikalų min. S. Paproski paskyrė daug naujų narių į daugiakultūrę tarybą. Paskelbtame sąrašė, de ja, nėra nė vieno lietuviu. Tikimasi, kad šis sąrašas nėra galutinis ir kad lietuvis kandidatas taip pat bus paskirtas. KLB krašto valdyba yra pasiūliusi keletą kandidatų.

"T. Žiburių" sukaktis

S.m. gruodžio 24 d. sueina 30 metų "Tėviškės Žiburių" savaitraščiui. Ši sukaktis bus paminėta š.m. gruodžio 9, sekmadienį, 4 v.p.p., Anapilio salėje specialia iškilmė. Į ją kviečiami visi tautiečiai, ypač "T2" skaitytojai, bendradarbiai, remėjai. Tai bus visų bendra šventė. Joje išgirsime "T2" leidėjų ir redakcijos žodį, svečių mintis, ryšium su šio savaitraščio ir lietuviškos spaudos atgavimo sukaktimi. Dailiojo žodžio puoselėtoja Iza belė Savickaitė - Zmoldzinienė, knygnešio dukraitė iš Ročesterio, paskaitys ištraukų iš spaudos draudimo literatūros. Kanados laštingala sol. G. Čapkauskienė, šiuo metu koncertuojanti Australijoje, atliks visą eilę lietuviškų ir tarptautinių kūrinių. Jaunas kylančias sol. Vyt. Paulionis ir sol. V. Verikaitis padainuos operinių ir kitokių kūrinių. Netrukis ir duetų. Akompanuos muz. J. Govečas (jo komponuotas dainas atliks sol. G. Čapkauskienė). Iškilmė bus baigta bendra vakariene — pokyliu. Kvietimai jau gaunami "T2" administracijoje. Rezervuojami stalai grupėms po 10 žmonių ir vietos pavieniams asmenims. Kaina — \$10, įskaitant ir vakarienę su vynu.

Ryšium su "T2" sukaktimi rengiama ir Prano Baltuonio skulptūros paroda mažojoje Anapilio salėje š.m. gruodžio 8-9 d.d.

"Kronika" svetimom kalbom

Pogrindžio laikraštis "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" yra verčiama į anglų, italų, prancūzų, vokiečių, ispanų, portugalų kalbas. LKB Kronikai Leisti Sajunga, kurios centras yra Čikagoje, rūpinasi išieisti "Kroniką" knygos forma lietuvių, ispanų, anglų ir prancūzų kalbomis. Jau spausdinamas ispaniškas vertimas. Netrukus bus atiduotas spausdinti ir angliškas vertimas. Ruošiamasi ir prancūziškajai laidai.

Minimieji leidiniai bus siunčijami vadovaujantiems asmenims nemokamai. Tam reikia stambių sumų lėšų. Angliškajai ir prancūziškajai laidai reikia surinkti Kanadoje \$8,000.00. Dėlto pradedamas prieškalėdinis aukų vajuš visose lietuvių parapijose. Aukos bus atleidžiamos nuo federacinių Kanados mokesčių. Aukos prašoma siųsti: LKB Kronikoms Leisti Sajungos Toronto skyriui, 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8. Inf.

Suimtas Terleckas

(Atkelta iš 5-to psl.)
kaip popiežiaus pasiuntinys. Tai suprato ir Lietuvos kunigai, nes tuoj po vizito pasuntė telegramą popiežiui, pareikšdami: "Lietuva yra visuomet ištikima Apaštalių Sostui".
Kardinolas Lekai matėsi Kijeve ir Žitomire su Rytų apeigų katalikų atstovais, kurių veikla yra uždrausta. Maskvoje jis buvo priimtas religinių reikalų tarybos pirm. V. A. Kurojedovo. Kardinolas grįžo Vengrijon spalio 17 d.

● Piktis yra akimirks beprotybė. Valdyk savo aistrą, kitaip ji tave valdys (Horacijus).

Dr. R. J. Lapienis, optometristas, priima pacientus susitarus telefonu 621-5050
EATON'S COURT
SHERWAY GARDENS
ETOBICOKE, ONTARIO

SKAITYTOJAI PASISAKO

DRASIEJI PATRIOTAI

Nuostabus ir istoriškai liks reikšmingas anų 45 baltiečių žygis į Maskvą. Asmeninio pavojaus akivaizdoje jie išėjo prieš galinguosius su dideliu politiniu reikalavimu. Reikalavimas teisėtus, pristatymas — kaip geriausio diplomato. Nepaprastas užmojis jų gyvenimo sąlygos, dideliu priekaištu kalbantis mums — laisviesiems... Kas jie?

Tai veikla drąsiųjų tėvynės patriotu, užgrūdintų persekiojimo. Koks džiaugsmas atpažinti kankinuosius jų, kažkaip išlikusius ir nesunaikintus. Atmintyje iškyla valingas kamuoto veido vyras Alfonsas Andriukaitis, su visais draugiškas, linkęs padėti ir aukotis. Ateidavo į VD universitetą iš tolimo Dainavos kaimo, daugiau kaip 20 kilometrų vaikščiodamas kasdien. Nusistebėjus atsakydavo,

Šypsenos

Informacija

— Atleiskite, kreipiasi svirduliuodamas žmogus į policininką, — ar negalėtumėtė pasakyti man, kur aš dabar esu?

— Oksfordo ir Regento gatvių sankryžoje.

— Man taip smulkiai nereikia, aš tik norėčiau žinoti, ko kiame mieste dabar esu? ..

Atsakomybė

Mokytoja: Aš jums išaiškinau, kas yra atsakomybė. Kas žino pavyzdį? — Atsistoja Petriukas ir sako:

— Stai, pavyzdžiui, mano kėlnėse yra visos sagos ištrūkusios, tik yra dar viena, kuri neša visą atsakomybę!

● Viengungis yra vyras, kuriam niekas nepasako, kiek jis turi ydų. Parinko Pr. Alš.

Okulistas

S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas 531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
● Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
● Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta
482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

Apie šimtą mylių nuo Čikagos,

30 mylių nuo Madison, trys mylios nuo 90 kelio ir artimiausio miestelio, ant didelio ežero kranto, Wisconsin, JAV, savininkų lengvomis sąlygomis

PARDUODAMAS

septynių akrų ažuolais apaugęs kalmelis, padalintas į 15 dvigubų sklypų, su aštuonių kambarių natūraliomis dujomis šildomu namu,

akmenų židiniu, visais baldais ir patogumais, dviejų automobilių garažu, sandėliu ir dviem laivais.

Skambinti (312) 471-5019.

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

DRESHER-BARASKAS INSURANCE AGENCY LTD.

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESHERIS ir A. MIKSIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

FIVE STAR TRAVEL

3830 B BLOOR STREET WEST • ISLINGTON, ONT.
Telefonas 233-5871

Kelionės grupėms ir paskiriems asmenims į visus pasaulio kraštus (ir Lietuvai).
Teirautis nuo 11 v.r. iki 7 v.v.
V. PLAČIAKIENĖ — I. DRESERIENĖ

INSURANCE * Namų — Gyvybės * Automobilių * Komerčiniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

FRANK BARAUSKAS LTD., Realtor
3828 BLOOR STREET WEST, ISLINGTON, ONTARIO
• NAMAI • Stayner, Springhurst, Wasaga, Collingwood (705) 445-8819 atstovas MARIO TURCO
• VASARNAMIAI •
• ŪKIAI •
ISTAIGOS 233-3323 NAMŲ 743-0100

DRAUDA BALIO MASKELIŪNO INSURANCE AGENCY LTD.
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Kanadoje: Banff - Lake Louise nuo \$399
Amerikoje: Ski Utah - Snowbird - \$669 (Speciali ekskursija lietuviams vas. 23 d.)
Colorado: Vail - nuo \$599
Aspen - nuo \$439
Ski Lake Tahoe - nuo \$399
Sekančią savaitę — apie Vilniaus grupes

SLIDINĖJIMO SAVAITĖS
V. BAČĖNAS All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West, TORONTO, ONTARIO M6P 1A5
Visais kelionių reikalais kreiptis: V. BAČĖNAS A. KARKIENĖ
tel. 533-3531 nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTO

Anapilio žinios

— Lapkričio 17-18 d.d. KKK Moterų Dr-jos šios parapijos skyrius švenčia savo veiklos trisdešimtmetį. Meninei programai jis pakvietė Montrelio jaunimo ansamblį "Gintaras" — 73 asmenų vienetą. Visiems svečiams jau yra parūpintos nakvynės privačiai. Šio koncerto rengėjas sudaro galimybę Toronto ir apylinkių lietuviams pasigėrėti vertingu kultūrinio renginio.

— Tikybos pamokos vaikams — kas sekmadienį 10 v. klebonijos posėdžių kambaryje.

— Jaunų šeimų būrelio susirinkimas — šį trečiadienį, 7.30 v.v., klebonijos posėdžių kambaryje.

— Lapkričio 18, sekmadienį, 11 v. pamaldose dalyvaus Montrelio "Gintaro" liaudies instrumentų orkestras.

— Sv. Jono lietuvių kapinės šį rudenį pastatytą daug naujų paminklų, ypač verti dėmesio tie, kuriems projektus paruošė lietuvių menininkai.

— Lapkričio 3 d. susituokė M. V. Chainauskas ir Kristina Svarlytė.

— Pamaldos: šį šeštadienį, 10 v.r., už Ališausko šeimos mirusius; sekmadienį, 10 v.r., už a.a. Juozą Kriaučiūną, 11 v. už a.a. Petra-Marcelę Birgiolus ir Morkūnų šeimos mirusius.

— Parapijos skoloms mokėti aukojų \$200: B. Čižikas; \$100: J. Uogintas; \$50: Pr. Ališauskas ir K. Ivanauskas.

Lietuvių evangelikų liuteronų išganytojo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį pamaldose buvo prisiminti: a.a. Adolfas Kaptainis, kuris mirė spalio 20 d., būdamas 79 m., ir a.a. Stepas Poguzelskis, kuris mirė spalio 23 d., būdamas 23 m. amžiaus.

— Mirusiųjų minėjimas įvyks paskutinį sekmadienį prieš Adventą, t. y. lapkričio 25 d. 9.45 v.r.: po pamaldų bus aplankytos lietuviškos kapinės, kur vėl įvyks trumpas prisiminimas bei naujų paminklų palaiminimas. Norintieji savo mirusius prisiminti pamaldų metu arba palaiminti paminklus prašomi susisiekti su klebonu bent savaitę prieš minėjimą.

— Iškviešti vietnamiečių šeimai reikia dar \$1.500. Taip pat reikia laiko, patalpų, baldų, darbo ir drabužių mažo ūgio žmonėms. Nepamirškime taip pat maldos paramos.

— Mėnesinis tarybos posėdis įvyks lapkričio 13 d., 8 v.v.

— Pamaldos — kas sekmadienį, 9.45 v. ryto, su sekmadienio mokykla.

Lietuvių Namų žinios

— Sveikiname "Lokys" reikalingi patarnautojai. Kreiptis į LN vedėją asmeniškai arba tel. 532-3311.

— Parengimų progromis automobilis prašoma statyti Dorval gatvėje esančioje LN autoišstėje.

— Profesionalių ir Verslininkų S-gos paskaita "Testamentai ir palikimai" rengiama gruodžio 16 d.

— LN visuomeninės veiklos koordinacinis komitetas pakvietė dr. K. Bobelį, VLIKO pirmininką, padaryti viešą pranešimą "VLIKO veikla ir dabartinė politinė akcija" lapkričio 18 d., 3 v.p.p., LN karaliaus Mindaugo menėje.

— Žiemos sutikimo vakaras-koncertas ir šokiai, kuriuos rengia Lietuvių Namų vyrų ir LN jaunimo būreliai, įvyks gruodžio 1 d. Karaliaus Mindaugo ir Vytauto D. menėje.

— Metinė "Atžalyno" popietė ir bazaras įvyks gruodžio 2 d. Turintieji vertingus daiktus minėtam bazarui prašomi pranešti V. Dauginiui tel. 533-1121 arba A. Lukošienei tel. 536-0911.

— Praėjusio sekmadienio popietė dalyvavo 150 tautiečių. Svečių knygoje pasirašė: Stasė ir Stepas Malėjina iš Vašingtono, P. Svedienė iš Kauno, D. Bieliauskienė iš Prienu, prof. Karolis Lederis iš Kalgario, S. Treigienė iš Br. Kolumbijos, M. ir D. Bartuliai iš Delhi, Ont.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVICIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvų Namus. Pristatymas į ilgonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI. Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parenimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirminiais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

GERA PROGA

Gera finansinė galimybė dabar yra monetų pardavimo srityje. Nauji ir pastovūs pardavimo būdai tiesiai iš gamintojo. Minimalinė investicija \$15,000.00. Skambinti Rod Courtney telefonu 1-878-4111 arba 822-2881.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Vėlinių Mišių novena-gregori-nės Mišios laikomos mūsų šventovėje per visą lapkričio mėnesį. Aukotojų intencijos yra įjungtos Mišiose už mirusius.

— Jei dar kas neužregistravo vaikų pirmajam Komunijai, prašom tai padaryti nedelsiant. Pamokos vyksta sekmadieniais po 10 v. Mišių pas seses, 57 Sylvan Ave.

— Dar galima registruotis klebonijoje į moterų uždaras rekolekcijas, kurios įvyks š.m. lapkričio 16-18 d. d. Mississaugoje.

— Moksleiviai ateitininkai šį sekmadienį, lapkričio 11, pardavinės pyragus po 10 v. Mišių.

— Aldonos Petrauskienės motina Marcelina Duobienė mirė Lietuvoje; Delfinos Zilonienės brolis Viktoras Alseika mirė Montrealyje.

— Parapijos reikalams aukojų: P. M. Venckai \$100, P. P. Sutkaičiai \$100, D. Zulonienė \$50.

— Vietnamo pabėgėliams per parapijos labdaros sekciją aukojų: P. M. Venckai \$100, J. B. Staloričiai \$100, J. N. K. \$100, A. Evask \$25, J. Strazdas \$20, V. S. Aušrotai \$10.

— Naujam pianinui pirkti aukojų: M. R. Slapšiai \$150, J. N. K. \$100, S. K. Juknevičiai \$50, E. Račkauskienė \$30.

— Religinės sekcijos ruošiamos paskaitos "Tikėjimo vystymasis ir vaikų auklėjimas šeimoje" prasidės jau praėjusį ketvirtadienį. Dar bus dvi paskaitos lapkričio 8 ir 15 d.d., 6.45 v.v., skautų būklų patalpose. Paskaitas skaitys anglų kalba B. McMahon, dviejų vaikų motina. Visi kviečiami dalyvauti.

— Pakrikštyta Audra Monika, Raimundo ir Olgos Karų dukra.

— "Fabjolės" visų veiksmų repeticija — šį sekmadienį, lapkričio 11 d., 5.30 v.v., Prisikėlimo patalpose.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Melvin Whitley, užpr. B. Jonušienė, 8.30 Gyvojo Rožinio Dr-jos intencija, užpr. valdyba, 9 v. Vėlinių novena, 9.30 už Alfonsą Dauglavicių, užpr. S. Cipijauskienė; sekmadienį 8 v. už Bronių Raškauską, užpr. J. Raškauskas, 9 v. Vėlinių novena, 10 v. už Pažerūnų šeimos mirusius, užpr. A. C. Pažerūnai, 11.30 už parapiją, 7 v.v. už Antaniną Kančaitienę, užpr. H. Kančaitis.

Montrelio "Gintaro" ansamblio koncertus Anapilio salėje lapkričio 17, šeštadienį, 6.30 v. vakaro. Atvyksta 79 asmenys — šokėjai, dainininkai, orkestrantai. Pažymėtina, kad Montrelio "Gintaras" turi vienintelį išėjimą laudies instrumentų orkestrą. Visas ansamblis atliks menišką pyne pagal Donelaičio "Metus". Su šia programa gintariečiai puikiai pasirodė jaunimo kongreso koncerte Britanijoje. Į Torontą atvykti juos pakvietė KKK Moterų Dr-jos Lietuvos Kankinių parapijos skyrius, minintis savo veiklos trisdešimtmetį (žiūr. skelbimą).

Rengėjos maloniai kviečia visas tautietes bei tautiečius, ypač jaunimą, dalyvauti šioje iškil-mėje.

Maironio mokyklos tėvų komitetas š.m. lapkričio 17, šeštadienį, 9 v.r., mokyklos auditorijoje šaukia visuotinį mokinių tėvų susirinkimą. Bus aptariami mokyklos reikalai ir renkamas naujas tėvų komitetas. Prašoma, kad bent vienas iš šeimos dalyvautų. Po susirinkimo tėvai kviečiami aplankyti savo vaikų klases auklėtojus (nuo 11 v.r.).

"Atžalynas" ir "Gintaras" bendromis jėgomis š.m. lapkričio 18 d., 5 v.p.p., kviečia Hamiltono "Gyvatario" vadovę G. Breichmanienę skaityti paskaitą tema "Lietuvių tautinių šokių raidos bruožai". Ši tema turėtų dominti ne tik šokantį jaunimą, bet ir visus lietuvius. Todėl "Atžalynas" ir "Gintaras" kviečia visą lietuvišką visuomenę šioje įdomioje paskaitoje dalyvauti. Paskaita bus Toronto Lietuvių Namuose Gedimino pilies menėje.

Metinis "T. Žiburių" balius su loterija bus 1980 m. Atvelykio šeštadienį Anapilio salėje. Būsimajai loterijai jau gauta kelias laimikis — paveikslų: dail. A. Tamošaičio, dail. J. Batūraitės, dail. J. Račkaus, dail. A. Dargio, dail. H. Žmuidzinienės. Anapilio Moterų Būrelis atsiuntė dail. B. Kidolienės siuvinėtą paveikslą ir dail. I. Nenortienės emalio kūrinių. Mieliems rėmėjams reikiame nuosirdžią padėką.

DABAR YRA GERAS LAIKAS užsakyti naujas ir atnaujinti jūsų pūkines antklodes (kaldras) ir pagalves. Tel. 787-9021 Toronto.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklių įrengimo darbus už priėmimą kainą. Skambinti 769-5024.

VILNIAUS UNIVERSITETAS

400 metų sukaktis

bus minima lietuvių visuomenės lapkričio 11, sekmadienį, 3 valandą po pietų, Toronto universiteto Convocation salė (King's College Rd.; važiuojant tramvajumi išlipti prie McCaul St.)

Akademine dalis: kun. prof. Stasys Yla ir prof. Romas Vaštokas (angliškai daliai), Toronto augusiųjų mokyklų atstovų žodis. Pakviesta daug žymių kanadiečių svečių.

Meninė dalis: pianistas Vytautas Smetona, buvusio Lietuvos prezidento vaikaitis, iš Klevelando.

Skelbtoji dokumentinė paroda neįvyks.

Įėjimas į minėjimą universiteto salėje — laisva auka.

Dalyvaukime visi šioje neeilinėje iškil-mėje!

Rengėjų komitetas

TORONTO "ŠATRIJOS" IR "RAMBYNO" TUNTŲ SKAUTŲ TĖVŲ KOMITETAS

lapkričio 10, šeštadienį, Prisikėlimo parapijos salėse rengia TRADICINĮ ŠOKIUS

Įėjimas suaugusiems — \$5, studentams — \$3

Vakaro pradžia — 7 v.

Skautų tėvų komitetas

KLK Moterų Draugijos

Lietuvos Kankinių

parapijos skyrius

maloniai kviečia visus

atsilankyti į

30 metų veiklos

MINĖJIMĄ-KONCERTĄ

lapkričio 17, šeštadienį, 6.30 valandą vakaro, Anapilio salė.

PROGRAMOJE:

- trumpa oficialioji dalis,
- Montrelio Jaunimo Ansamblio "GINTARAS",

- loterija, gausus bufetas su šiltais, šaltais valgiais ir gėrimais.
- Šokiams gros "Sunset" orkestras.
- Įėjimas: suaugusiems \$5, studentams — \$3.

Maloniai kviečiame visus atsilankyti lapkričio 18, sekmadienį, 3 valandą po pietų į Toronto Lietuvių Namuose, Karaliaus Mindaugo menėje, rengiamą

VLIKO pirmininko dr. KAZIO BOBELIO

VIEŠĄ PRANEŠIMĄ:

"VLIKO veikla ir dabartinė politinė akcija"

- Po pranešimo bus diskusijos. VLIKO pirm. mielai atsakys į susirinkusių klausimus.
- Dalyviai bus pavaišinti kava ir pyragaičiais.
- Įėjimas nemokamas.

LN visuomeninės veiklos koordinacinis komitetas

Lietuvos dailininkų darbų ir liaudies meno paroda iš Danutės Žilevičienės rinkinio

— Apie dabartinės Lietuvos meną kalbės Danutė Žilevičienė iš Čikagos; bus rodomos skaidrės.

— Bus galima įsigyti Lietuvos menininkų darbų.

1979 m. lapkričio 17, šeštadienį, Prisikėlimo parapijos Parodų salėje, 5.30 valandą po pietų

Rengia — visuomeninė Prisikėlimo parapijos sekcija

PADEKA

Nuosirdžiai dėkome visom rengėjom ir viešiom už toki malonų mergvakari-sitikimą bei vertingas dovanas. Ypatinga padėka tetai Marijai Gudaitienei. Zuzana ir Eugenijus Miežiai

Generalinio Lietuvos konsulado Torontose 1937-1959 metų archyvali jauti perkelti iš ankstesnės jo buveinės 21 Grenadier Highs, Toronto, į dabartinį generalinį Lietuvos konsulatą: 1 Trillium Terrace, Ontario M8Y 1V9.

FOTOGRAFAS.

Darau nuotraukas įvairiom progom. Skambinkite — JAUNIS BAKEVICIUS po 5 v.v. telefonu 766-5818 Toronto.

Birutė Paltanavičienė su sūnumi Deiviu atvyko Kanadon kaip imigrantai ir apsigyveno pas savo motiną.

"Northern Mosaic", Daugia-kultūres Thunder Bay Draugi-jos leidžiamas dvimėnesinis laikraštis 1979 m. sausio-vasario laidos pirmame puslapyje išspausdino didelę nuotrauką lietuviškos (Juditos Melnikaitės) su kanklėmis. Šis numeris gautas tik dabar dr. E. Jasevičiūtės dėka.

MONTREALQUE

Iš okupuotos Lietuvos į tarptautinę gydytojų konferenciją buvo atvykęs prof. dr. Jurgis Brėdikis, chirurginės katedros vedėjas. Po konferencijos svečias susitiko su kairuriais savo tautiečiais, aplankė keletą vietovių Kanadoje ir spalio 15 d. grįžo į Kauną.

Iš Sov. Sąjungos spalio mėnesį buvo atvykusi menininkų grupė, kurioje dalyvavo ir vienas lietuvis, būtent, operos solistas V. Kupris. Montrealyje ir kitose Kanados vietovėse ši grupė surengė koncertus. Vienas jų įvyko ir Toronto prospektinių ukrainiečių salėje. Šiuos koncertus organizavo prospektinė draugija ryšiams su Sov. Sąjunga palaikyti. R.

Lietuvos Šaulių Sąjunga šiais metais švenčia 80 metų įsikūrimo sukaktį. Lietuvos Karaliaus Mindaugo šaulių kuopa Montrealyje rengia iškilmingą paminėjimą lapkričio 24 d. Aušros Vartų par. salėje. Paskaitai atvykti sutiko prof. dr. V. A. Mantautas, LSST centro v-bos garbės pirm., iš Hartfordo universiteto. Oficialioje dalyje dalyvaus Montrelio lietuvių, latvių, estų, ukrainiečių, kanadiečių legijono dalinių vėliavos, meninėje dalyje — Aušros Vartų par. choro oktetas.

Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas įvyks lapkričio 25 d. Iškilmingos pamaldos bus 11 v.r., 12 v. aktas ir prof. dr. V. A. Mantauto paskaita. Meninę programą atliks "Gintarelis" ir šokėjai veteranai. Maloniai kviečiami tautiečiai šiuose mums taip brangiuose minėjimuose gausiai dalyvauti. A. M.

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA "LITAS"

JIEŠKO TARNAUTOJO(S),

kuri(s) perimtų visą sąskaitybą (accounting). Kreiptis į vedėją R. Piečaitienę tel. 766-5827 arba raštu.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Einamąsias s-tas	6.0 %
Taupomąsias s-tas	11.25 %
Pensijų planas	9.0 %
Term. ind. 1 m.	11.5 %
Trumpal. term. ind. iki	12.25 %

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės	13.75 %
Nekiln. turto	13.25 %
Čekių kreditas	15.0 %
Investicines nuo	14.75 %

Duoda nemokamą gyvybės draudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemokama gyvybės drauda iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilgausius savaitgalius. 3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

Ateina žiema

Daugelis nebevažinės automobiliais

Pradedant 1979 m. lapkričio 1 d. draudos bendrovės grąžina pinigus už nevažinėjimą laiką.

Užtenka paskambinti jūsų draudos agentui.

Kvebeko valdžios automobilių draudos įstaiga irgi grąžina pinigus, pristatčius į leidimų įstaigą automobilio leidimo numerį.

Grąžinimas apskaičiuojamas tik už pilnus mėnesius.

Draudos informacija ir kainų palyginimas be įsipareigojimo apsidrausti:

Adamonis Insurance Agency Inc.
Tel. 722-3545

TORONTO

Iškilų koncertą ir vakarienę surengė N. Pradėtosios Marijos vienuolijos remėjai lapkričio 4 d. Prisikėlimo salėje. Trys šimtai dalyvių gerėjosi solistės Danos Stankaitytės koncertu. Ši syki ji atvyko su visai nauja programa, pagavusia klausytojų dėmesį. Atliko ištrauką K. V. Banaičio operos "Jūratė ir Kastytis" ir ariją iš B. Dvariono operos "Dalia". Padainavusi V. Jakubėno dainas "Piemėnų raliavimas", "Oi mergyte", "Ežerėlis", perėjo į J. Karnavičiaus operos "Gražina" ištraukas. Po trumpo atskirėjų padainavimo dvi arijas iš P. Mascagni "Cavalleria rusticana" ir iš A. Ponchielli "Gioconda". Daugiausia klausytojų dėmesio sulaukė "Avinuko pėdos" — vokalinis ciklas, sukurtas B. Kutavičiaus pagal tekstus poetų — O. Baliukonytės, V. Rudoko, V. Gedos. Solistė koncertą baigė U. Giordano ariją iš operos "Andrea Chenier". Nenutylant plojimams, solistė priedo padainavo "Saulėle raudona".

Iš šio koncertu solistė parodė vokalinį savo brandumą, puikų balso valdymą, balsinį pajėgumą ir savitą interpretaciją. Jautriai ir dinamiškai akompanavo J. Govėdas. Po vakarienos K. Manglicas ir J. Cuplinskienė pravedė loteriją ir varžytynės (tort, rankdarbio, Gaidiko paveikslas). Ši jaukų renginį rėmėjų vardu padėjo L. Kunnapuu, o padėkos žodžiu užbaigė sesuo Loreta.

Dail. Tamošaičių knyga "Lithuanian National Costumes" po ilgų papildomų darbų jau atspausdinta ir perduota įrašui. Lietuvių Tautodailės Instituto valdyba tikisi ją išsiųstinėti šių metų gruodžio mėnesį. Ši leidinį jau galima užsisakyti šiuo adresu: M. Vasiliauskienė, 51 Smithfield Dr., Toronto, Ont. M8Y 3M1. Leidinio kaina nuo š. m. rugsėjo 1 d. — \$30.00.

KLK Moterų Draugijos Prisikėlimo parapijos skyriaus susirinkime spalio 14 d. dalyvavo apie 150 moterų. Pirm. B. Birtienė pranešė apie būsimus renginius: lapkričio 16-18 d.d. uždros moterų rekolekcijos (vadovas — kun. P. Daugintis, SJ); gruodžio 9 — metinė šventė su agape. Vicepirm. dr. J. Cuplinskienė kvietė talkon išskirti suaukotus drabužius Vietnamo pabėgėliams. Dr. Neris Ankiene-Ankudavičienė skaitė paskaitą apie įtampą šeimoje ir jos pasekmes ir ją iliustravo filmu. Susirinkimas baigtas vaišėmis ir loterija.

Lenkų laikraštis "Związkowiec" 1979. X. 29 išspausdino rašinį "Lietuviai — gerai ir blogai apie lenkus". Jame cituojami kairurie posakiai iš Kanados vilniečių suvažiavimo, paimti iš "T. Žiburių". Minimios pavardės dr. J. Žmuidzino, Šiaučiuolo ("Šiauczeznas"), St. Mišulio, V. Pečiūlio. Rašinys baigiamas pamokslėliu, raginančiu eiti išvien su lenkais, nes tuo būdu busia daugiau laimėta. Iš kur tas pamokslėlis paimtas, nepažymėta.